CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, Bucureşti, cod poştal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare." *(Art. 141 din Constituția României revizuită)*

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
INTRARE Nr. 549
IEŞIRE
Ziua 01 luna 02 20 22

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și a altor acte normative (b616/23.12.2021)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și a altor acte normative (b616/23.12.2021).*

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 1.02.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.25/04.03.2021, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu **propunerile de modificare** prevăzute în anexă, precum și cu următoarele **observații**:

1. **Textul propunerii legislative trebuie aliniat și armonizat cu spiritul și articolele Convenției Internaționale privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD)**, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la data de 13 decembrie 2006 și ratificată de România prin Legea nr. 221/2010.

2. **Actualizarea prevederilor legale trebuie să țină cont de recomandările privind modificările legislative formulate în urma unui amplu proces de diagnoză a situației persoanelor cu dizabilități din România, care a avut loc în perioada 2019-2021.** Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități din România este prima analiză exhaustivă de acest fel din țara noastră, la care au participat toate categoriile de persoane și instituții cheie din domeniul dizabilității. Raportul de diagnoză este publicat la linkul *http://anpd.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Diagnoza-situatiei-persoanelor-cu-dizabilitati-in-Romania-2020-RO.pdf* . Raportul este realizat de Banca Mondială, în cadrul Acordului privind Serviciile de Asistență Tehnică Rambursabile cu privire la *„Consolidarea mecanismului de coordonare aferent implementării Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD)"*. Fiecare capitol tematic al raportului include recomandările de modificare sau actualizare legislativă care conduc le respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități și la implementarea mai eficientă a prevederilor CDPD.
3. **Actualizarea Legii nr. 448/2006 trebuie să fie coordonată, deopotrivă, cu procesul de actualizare a Legii asistenței sociale nr.292/2011, care se află, în prezent, în fază finală la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.** În acest proces, grupul de lucru și instituțiile consultate au ajuns la concluzia că este important ca mecanismele generale de protecție socială să fie incluse în corpul legii cadru, al asistenței sociale, iar prevederile specifice fiecărei categorii de persoane sau grupuri vulnerabile să rămână la nivelul legilor speciale (cum este, evident, și Legea nr. 448/2006). Este motivul pentru care se impune o coordonare a celor două texte legislative, în special în cazul prevederilor care țin, de exemplu, de tipul beneficiilor sociale cu caracter general (cum este, de pildă, mecanismul propus în cadrul propunerii legislative, al bugetului de subzistență), a prevederilor legate de mecanismele de finanțare a serviciilor sociale, de tipologia și modul de funcționare a serviciilor sociale etc.
4. **Nu în ultimul rând, este important ca propunerea legislativă să incorporeze (să permită, să lase spațiu de evoluție pentru) două procese de reformă legislativă cheie în domeniul dizabilității, care se află în derulare în prezent**: evaluarea dizabilității (la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, în perioada 2020-2023) și introducerea progresivă a mecanismului de decizie asistată (asistența juridică pentru persoanele cu dizabilități, coordonată de Ministerul Justiției), urmare a Deciziei Curții Constituționale privind caracterul neconstituțional al tutelei.

   - Primul process de reformă este coordonat de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, cu asistența Băncii Mondiale și a generat, la finalul anului 2021, raportul de

diagnoză privind situația evaluării dizabiității în România[1]. În acest raport sunt incluse atât recomandări privind reorganizarea/ modernizarea întregului proces de evaluare a dizabilității, cât și propuneri de actualizare legislativă.

- Al doilea proces este coordonat de Ministerul Justiției și se află în prezent pe traseul legislativ, la nivelul comisiilor parlamentare Avizul adoptat de Consiliul Economic și Social, dar și mobilizarea semnificativă a organizațiilor persoanelor cu dizabilități, a organizațiilor de părinți, a profesioniștilor din sectorul dizabilității, au generat consultări, audieri și dezbateri la nivelul Ministerului Justiției și a comisiilor de specialitate din Parlament. Procesul de revizuire a proiectului de act normativ privind decizia asistată este deosebit de activ și apreciem că trebuie coroborat și sincronizat cu art. 6 și art. 25 din Legea nr. 448/2006. Apreciem, totodată, că o modificare de asemenea anvergură a acestei legi, extrem de necesară, dar provocatoare din punct de vedere tehnic și al tehnicii legislative, trebuie realizată cu implicarea și consultarea tuturor categoriilor de persoane și instituții cheie din domeniul dizabilității, atât cele din zona de autoritate publică (autorități sau instituții publice cu rol de implementare a prevederilor legale), cât și pe cele din zona societății civile (persoane cu dizabilități, organizații reprezentative ale acestor persoane, organizații de părinți, auto-reprezentanți, furnizori de servicii sociale, asociații profesionale, profesioniști sau organizații din domeniul drepturilor omului etc.). Coroborarea punctelor de vedere și a opiniilor din toate aceste zone de interes poate duce la o implementare mult mai eficientă a obligațiilor care derivă din ratificarea CDPD.

Președinte,

Bogdan SIMION

[1] Sulla, V., Salazar, M., Stănculescu, M.S. (coord.), Raport de diagnoză a sistemului actual de evaluare a dizabilității, 2021, http://andpdca.gov.ro/w/wp-content/uploads/2021/10/WB_Evaluarea-dizabilita%CC%86t%CC%A6ii_raport-diagnoza%CC%86_28_10_2021.pdf

Anexă

Propuneri de modificare

aferente *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și a altor acte normative (b616/23.12.2021).*

LEGE nr. 448 din 6 decembrie 2006	*LEGE pentru modificarea si completarea Legii nr. 448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și a altor acte normative*	*Motivare*
	Art. I. Legea nr. 448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu **handicap**, republicată in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008, cu modificarile și completarile ulterioare, se modifică și se completează dupa cum urmează: 1. Titiul legii se modifică și va avea următorul cuprins: „Lege privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu **dizabilități**"	
Articolul 1 Prezenta lege reglementează drepturile și obligațiile persoanelor **cu handicap** acordate în scopul integrării și incluziunii sociale a acestora.	**Articolul I** Prezenta lege reglementează drepturile și obligațiile persoanelor **cu dizabilități** acordate în scopul integrarii, **reintegrarii** si incluziunii sociale a acestora, **precum și obligatiile autoritatilor publice, persoanelor fizice si juridice pentru a asigura respectarea acestor drepturi.**"	
Articolul 2 (1) Persoanele cu **handicap** sunt acele persoane cărora	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Recomandăm identificarea unor soluții juridice pentru modificarea definiției persoanelor cu

mediul social, neadaptat deficienţelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale şi/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu şanse egale la viaţa societăţii, necesitând măsuri de protecţie în sprijinul integrării şi incluziunii sociale. (la 22-09-2010, Alin. (1) al art. 2 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) (2) De dispoziţiile prezentei legi beneficiază copiii şi adulţii cu **handicap**, cetăţeni români, cetăţeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul ori reşedinţa în România.		dizabilităţi în acelaşi sens cu modificările propuse în corpul celorlalte articole ale legii (cu folosirea termenului "dizabilitate" în loc de handicap). Desigur, trebuie abordat[chestiunea constituţională, pentru că acolo termenul "handicap" încă există. Recomandăm totodată folosirea acestui demers pentru armonizarea completă a definiţiei persoanelor cu dizabilităţi, din Legea 448, cu cea existentă în **Convenţia internaţională cu privire la Drepturile Persoanelor cu dizabilităţi** pe care o vom numi mai departe, în acest document, CDPD). Atragem atenţia că CDPD conţine un element cheie cu privire la această definiţie. Este vorba despre termenul "includ". În mod intenţionat, Statele Părţi au preferat să folosească în CDPD o definiţie foarte generală a persoanelor cu dizabilităţi, adoptând textul în forma următoare, la Art.1: "Persoanele cu dizabilităţi <u>includ</u> acele persoane care au deficienţe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficienţe care, în interacţiune cu diverse bariere, pot îngrădi participarea deplină şi efectivă a persoanelor în societate, în condiţii de egalitate cu ceilalţi." Folosirea termenului "includ" permite astfel legiuitorului să modifice periodic plaja de încadrare a persoanelor în categoria de persoane cu dizabilităţi, prin acte subsecvente, nu neapărat cu modificarea legii, ori de câte ori doreşte să lărgească sau să îngusteze tipologia persoanelor care pot solicita statutul de persoană cu dizabilitate.
Articolul 3 Protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu **handicap** au la bază următoarele principii:	**Articolul 3.-** Protecţia si promovarea drepturilor persoanelor **cu dizabilităţi** au la bază următoarele principii:"	

a) respectarea drepturilor şi a libertăţilor fundamentale ale omului; **b)** prevenirea şi combaterea discriminării; **c)** egalizarea şanselor; **d)** egalitatea de tratament în ceea ce priveşte încadrarea în muncă şi ocuparea forţei de muncă; **e)** solidaritatea socială; **f)** responsabilizarea comunităţii; **g)** subsidiaritatea; **h)** adaptarea societăţii la persoana cu handicap; **i)** interesul persoanei cu handicap; **j)** abordarea integrată; **k)** parteneriatul; **l)** libertatea opţiunii, a controlului sau/şi a deciziei asupra propriei vieţi, a serviciilor şi formelor de sprijin de care beneficiază; (la 25-07-2020, Litera l) din Articolul 3 , Capitolul I a fost modificată de Punctul 1, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) **m)** abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii; **n)** protecţie împotriva neglijării şi abuzului; **o)** alegerea alternativei celei mai puţin restrictive în determinarea sprijinului şi asistenţei necesare; **p)** integrarea şi incluziunea socială a persoanelor cu handicap, cu drepturi şi obligaţii egale cu ale tuturor celorlalţi membri ai societăţii, cu respectarea nevoilor specifice persoanelor cu handicap. (la 25-07-2020, Litera p) din Articolul 3 , Capitolul I a fost modificată de Punctul 1, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020)	4. La articolul 3, dupa litera m) se introduce o noua litera, lit. m^1), cu urmatorul cuprins: **„m^1) finanţarea centrată pe nevoile beneficiarului in asigurarea serviciilor si prestatiilor sociale, indiferent de locul unde se afla acesta;"**	Adăugirea e necesară, din perspectiva mecanismelor de finanțare, dar nu este neapărat un principiu, din perspective CDPD.
Articolul 4 Autorităţile publice, furnizorii de servicii sociale,	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Recomandăm modificarea aeestui articol, cu includerea documentului de drept internațional

reprezentanții societății civile, precum și persoanele fizice și juridice responsabile de aplicarea prezentei legi au obligația să promoveze, să respecte și să garanteze drepturile persoanei cu handicap, stabilite în concordanță cu prevederile Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999, precum și cu celelalte acte interne și internaționale în materie la care România este parte.		care generează cele mai mari obligații Statelor Părți, odată cu procesul de ratificare: Convenția internațională privind Drepturile Persoanelor cu dizabilități (CDPD), adoptată de ONU la Adunarea Generală din 13 decembrie 2006, ratificată de România prin Legea 221/2010. Fără a diminua importanța Cartei sociale europene revizuite, CDPD reprezintă în prezent documentul principal în raport cu care se armonizează legislațiile naționale în domeniul dizabilității.
Articolul 5 În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile folosite au următoarele semnificații: **1.** acces neîngrădit al persoanei **cu handicap** - accesul fără limitări sau restricții la mediul fizic, informațional și comunicațional; **2.** accesibilitate - ansamblul de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informațional și comunicațional conform nevoilor persoanelor **cu handicap**, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor **cu handicap** în societate; **3.** adaptare - procesul de transformare a mediului fizic și informațional, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor **cu handicap;** **4.** adaptare rezonabilă la locul de muncă - totalitatea modificărilor făcute de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă al persoanei cu **handicap;** presupune modificarea și/sau adaptarea programului de lucru în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei **cu handicap,** achiziționarea de echipament asistiv, dispozitive și tehnologii asistive și alte măsuri asemenea; (la 25-07-2020, Punctul 4. din Articolul 5 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în	5. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins: **„Art. 5.-** In înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile folosite au următoarele semnificații: **1.** acces neîngrădit al persoanei **cu dizabilități** - accesul fara limitări sau restriclii la mediul fizic, informational și comunicational; **2.** accesibilitate - ansamblul de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informational și comunicational conform nevoilor persoanelor **cu dizabilități**, factor esential de exercitare a drepturilor și de indeplinire a obligațiilor persoanelor **cu dizabilități** în societate; **3.** adaptare - procesul de transformare a mediului fizic și informational, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor **cu dizabilități;** **4.** adaptare rezonabilă la locul de muncă - totalitatea modificărilor făcute de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă al persoanei cu **dizabilități;** presupune modificarea și/sau adaptarea programului de lucru in conformitate cu potentialul funcțional al persoanei **cu dizabilități**, achiziționarea de echipament asistiv, dispozitive și tehnologii asistive și alte măsuri asemenea; **5.** angajare asistată - optiunea de angajare care facilitează munca in locurile de muncă obișnuite de pe piața competitivă a muncii și care presupune oferirea de sprijin în căutarea locului de muncă și la locul de muncă,	Recomandăm o serie de modificări ale textelor propuse de inițiatori, pentru a preveni efecte negative ale aplicării legii, pe termen lung, mai précis: - O interpretare rigidă a profilului serviciilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități - Suprapunerea (uneori contradictorie) a unora dintre definiții cu reglementări prevăzute în acte normative de nivel superior Legii 448 (de pildă Codul Administrativ). - Suprapunerea sau duplicarea unor definiții de concepte sau măsuri care sunt déjà reglementate în Legi cadru, de exemplu în Legea Asistenței Sociale.

MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) **5.** angajare asistată - opțiunea de angajare care facilitează munca în locurile de muncă obișnuite de pe piața competitivă a muncii și care presupune oferirea de sprijin în căutarea locului de muncă și la locul de muncă, transport, tehnologii ajutătoare, instruire, specializare și adaptarea sarcinilor în conformitate cu potențialul persoanei **cu handicap**; (la 25-07-2020, Punctul 5. din Articolul 5 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020)	transport, tehnologii ajutătoare, instruire, specializare și adaptarea sarcinilor în conformitate cu potențialul persoanei **cu dizabilități**;	
6. asistent personal al persoanei **cu handicap** grav - persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu **handicap** grav, pe baza planului de abilitare-reabilitare **pentru copilul cu handicap**, respectiv a planului individual de servicii al **persoanei adulte cu handicap**; (la 01-01-2019, sintagma: planului de recuperare a fost înlocuită de Punctul 3, Articolul III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	6. asistent personal al persoanei cu **dizabilitate** gravă - persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu **dizabilitate** gravă, pe baza planului de abilitare-reabilitare, respectiv a planului individual de servicii al persoanei cu **dizabilități**;	
7. asistent personal profesionist - persoana fizică atestată care asigură la domiciliul **său îngrijirea și protecția adultului cu handicap grav sau accentuat, aflat în condițiile precizate de lege;** **8.** asistență vie - include asistența animală, ca de exemplu, câinele-ghid; **9.** atelier protejat - spațiul adaptat nevoilor persoanelor **cu handicap**, unde acestea desfășoară activități de formare, dezvoltare și perfecționare a abilităților; poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre **rezidențiale** și în unități de învățământ speciale;	7. asistent personal profesionist - persoana fizică atestată care asigura la domiciliul **adultului cu dizabilitate gravă sau accentuată ori la domiciliul său, îngrijirea și protecția adultului cu dizabilitate gravă sau accentuată, aflat in condițiile prevazute de lege;** **8.** asistența vie - include asistența animală, ca de exemplu, câinele-ghid; 9. atelier protejat – spațiul adaptat nevoilor persoanelor **cu dizabilități**, unde acestea desfășoară activități de formare, dezvoltare și perfecționare a abilităților; poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre **pentru viața independenta pentru persoane adulte cu dizabilități, centre de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități, centre de ingrijire și asistenta pentru persoane adulte cu dizabilități și in unitati de invatamant speciale;**	7. Este necesară o definire încă și mai precisă a asistentului personal profesionist, pentru a preveni tendința de a considera că acest lucrător poate să își exercite ocupația la propriul său domiciliu. Într-adevăr, definiția din actuala Lege 448 încalcă flagrant dreptul la autodeterminare al persoanei cu dizabilitate. Pentru a preveni acest lucru pe viitor, trebuie menționat în mod explicit că sprijinirea persoanei cu dizabilitate la domiciliul APP poate fi luată în considerare doar în mod excepțional, mai precis atunci când adultul cu dizabilitate a fost îngrijit (până la 18 ani) de către asistentul maternal, iar acesta devine APP, după împlinirea de către copil a vârstei majoratului. Orice altă situație nu are nici o justificare pentru asociere cu domiciliul APP.

10. bugetul personal complementar - stabileşte limitele cheltuielilor personale din cursul unei luni, în funcţie de gradul de **handicap**, pentru plata taxei de abonament radio/TV, a abonamentului telefonic cu impulsuri incluse şi a taxei pentru abonamentul la curentul electric; **11.** căi şi mijloace de acces - elementele prin care se asigură accesul în clădirile publice şi care asigură posibilitatea deplasării persoanelor cu **handicap** în interiorul clădirii;	**10. autorităţile administratiei publice locale - consiliile locale, primarii,-consiliile judeţene si preşedinţii consiliilor judetene;** 11. bugetul personal complementar - stabileste limitele cheltuielilor personale din cursul unei luni, in functie de gradul de **dizabilitate**, pentru piata taxei de abonament radio/TV, a abonamentului telefonic cu impulsuri incluse şi a taxei pentru abonamentul la curentul electric; **12. buget de subzistenţă – prestaţia sociala acordata persoanei cu dizabilitate care nu realizează venituri, care nu poate beneficia de pensie pentru limita de varsta si de nici de pensie de invaliditate, si care este lipsita de capacitate de muncă;** 13. cai şi mijloace de acces - elementele prin care se asigură accesul în cladirile publice şi care asigura posibilitatea deplasarii persoanelor cu **dizabilităţi** in interiorul cladirii; **14. centrul de abilitare şi reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilităţi - serviciul social public sau privat care cuprinde un ansamblu de activităţi, cu preponderenta de abilitare şi reabilitare, realizate pentru a raspunde nevoilor individuate specifice ale persoanelor adulte cu dizabilităţi, in vederea dezvoltarii potenţialului personal, cu maximum 30 de beneficiari;** **15. centrul de ingrijire si asistenţă pentru persoane adulte cu dizabilităţi - serviciul social public sau privat care cuprinde un ansamblu de activitati realizate pentru a raspunde nevoilor individuale specifice ale persoanelor adulte cu dizabilităţi, in vederea mentinerii/dezvoltarii potentialului personal, cu maximum 30 de beneficiari;** **16. centru de zi - serviciul social public sau privat**	8. La punctul 8 sugerăm eliminarea enumerării locurilor unde poate fi înfiinţat un atelier protejat. Lista se poate scurta sau lungi de la an la an, este inutilă includerea ei în corpul legii. Este suficientă precizarea funcţiei acestui atelier, cu menţiunea că este vorba despre abilităţi de muncă. **10. Autorităţile administraţiei publice locale nu au de ce să fie definite aici. Ele sunt definite în Codul Administrativ. (OUG57/2019, art 105-107).** 11. Este necesară revizuirea definiţiei bugetului complementar. Ea acoperă, în România, funcţia de compensare a aşa numitului "extra-cost al **dizabilităţii**" (costurile suplimentare generate într-o gospodărie de prezenţa şi îngrijirea unei persoane cu dizabilitate). Este contraproductivă enumerarea tipurilor de cheltuieli acoperite de bugetul complementar, ar trebui mai degrabă explicată funcţia acestui beneficiu social. 12. **Recomandăm mai degrabă alinierea beneficiilor sociale de reducere a riscului de sărăcie cu beneficiile similare la care are acces populaţia generală, decât introducerea unui beneficiu nou.** A se vedea, în acest sens, recomandarea Raportului privind diagnoza situaţiei persoanelor cu **dizabilităţi**, care a evidenţiat exact acest aspect şi a propus soluţii corespunzătoare. **14-18. SUB NICIO FORMĂ NU TREBUIE DEFINITE ÎN LEGE SERVICIILE SOCIALE!** Serviciile sociale se definesc în legislaţia subsecventă, pentru că profilul lor se modifică în funcţie de nevoile (în permanentă schimbare) ale utilizatorilor. Este un aspect recomandat şi la nivel european, acela al

12. cerințe educative speciale - necesitățile educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă de tip medical, social etc.; **13.** clădiri de utilitate publică - clădirile aparținând instituțiilor publice și private care oferă populației diferite tipuri de servicii; **14.** comisie de evaluare a persoanelor adulte **cu handicap** - organul de specialitate fără personalitate juridică în subordinea consiliilor județene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, ale cărei atribuții principale sunt stabilite prin prezenta lege; **15.** contractare - procedura de finanțare/cofinanțare de către autoritățile administrației publice locale a serviciilor sociale publice realizate de furnizorii privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii; **16.** dizabilitate - termenul generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, definite conform Clasificării internaționale a funcționării, **dizabilității** și sănătății, adoptată și aprobată de Organizația Mondială a Sănătății, și care relevă aspectul negativ al interacțiunii individ-context;	**destinat persoanelor cu dizabilități, copii sau adulti, deservit de personal specializat si construit in jurul nevoilor acestora, in functie de varsta si tipul dizabilității. Centrele de zi sunt** **destinate furnizarii de terapii specifice, de recuperare sau ocupationale, precum si activitatilor de socializare si pregatire pentru o viata independenta;** **17. centrul pentru viata independenta pentru persoane adulte cu dizabilități - serviciul social public sau privat care cuprinde un ansamblu de activitati, cu** **preponderenta de dezvoltare a deprinderilor de viata independenta, realizate pentru a raspunde nevoilor individuate specifice ale persoanelor adulte cu dizabilități, in vederea dezvoltarii potentialului personal si integrarii in comunitate.** **18. centrul respiro - serviciul social, public sau privat, destinat gazduirii temporare, in regim de urgenta, a persoanelor cu dizabilități, copii sau adulti, in situatiile in care asistentul personal, asistentul personal profesionist sau persoanele care le** **ingrijesc sau asista nu isi pot indeplini obligatiile contractuale/legale;** 19. cerinte educative speciale - necesitatile educationale suplimentare, complementare obiectivelor generate ale educatiei adaptate particularitatilor individuate si celor caracteristice unei anumite deficiente sau tulburari sau dificultati de invafare, precum și o asistenta complexa de tip medical, social etc.; 20. cladiri de utilitate publica - cladirile apartinand institutiilor publice și private care ofera populației diferite tipuri de servicii; 21. comisie de evaluare a persoanelor **cu dizabilități** - organul de specialitate fara personalitate juridica in subordinea consiliilor judetene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, ale carei atributii principale sunt stabilite prin prezenta lege; 22. contractare - procedura de finantare sau cofinantare de	flexibilității și adaptabilității serviciilor la nevoile utilizatorilor. De aceea, orice definiție a acestor servicii în lege va crea blocaje majore în practică, odată ce serviciile evoluează și se transformă.

17. egalizarea şanselor - procesul prin care diferitele structuri sociale şi de mediu, infrastructura, serviciile, activităţile informative sau documentare devin disponibile şi persoanelor cu **handicap**; **18.** incluziune socială - setul de măsuri şi acţiuni multidimensionale din domeniile protecţiei sociale, ocupării forţei de muncă, locuirii, educaţiei, sănătăţii, informării şi comunicării, mobilităţii, securităţii, justiţiei şi culturii, destinate combaterii excluziunii sociale; **19.** indemnizaţie lunară - prestaţia socială lunară reprezentând sume de bani acordate persoanelor **cu handicap** de natură să faciliteze egalizarea de şanse, asigurarea unei vieţi autonome şi favorizarea incluziunii lor sociale; **20.** integrare socială - procesul de interacţiune dintre individ sau grup şi mediul social, prin intermediul căruia se realizează un echilibru funcţional al părţilor; **21.** însoţitor - persoana care acompaniază persoana **cu handicap** şi care beneficiază de drepturi în condiţiile prevăzute de lege; **22.** loc de muncă protejat - spaţiul aferent activităţii persoanei cu **handicap**, adaptat nevoilor acesteia, care include cel puţin locul de muncă, echipamentul, toaleta şi căile de acces;	catre autoritafile administratiei publice locale a serviciilor sociale publice realizate de furnizorii privati de servicii sociale, acreditati in conditiile legii; 23. dizabilitate - termenul generic pentru afectari sau deficienje, limitari de activitate si restrictii de participare, definite conform Clasificarii internationala a functionarii, dizabilitapi si sanatatii, adoptata si aprobata de Organizaţia Mondiala a Sanatatii, si care releva aspectul negativ al interactiunii individ-context; **24. echipa mobila - serviciul social prin care se acorda interventi specializate la domiciliu, pe perioada determinata în baza evaluării şi identificarii nevoii individuale specifice, pentru persoane cu dizabilităţi care nu au acces facil la centre de zi şi/sau nu se afla in proximitatea unui centru de zi, in vederea dezvoltarii potenţialului personal şi prevenirii instituţionalizării.** **25. echipament de mobilitate - parte a tehnologiei asistive, care consta in orice tip de dispozitiv, manual sau electric, care faciliteaza deplasarea.** 26. egalizarea sanselor - procesul prin care diferitele structuri sociale şi de mediu, infrastructura, serviciile, activitatile informative sau documentare devin disponibile şi persoanelor cu **dizabilităţi**; 27. incluziune sociala - setul de masuri şi acţiuni multidimensionale din domeniile protectiei sociale, ocuparii forţei de munca, locuirii, educatiei, sănătăţii, informarii şi comunicarii, mobilitaţii, securitaţii, justiţei şi culturii, destinate combaterii excluziunii sociale; 28. indemnizaţie lunara - prestaţia sociala lunara reprezentand sume de bani acordate persoanelor cu **dizabilităţi** de natura sa faciliteze egalizarea de şanse, asigurarea unei vieţi autonome şi favorizarea incluziunii lor sociale; 29. integrare sociala - procesul de interacţiune dintre	21. Recomandăm alinierea definirii comisiei cu procesul de reformă din domeniul evaluării **dizabilităţii**. Şi nu este vorba de evaluarea persoanelor ci de evaluarea **dizabilităţii**. Aceasta era oricum şi o hibă a vechii formulări. 22. **Definiţia contractării trebuie complet eliminată. Termenul este folosit incorect.** Această critică a fost discutată şi în contextul revizuirii Legii 292/2011 şi acolo a fost preluată o definire corectă, a achiziţiei publice. Contractarea este o acţiune de încheiere a unui contract, indiferent de mecanismul de finanţare care stă la originea sumelor respective. Mai mult, s-a convenit de către MMSS că mecanismele generale de reglementare, care acoperă toate domeniile de intervenţie socială, vor fi definite sau precizate doar în legea cadru a asistenţei sociale, nu şi în legile speciale. Este şi cazul acestui mecanism de achiziţie publică a serviciilor. 24. La fel ca la puntele 14-18, acest serviciu nu trebuie definit aici, în corpul legii, ci prin ordin de ministru. Deja apar incoerenţe, pentru că o echipă mobilă se poate deplasa nu doar la domiciliul unei persoane cu dizabilitate, ci şi (de exemplu) la şcoala unde învaţă copilul, pentru a asigura o sesiune de locgopedie sau kinetoterapie, consiliere etc. Orice definiţie a uni serviciu social trebuie mutată în legislaţia secundară 27. Definiţia incluziunii sociale este realizată în legea cadru a asistenţei sociale, ar trebui eliminată din legea specială.

23. manager de caz - membrul echipei pluridisciplinare **care coordonează, monitorizează şi evaluează îndeplinirea planului individual de servicii, precum şi măsurile luate în legătură cu adultul cu handicap;** **23.1.** măsuri de protecţie - măsuri stabilite de comisia de **evaluare a persoanelor adulte cu handicap, cuprinse în programul individual de reabilitare şi integrare socială, de tip: asistent personal, asistent personal profesionist, servicii sociale la domiciliu sau centre de zi sau rezidenţiale.** (la 19-07-2018, Articolul 5 din Capitolul I a fost completat de Punctul 1, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) **24.** plan individual de servicii - documentul care fixează obiective pe termen scurt, mediu şi lung, precizând modalităţile de intervenţie şi sprijin pentru adulţii **cu handicap**, prin care se realizează activităţile şi serviciile precizate în programul individual de reabilitare şi integrare socială; **25.** program individual de reabilitare şi integrare socială - documentul elaborat de **comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap**, în care sunt precizate activităţile şi serviciile de care **adultul cu handicap** are nevoie în procesul de integrare socială; **26.** reprezentant legal - părintele sau persoana desemnată, potrivit legii, să exercite drepturile şi să îndeplinească obligaţiile faţă de persoana **cu handicap;** **27.** şanse egale - rezultatul procesului de egalizare a şanselor, prin care diferitele structuri ale societăţii şi mediului sunt accesibile tuturor, inclusiv persoanelor **cu handicap;** **28.** tehnologie asistivă şi de acces - tehnologia care asigură accesul cu şanse egale al persoanelor **cu handicap** la mediul fizic, informaţional şi comunicaţional;	individ sau grup şi mediul social, prin intermediul căruia se realizeaza un echilibru funcţional al părţilor; 30. insotitor - persoana care acompaniaza persoana **cu dizabilitati** şi care beneficiaza de drepturi in condiţile prevazute de lege; 31. loc de munca protejat - spaţiul aferent activităţii persoanei cu **dizabilităţi**, adaptat nevoilor acesteia, care include cel puţin locul de munca, echipamentul, toaleta şi caile de acces; **32. locuinţa protejata - serviciul social public sau privat care asigura gazduire realizeaza activităţi corespunzatoare nevoilor individuale specifice ale persoanelor cu dizabilităţi, copii sau adulţi, cu scopul de a incuraja autonomia personala şi incluziunea sociala;** **33. manager de caz - membrul echipei pluridisciplinare care elaboreaza planul individual de servicii al persoanei cu dizabilităţi, si coordoneaza, monitorizeaza şi evalueaza indeplinirea planului individual de servicii, precum şi masurile luate in legatura cu persoana cu dizabilităţi;** 34. masuri de protectie - masuri stabilite de comisia de **evaluare complexa a persoanelor cu dizabilităţi, de tip: asistent personal, asistent personal profesionist, servicii sociale la domiciliu, echipe mobile sau locuinte protejate, centre de zi, centre respiro, centre pentru viata independenta pentru persoane adulte cu dizabilitafi, centre de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilităţi, centre de ingrijire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilităţi;** 35. plan individual de servicii - documentul care fixeaza obiective pe termen scurt, mediu si lung, **elaborat de managerul de caz**, precizand modalitatile de interventie si Sprijin pentru persoanele **cu dizabilităţi**, prin care se realizeaza activitatile si serviciile precizate in programul	31. Această definiţie a locului de muncă protejat este foarte limitativă şi necesită o discuţie mai largă. Nu spaţiul fizic este cel care particularizează acest loc de muncă şi îl face "protejat", ci mecanismul de rezervare a pieţei şi finanţarea postului, pe care o implică munca protejată. Discuţia e mai largă, trebuie revizuit acest aspect. 32. **Cu explicaţia de mai sus, trebuie eliminată şi definiţia locuinţei protejate.** Acesta e un serviciu social care trebuie definit în legislaţia subsecventă. În prezent, conceptul de locuinţă protejată este în curs de revizuire, mai cu seamă datorită existenţei unui standard de calitate neconform cu prevederile CDPD: 33. Nu s-a decis încă, în cadrul reformelor (în curs) din domeniul dizabilităţii, care este momentul în care intervine managerul de caz. Nu este încă decis faptul că el elaborează planul individual de servicii. Prin urmare, recomandăm eliminarea acestei definiţii de aici, oricum ea va rămâne doar în legea cadru, a asistenţei sociale.

29. unitate protejată autorizată - entitatea de drept public sau privat, cu gestiune proprie, în cadrul căreia sunt angajate minimum 3 persoane **cu handicap**, care reprezintă cel puțin 30% din numărul total al angajaților, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților, precum și orice formă de organizare, potrivit legii, aleasă pentru desfășurarea unei activități economice de către o persoană fizică deținătoare a unui certificat de încadrare în grad de **handicap**; (la 25-07-2020, Punctul 29. din Articolul 5 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020)	individual de reabilitare si integrate sociala; **36.** program individual de reabilitare si integrate sociala - documentul elaborat de **serviciile de evaluate complexa a persoanelor cu dizabilități,** in care sunt precizate activitatile si serviciile de care **persoana cu dizabilități** are nevoie in procesul de integrate sociala; **37.** reprezentant legal - parintele sau persoana desemnata, potrivit legii, sa exercite drepturile si sa indeplineasca obligatiile fata de persoana **cu dizabilități**; **38.** șanse.egale - rezultatul procesului de egalizare a șanselor, prin care diferitele structuri ale societatii și mediului sunt accesibile tuturor, inclusiv persoanelor **dizabilități**; **39.** tehnologie asistiva si de acces - tehnologia care asigura accesul cu sanse egale al persoanelor **cu dizabilități** la mediul fizic, informational si comunicational; **40.** unitate protejata autorizata - entitatea de drept public sau privat, cu gestiune proprie, in cadrul careia sunt angajate minimum 3 persoane **cu dizabilități,** care reprezinta cel putin 30% din numarul total al angajatilor, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezinta cel putin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajatilor, precum și orice forma de organizare, potrivit legii, aleasa pentru desfașurarea unei activitati economice de catre o persoana fizica detinatoare a unui certificat de incadrare in grad de **dizabilitate**;"	34. Măsurile de protecție specifice persoanelor cu dizabilități nu sunt corect definite, nici în vechea formă a legii, nici în cea actuală. Confundăm protecția cu accesul (obișnuit) la servicii. Acesta nu e nicidecum o formă de protecție, este doar un drept fundamental. Este necesară o rediscutare a acestui aspect. 35. Nu este deocamdată clar dacă planul individual de servicii va fi realizat de către managerul de caz, probabil că nu. Acest aspect este analizat în prezent în cadrul reformei sistemuluid e evaluare a dizabilității.
Capitolul II Drepturile persoanelor cu handicap **Articolul 6** Persoanele **cu handicap** beneficiază de drepturi la: a) ocrotirea sănătății - prevenire, tratament și recuperare; b) educație și formare profesională; c) ocuparea și adaptarea locului de muncă, orientare și reconversie profesională; d) asistență socială, respectiv servicii sociale și prestații sociale;	**„Art. 6.** Persoanele **cu dizabilități** beneficiaza de drepturi la: a) ocrotirea sanatatii - prevenire, tratament si recuperare; b) educatie si formate profesionala; c) ocuparea si adaptarea locului de munca, orientate si reconversie profesionala; d) asistenta sociala, respectiv servicii sociale si prestatii sociale;	**Art.6. Nu trebuie să se precizează în lege frecvența evaluării, ci în legislație subsecventă. Este o hibă a legii actuale, deopotrivă.**

e) locuință, amenajarea mediului de viață personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informațional și comunicațional; f) petrecerea timpului liber, acces la cultură, sport, turism; g) asistență juridică; h) facilități fiscale; i) evaluare și reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedeplasabile de către membrii **comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani.**	e) locuinta, amenajarea mediului de viata personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informational si comunicational; 1) petrecerea timpului liber, acces la cultura, sport, turism; g) asistenta juridica; h) facilitati fiscale; i) evaluare si reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedeplasabile de catre serviciul de evaluare complexa si membrii **comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani si ori de cate ori este necesar."**	
Articolul 7 (1) Promovarea și respectarea drepturilor persoanelor **cu handicap** revin, în principal, autorităților administrației publice locale **unde își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap și, în subsidiar, respectiv complementar, autorităților administrației publice centrale, societății civile și familiei sau reprezentantului legal al persoanei cu handicap.** (2) În baza principiului egalizării șanselor, autoritățile publice competente au obligația să asigure resursele financiare necesare și să ia măsuri specifice pentru ca persoanele cu **handicap** să aibă acces nemijlocit și neîngrădit la servicii. (3) Legitimația acordată persoanelor cu **handicap** este eliberată de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, costurile fiind suportate din bugetele acestora, și este valabilă și recunoscută pe întreg teritoriul țării. (la 19-07-2018, Articolul 7 din Capitolul II a fost completat de Punctul 2, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) (4) Modelul legitimației este aprobat prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale. (la 19-07-2018, Articolul 7 din Capitolul II a fost completat de Punctul 2, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în	„(1) Promovarea si respectarea drepturilor persoanelor **cu dizabilități** revin, in principal, autoritatilor administratiei publice locale **si, in subsidiar, respectiv complementar, autoritatilor administratiei publice centrale, societatii civile si familiei sau reprezentantului legal al persoanei cu dizabilități."**	**Art.7.** Eliminarea precizărilor legate de reședință sau domiciliu poate fi utilă în cazul persoanelor fără adăpost, dar creează mari confuzii privind responsabilizarea autorităților locale, în toate celelalte cazuri. Considerăm că trebuie păstrată precizarea anterioară. Problemele din teritoriu sunt legate de refuzul autorităților locale de a respecta legea. Acest lucru se poate corecta prin sancțiuni.

MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018)		
Articolul 8 (1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu dizabilități și celelalte autorități publice centrale și locale au obligația să asigure, potrivit prezentei legi, condițiile necesare pentru integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017 (2) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu dizabilități elaborează politici și asigură monitorizarea și controlul respectării drepturilor persoanelor cu handicap. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (3) În vederea realizării dispozițiilor prevăzute la alin. (2), Autoritatea Națională pentru Persoanele cu dizabilități poate încheia parteneriate cu organizații neguvernamentale ale persoanelor cu handicap, care reprezintă interesele acestora sau care desfășoară activități în domeniul promovării și apărării drepturilor omului. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Secțiunea 1 Sănătate și recuperare **Articolul 9** (1) Pentru protecția sănătății fizice și mentale a persoanelor cu **handicap**, autoritățile publice au	„(1) Pentru protectia sanatatii fizice si mentale a persoanelor cu **dizabilități**, autoritatile publice au obligatia	

obligația să ia următoarele măsuri specifice: **a)** să includă nevoile persoanelor cu **handicap** și ale familiilor acestora în toate politicile, strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană sau locală, precum și în programele guvernamentale de ocrotire a sănătății; **b)** să creeze condiții de disponibilitate, respectiv de transport, infrastructură, rețele de comunicare, a serviciilor medicale și sociomedicale; **c)** să înființeze și să susțină centre de reabilitare specializate pe tipuri de **handicap**; **d) să creeze condiții pentru asigurarea tehnologiei asistive și de acces;** e) să dezvolte programe de prevenire a apariției **handicapului**; **f)** să sprijine accesul la tratamentul balnear și de recuperare; g) să includă și să recunoască sportul ca mijloc de recuperare, dezvoltând programe specifice. (2) Persoanele cu **handicap**, familiile acestora sau reprezentanții lor legali au dreptul la toate informațiile referitoare la diagnosticul medical și de recuperare/reabilitare, la serviciile și programele disponibile, în toate stadiile acestora, **precum și la drepturile și obligațiile în domeniu**.	sa ia urmatoarele masuri specifice: a) sa includa nevoile persoanelor cu **dizabilități** si ale familiilor acestora in toate politicile,strategiile si programele de dezvoltare regionala, judeteana sau locala, precum si in programele guvemamentale de ocrotire a sanatatii; b) sa creeze conditii de disponibilitate, respectiv de transport, infrastructura, retele de comunicare, a serviciilor medicale si socioniedicale; c) sa infiinteze si sa sustina centre de reabilitare specializate pe tipuri **de dizabilitate;** **d) sa asigure accesul la tehnologii asistive, precum si accesibilizarea mediului;** e) sa dezvolte programe de prevenire a aparitiei si agravarii **dizabilității;** f) sa sprijine accesul la tratamentul balnear si de recuperare; g) sa includa si sa recunoasca sportul ca mijloc de recuperare, dezvoltand programe specifice. (2) Persoanele **cu dizabilități**, familiile acestora sau reprezentantii lor legali au dreptul la toate informatiile referitoare la diagnosticul medical si de recuperare/ reabilitare, la serviciile si programele disponibile, in toate stadiile acestora."	Formularea "tipuri de dizabilitate" este incorectă, din perspectiva CDPD. Dizabilitatea este rezultatul unei interacțiuni dintre factorii personali și contextul de viață al persoanei. Această interacțiune nu poate fi de un anumit tip. Deficiențele sunt de tipuri diferite, nu dizbilitatea. La aliniatul (2) trebuie adăugat faptul că familia persoanei cu dizabilitate are acces la informațiile medicale doar cu acordul persoanei cu dizabilitate sau a reprezentantului său legal.
Articolul 10 (1) Persoanele cu **handicap** beneficiază de asistență medicală gratuită, inclusiv de medicamente gratuite, atât pentru tratamentul ambulatoriu, cât și pe timpul spitalizării, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, **în condițiile stabilite prin contractul-cadru.** (2) Persoanele care solicită încadrarea în grad de **handicap** beneficiază de gratuitate pentru obținerea documentelor medicale și pentru evaluările medicale și psihologice solicitate în vederea întocmirii dosarului de evaluare complexă, **în baza alocărilor din bugetul**	9. Articolul 10 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 10. - (1) Persoanele cu **dizabilități** beneficiaza de asistenta medicala gratuita, inclusiv de medicamente gratuite, atat pentru tratamentul ambulatoriu, cat si pe timpul spitalizarii, in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate. (2) Persoanele care solicita incadrarea in grad **de dizabilitate** beneficiaza de gratuitate pentru obtinerea documentelor medicale si pentru evaluarile medicale si psihologice solicitate in vederea intocmirii dosarului de evaluare complexa.	

Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate. (la 25-07-2020, Articolul 10 din Sectiunea 1 , Capitolul II a fost completat de Punctul 3, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020)	**(3) Fondurile necesare aplicarii prevederilor alin. (1) si (2) se asigura din bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate, in baza contractului-cadru care reglementeaza conditiile acordarii asistentei medicale, a medicamentelor si a dispozitivelor medicale, tehnologiilor si dispozitivelor asistive in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate, aprobat in conditiile legii."**	
Articolul 11 (1) În vederea asigurării asistenței de recuperare/reabilitare, persoanele cu **handicap** au dreptul la: **a)** dispozitive medicale gratuite în ambulatoriu, conform listei și în condițiile prevăzute în Contractul-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului asigurărilor sociale de sănătate și a normelor sale de aplicare; **b)** servicii gratuite de cazare și masă și pentru **însoțitorul copilului cu handicap grav sau accentuat ori al adultului cu handicap grav sau accentuat** în unitățile sanitare cu paturi, sanatorii și stațiuni balneare, la recomandarea medicului de familie ori a medicului specialist, asigurate de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate; **c)** un bilet gratuit de tratament balnear, în cursul unui an, pe baza programului individual de reabilitare și integrare socială și a recomandării medicului de familie sau a medicului specialist.	10. La articolul 11, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) In vederea asigurarii asistentei de ecuperare/reabilitare, persoanele **cu dizabilități** au dreptul la: a) dispozitive medicale gratuite in ambulatoriu, conform listei si in conditiile prevazute in Contractul-cadru privind conditiile acordarii asistentei medicale in cadrul sistemului asigurarilor sociale de sanatate si a normelor sale de aplicare; b) servicii gratuite de cazare și masa și pentru **persoana care insoteste copilul cu dizabilități, precum si pentru insotitorul adultului cu dizabilitate grava sau accentuata** in unitatile sanitare cu paturi, sanatorii si statiuni balneare, la recomandarea medicului de familie ori a medicului specialist, asigurate de la Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate, confonn Contractului-cadru privind conditiile acordarii asistentei medicale in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate; c) un bilet gratuit de tratament balnear, in cursul unui an, pe baza programului individual de reabilitare si integrare sociala si a recomandarii medicului de familie sau a medicului specialist."	

(2) În termen de maximum 30 de zile de la data depunerii documentației de către persoana cu handicap sau reprezentantul legal al acesteia, casele de asigurări de sănătate au obligația să emită decizia ori aprobarea de plată pentru fiecare dispozitiv medical sau tip de dispozitiv medical acordat persoanelor cu handicap. (3) Contravaloarea prețului de referință pentru produsele prevăzute la alin. (1) lit. a) se suportă integral din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, prin casa de asigurări de sănătate de care aparține asiguratul. (4) Numărul biletelor de tratament balnear gratuit care se acordă adulților cu handicap se stabilește proporțional cu numărul potențialilor beneficiari față de numărul total al biletelor de tratament balnear gratuit stabilite prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.		
Articolul 12 Abrogat. (la 01-01-2012, Art. 12 a fost abrogat de alin. (2) al art. VII din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 124 din 27 decembrie 2011 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 938 din 30 decembrie 2011.)		
Articolul 13 Abrogat. (la 01-01-2012, Art. 13 a fost abrogat de alin. (2) al art. VII din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 124 din 27 decembrie 2011 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 938 din 30 decembrie 2011.)		
Articolul 14 Abrogat. (la 01-01-2012, Art. 14 a fost abrogat de alin. (2) al art. VII din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 124 din 27 decembrie 2011 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 938 din 30 decembrie 2011.)		
Secțiunea a 2-a Educație **Articolul 15**	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

(1) Persoanele cu **handicap** au acces liber şi egal la orice formă de educaţie, indiferent de vârstă, în conformitate cu tipul, gradul de **handicap** şi nevoile educaţionale ale acestora. (2) Persoanelor cu **handicap** li se asigură educaţia permanentă şi formarea profesională de-a lungul întregii vieţi. (3) Persoana cu **handicap** sau, după caz, familia ori reprezentantul legal constituie principalul factor de decizie în alegerea formei şi tipului de şcolarizare, precum şi a unităţii de învăţământ.		
Articolul 16 (1) Educaţia persoanelor cu handicap este parte integrantă a sistemului naţional de învăţământ, coordonat de Ministerul Educaţiei Naţionale. (2) Educaţia persoanelor cu handicap se realizează prin: **a)** învăţământul de masă; **b)** învăţământul special integrat, organizat în învăţământul de masă; **c)** învăţământul special; **d)** învăţământul la domiciliu sau pe lângă unităţile de asistenţă medicală; **e)** alte variante educaţionale alternative, adaptate cerinţelor educaţionale individuale. (la 25-07-2020, Litera e) din Alineatul (2) , Articolul 16 , Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost modificată de Punctul 4, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) (3) Copiii şi tinerii cu handicap şi/sau cu cerinţe educative speciale, integraţi în învăţământul de masă, beneficiază de suport educaţional prin cadre didactice de sprijin şi itinerante, de la caz la caz. (4) Copiii şi tinerii cu handicap şi/sau cu cerinţe educative speciale au dreptul să studieze şi să se instruiască în limba maternă. **(5) Orientarea şcolară şi orientarea profesională a copiilor şi tinerilor cu handicap şi cu cerinţe**	*11. La articolul 16, alineatul (5) se abroga.*	**Alineatul 5 este subiectul unei analize separate, care are loc în prezent în procesul de evaluare a dizabilităţii şi legat de mecanismul de referire către serviciile de suport.** **Este necesară coroborarea deciziilor privind rolul CMBRAE/CJRAE cu cele care vor fi adoptate la nivelul MMSS (ANPD), in reforma evaluării dizabilităţii.**

educative speciale se realizează prin hotărâre a comisiei de orientare şcolară şi profesională din cadrul centrelor judeţene de resurse şi de asistenţă educaţională, respectiv din Centrul Municipiului Bucureşti de Resurse şi Asistenţă Educaţională, care eliberează certificatul de orientare şcolară şi profesională. **(5.1) Inspectoratele şcolare judeţene, respectiv Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti au obligaţia de a monitoriza îndeplinirea măsurilor stabilite prin hotărârea prevăzută la alin. (5).** (la 25-07-2020, Articolul 16 din Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost completat de Punctul 5, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) (6) Unităţile de învăţământ special dispun de regulă de cantină şcolară şi, după caz, internat şcolar, în condiţiile legii. (7) Elevii cu handicap şi/sau cerinţe educative speciale beneficiază gratuit de masă şi cazare în internatele şcolare şi alte drepturi materiale prevăzute de legislaţia în domeniu. (8) Studenţii cu handicap beneficiază, la cerere, de reducere cu 50% a taxelor pentru cazare şi masă la cantinele şi căminele studenţeşti. (9) Valoarea reducerii prevăzute la alin. (8) se asigură din bugetul instituţiilor de învăţământ publice sau private. (la 30-06-2017, Articolul 16 din Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost modificat de Punctul 1, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)		
Articolul 17 (1) Finanţarea învăţământului special şi special integrat se asigură din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale consiliilor judeţene şi ale sectoarelor municipiului Bucureşti,	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

indiferent de locul de domiciliu al copiilor, prin contract managerial. (2) În situația în care un copil cu cerințe educative speciale este protejat în condițiile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările ulterioare, într-un serviciu de tip rezidențial și este școlarizat în alt județ/sector față de cel de domiciliu, cheltuielile aferente creșterii și îngrijirii acestuia sunt asigurate din bugetul instituției în subordinea căreia funcționează serviciul de tip rezidențial. (3) Finanțarea activităților, evenimentelor, manifestărilor educative destinate copiilor și tinerilor cu handicap integrați în învățământul de masă/învățământul special integrat, organizate în învățământul de masă/învățământul special integrat, se poate asigura inclusiv prin parteneriat public-privat. (la 25-07-2020, Articolul 17 din Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost completat de Punctul 6, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) (la 30-06-2017, Articolul 17 din Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost modificat de Punctul 2, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)		
Articolul 18 (1) În cadrul procesului de învățământ, indiferent de nivelul acestuia, persoanele cu **handicap** au dreptul la: **a)** servicii educaționale de sprijin; **b)** dotarea cu echipament tehnic adaptat cerințelor educaționale ale persoanei **cu handicap**, inclusiv aplicații informatice sau dispozitive pentru transformarea textului scris/vorbit în forme alternative de comunicare vizuală, auditivă, augmentativă, după caz. (la 25-07-2020, Litera b) din Alineatul (1) , Articolul 18 , Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost modificată de	12. La articolul 18, alineatele (1) si (3) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: (1) In cadrul procesului de invatamant, indiferent de nivelul acestuia, persoanele cu **dizabilități** au dreptul la: a) servicii educationale de sprijin; b) dotarea cu echipament tehnic adaptat cerintelor educationale ale persoanei **cu dizabilități**, inclusiv aplicatii informatice sau dispozitive pentru transformarea textului scris/vorbit m forme alternative de comunicare vizuala, auditiva, augmentativa, dupa caz.	

Punctul 7, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) c) adaptarea mobilierului din sălile de curs; d) manuale şcolare şi cursuri în format accesibil pentru elevii şi studenţii cu deficienţe de vedere; e) utilizarea echipamentelor şi softurilor asistive în susţinerea examenelor de orice tip şi nivel. (2) Preşcolarii, elevii şi studenţii cu **handicap**, împreună cu asistenţii personali şi asistenţii personali profesionişti, după caz, au dreptul la locuri gratuite în tabere de odihnă, o dată pe an, indiferent de forma de învăţământ. (3) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (2) se asigură de la bugetul de stat **prin bugetul Autorităţii Naţionale pentru Tineret.**	c) adaptarea **cladirilor, cailor de acces** si mobilierului din salile de curs; d) manuale scolare si cursuri in format accesibil pentru elevii si studentii cu deficiente devedere; e) utilizarea echipamentelor si softurilor asistive in sustinerea examenelor de orice tip si nivel. (3) Sumele aferente dreptului prevazut la alin. (1) **se asigura de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Educatiei, iar sumele aferente dreptului prevazut la alin. (2) se asigura de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Familiei, Tineretului si Egalitatii de Sanse."**	
Articolul 19 În vederea asigurării accesului persoanelor **cu handicap** în unităţile şi instituţiile de învăţământ, autorităţile publice au obligaţia să ia următoarele măsuri specifice: a) să promoveze şi să garanteze accesul la educaţie şi formare profesională al persoanelor cu **handicap**; b) să asigure şcolarizarea la domiciliu a persoanelor cu **handicap** nedeplasabile pe durata perioadei de şcolarizare obligatorie, precum şi pregătirea şcolară, indiferent de locul în care persoana cu **handicap** se află, inclusiv prin cadrele didactice de sprijin/itinerante; c) să asigure accesul la formele de educaţie permanentă, adaptându-le nevoilor educaţionale ale persoanelor cu	13. Articolul 19 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 19.- În vederea asigurarii accesului persoanelor **cu dizabilităţi** in unitatile de invatamant **si in vederea integrarii, respectiv reintegrarii lor in societate, Ministerul Educatiei in colaborare cu alte autoritati publice cu atributii in domeniu au urmatoarele obligatii:** a) sa promoveze, **sa asigure** si sa garanteze accesul la educatie si la formare profesionala a persoanelor cu **dizabilităţi**; b) sa asigure scolarizarea la domiciliu a persoanelor cu **dizabilităţi** nedeplasabile pe durata perioadei de scolarizare obligatorie, precum si pregatirea scolara, indiferent de locul in care persoana cu **dizabilităţi** se afla, **la domiciliu sau in unitati sanitare,** inclusiv prin cadre didactice de sprijin sau itinerante; c) sa asigure accesul la formele de educatie permanenta, adaptandu-le nevoilor educationale ale persoanelor cu	

handicap; **d)** să sprijine cooperarea dintre unitățile de învățământ special sau de masă cu familia și comunitatea, în vederea asigurării unei oferte educaționale care răspunde nevoilor individuale ale persoanelor cu **handicap**; **e)** să asigure pregătirea cadrelor didactice în vederea adaptării practicilor educaționale pentru elevii cu **handicap** din grupe sau clase de învățământ obișnuit; (la 25-07-2020, Litera e) din Articolul 19 , Sectiunea a 2-a , Capitolul II a fost modificată de Punctul 8, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) **f)** să asigure posibilitatea practicării unui sport de către orice persoană cu **handicap**, precum și pregătirea cadrelor didactice în vederea însușirii de către acestea a unor noțiuni medicale și tehnice specifice; **g)** să asigure servicii educaționale de sprijin pentru persoanele cu **handicap** și familiile acestora, prin specialiști în domeniul psihopedagogiei speciale; **h)** să asigure accesul în unitățile și instituțiile de învățământ.	**dizabilități, inclusiv prin asigurarea numarului necesar de cadre didactice de sprijin sau itinerante si adaptarea curriculumului scolar;** d) **sa initieze** și sa sprijine cooperarea dintre unitatile de invatamant special sau de masa cu familia si comunitatea, in vederea asigurarii unei oferte educationale care raspunde nevoilor individuale ale persoanelor cu **dizabilități**; e) sa pregateasca anual cadrele didactice in vederea adaptarii practicilor educationale pentru elevii cu **dizabilități** din grupe sau clase de invatamant de masa, **inclusiv prin colaborare cu furnizorii de formare profesionala acreditati;** f) sa asigure **conditiile necesare** practicarii unui sport de catre orice persoana cu **dizabilități**, precum si pregatirea cadrelor didactice in vederea insusirii de catre acestea a unor notiuni medicale si tehnice specifice; g) sa asigure servicii educationale de sprijin pentru persoanele cu **dizabilități** si familiile acestora, prin specialist in domeniul psihopedagogiei speciale; h) sa adapteze cladirile unitatilor si institutiilor de invatamant **si caile de acces pentru nevoile persoanelor cu dizabilități, conform Normativului privind adaptarea cladirilor civile si spatiului urban la nevoile individuale alepersoanelor cu handicap, indicativ** NP 051 "	**h) Nu trebuie inclus numărul normativului în lege. El poate fi schimbat, anulat, modernizat, deci expresia care se va folosi este "legislația în vigoare".**
Secțiunea a 3-a Locuință **Articolul 20** (1) În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la obținerea unei locuințe, autoritățile publice au obligația să ia măsuri pentru introducerea unui criteriu de prioritate pentru închirierea, la nivelurile inferioare, a locuințelor care aparțin domeniului public al statului ori unităților administrativ-teritoriale ale acestuia.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	**Art.20.** Considerăm că Articolul 20 trebuie să reglementeze problematica accesului general la locuire a persoanelor cu dizabilități, în spiritul art.19 al CDPD. Discuția este largă și tehnică și trebuie să se refere la toate categoriile de persoane cu dizabilități: cele care dispun de locuință proprie, cele care doresc să locuiască independent de familie, cele care nu au locuință, cele care provin

(2) Persoanele cu handicap grav beneficiază de următoarele drepturi: **a)** acordarea unei camere de locuit, suplimentar față de normele minimale de locuit prevăzute de lege, pe baza contractelor de închiriere pentru locuințele care aparțin domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale ale acestuia; **b)** scutirea de la plata chiriei pentru suprafețele locative cu destinație de locuințe deținute de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale ale acestuia și care sunt în folosința acestor persoane. (la 01-01-2010, Lit. b) a alin. (2) al art. 20 a fost modificată de art. I din LEGEA nr. 359 din 20 noiembrie 2009, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 799 din 24 noiembrie 2009.) (3) Beneficiază de prevederile alin. (2) și familia sau reprezentantul legal pe perioada în care are în îngrijire un copil ori un adult cu handicap grav. (4) Beneficiază de prevederile alin. (2) lit. b) și adultul cu handicap accentuat.		din centre rezidențială și fac tranziția către viața independentă etc.
Secțiunea a 4-a Cultură, sport, turism **Articolul 21** (1) Autoritățile competente ale administrației publice au obligația să faciliteze accesul persoanelor cu **handicap** la valorile culturii, la obiectivele de patrimoniu, turistice, sportive și de petrecere a timpului liber. (2) În vederea asigurării accesului persoanelor cu **handicap** la cultură, sport și turism, autoritățile administrației publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: **a)** să sprijine participarea persoanelor cu **handicap** și a familiilor acestora la manifestări culturale, sportive și turistice; **b)** să organizeze, în colaborare sau parteneriat cu persoane juridice, publice ori private, manifestări și activități culturale, sportive, de petrecere a timpului liber; **c)** să asigure condiții pentru practicarea sportului de	14. Art. 21. alin. (1) se modifica, se completeaza si va avea urmatorul cuprins: (2) In vederea asigurarii accesului persoanelor cu **dizabilități** la cultura, sport și turism, autoritatile administrației publice au obligația sa ia urmatoarele masuri specifice: a) sa sprijine participarea persoanelor cu **dizabilități** și a familiilor acestora la manifestari culturale, sportive și turistice; b) sa organizeze, in colaborare sau parteneriat cu persoane juridice, publice ori private, manifestari și activități culturale, sportive, de petrecere a timpului liber; c) sa asigure condiții pentru practicarea sportului de catre	**Atenție, e vorba de aliniatul (2) nu de aliniatul (1) .**

către persoanele cu **handicap**; d) să sprijine activitatea organizațiilor sportive ale persoanelor cu **handicap**. (3) Copilul cu handicap, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate la bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive. (4) Adulții cu handicap beneficiază de bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive, astfel: **a)** adultul cu handicap grav sau accentuat, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate; **b)** adultul cu handicap mediu și ușor beneficiază de bilete de intrare în aceleași condiții ca pentru elevi și studenți. (5) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (3) și (4) se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale, al Agenției Naționale pentru Sport*), din bugetele locale sau, după caz, din bugetul organizatorilor publici ori privați.	persoanele cu **dizabilități, inclusiv prin înființarea de cluburi sportive pentru persoane cu dizabilități, în parteneriat cu Comitetul National Paralimpic;** d) sa sprijine activitatea organizațiilor sportive ale persoanelor cu **dizabilități**; **e) sa sprijine participarea persoanelor cu dizabilități la practicarea activitatilor sportive.**	
Secțiunea a 5-a Transport **Articolul 22** Autoritățile administrației publice locale, precum și societățile comerciale ce dețin licență de traseu au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap: **a)** să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate nevoilor persoanelor cu handicap, dotate inclusiv cu sisteme de avertizare audio și video; **b)** să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație, în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare, pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu handicap, inclusiv în ceea ce privește dotarea acestora cu sisteme de avertizare audio și video;	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

c) să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoane juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap. (la 25-07-2020, Articolul 22 din Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost modificat de Punctul 9, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020)		
Articolul 23 (1) Persoanele cu **handicap grav şi accentuat** beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafaţă şi cu metroul. (2) Beneficiază de prevederile alin. (1) şi următoarele persoane: **a)** însoţitorii persoanelor cu handicap grav, în prezenţa acestora; **b)** însoţitorii copiilor cu handicap accentuat, în prezenţa acestora; **c)** însoţitorii adulţilor cu handicap auditiv şi mintal accentuat, în prezenţa acestora, pe baza anchetei sociale realizate de către asistentul social din cadrul compartimentului specializat al primăriei în a cărei rază teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa persoana cu handicap; **d)** asistenţii personali ai persoanelor cu handicap grav; **e)** asistenţii personali profesionişti ai persoanelor cu handicap grav sau accentuat. (3) Legitimaţia pentru transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafaţă este valabilă pe întregul teritoriu al ţării, fiind recunoscută de toate **regiile de transport local**, şi este eliberată de direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti, costurile fiind suportate din bugetele judeţelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti. (4) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (1) şi (2)	15. La articolul 23, alineatele (1) si (3) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(1) Persoanele cu **dizabilităţi** beneficiaza de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport in comun de suprafata si cu metroul, **pe intreg teritoriul tarii**. (3) Legitimatia pentru transportul urban cu mijloace de transport in comun de suprafata este valabila pe intregul teritoriu al tarii, fiind recunoscuta de toate **companiile de transport local**, si este eliberata de directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, costurile fiind suportate din bugetele judetelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti.”	**Alin. (1)** - Modificarea propusă generează costuri suplimentare pentru bugetul naţional, legat de accesul persoanelor cu dizabilitate medie şi uşoară la această măsură. Atenţie la calculul impactului bugetar. Atenţie, deopotrivă, la faptul că multe companii locale de transport în comun sunt private (în special în oraşele mici) şi lor trebuie să li se deconteze acest cost de către autoritatea publică (locală sau centrală). Aceasta e diferenţa dintre regiile de transport local şi companiile de transport local. Companiile private nu pot fi obligate să asigure gratuitate, cu exceptia situaţiei în care aceste costuri sunt decontate de autoritatea publică. Considerăm că prevederea legată de asigurarea gratuităţii de către companiile de transport local nu va fi acceptată de către MJ şi MF.

se asigură din bugetele locale. (5) Modalitatea de acordare a gratuității și cuantumul acesteia se stabilesc prin hotărâre a consiliilor locale.		
Articolul 24 (1) Persoanele cu **handicap** grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet de tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele de transport fluvial, pentru 24 de călătorii pe an calendaristic. (la 25-07-2020, Alineatul (1) din Articolul 24 , Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost modificat de Punctul 10, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) (2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane: a) însoțitorii persoanelor cu **handicap** grav, numai în prezența acestora; **b) asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav.** (3) Persoanele cu handicap accentuat beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 12 călătorii pe an calendaristic. (la 25-07-2020, Alineatul (3) din Articolul 24 , Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost modificat de Punctul 10, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) (4) Beneficiază de prevederile alin. (3) și **însoțitorii copiilor cu handicap accentuat**, numai în prezența acestora.	16. La articolul 24, alineatele (2) si (4) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(2) Beneficiaza de prevederile alin. (1) și următoarele persoane: a) însoțitorii persoanelor cu dizabilitate grava, numai in prezența acestora; **b) persoana care insoteste copilul cu dizabilitate grava, numai in prezenta acestuia.** **c) asistenții personali ai persoanelor cu dizabilitate grava.** (4) Beneficiaza de prevederile alin. (3) **si persoana care insoteste copilul cu dizabilitate accentuata**, numai in	

(5) Persoanele cu afecțiuni renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial și peste numărul de călătorii prevăzut, în funcție de recomandarea centrului de dializă. (la 25-03-2012, Alin. (5) al art. 24 a fost modificat de art. I din LEGEA nr. 52 din 19 martie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 185 din 22 martie 2012.) (6) Beneficiază de prevederile alin. (5) și asistenții personali sau însoțitorii persoanelor cu handicap care necesită hemodializă. (6.1) Dreptul prevăzut la alin. (1)-(6) se asigură în baza biletelor de călătorie gratuită care se tipăresc de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, costul tipăririi fiind suportat din bugetele acestora. (la 19-07-2018, Articolul 24 din Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost completat de Punctul 3, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) (7) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (1)-(6) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu handicap. (la 01-01-2019, sintagma: Autorității Naționale pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (8) Modalitatea de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1)-(6) se stabilește prin hotărâre a Guvernului*). **Notă** *) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 680/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit	prezenta acestuia."	

persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 20 iulie 2007. (9) Persoanele cu handicap pot opta, la cerere, pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau pentru decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal, însoțitorului sau furnizorului de servicii sociale, corespunzător costurilor drepturilor prevăzute la alin. (1) sau (3), după caz, fără a depăși suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat; în această situație nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4); modalitatea de decontare și indexarea limitelor se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale. (la 24-08-2020, Alineatul (9) din Articolul 24 , Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost modificat de Punctul 1, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 193 din 21 august 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 21 august 2020) (10) De prevederile alin. (9) beneficiază și părintele, tutorele sau persoana care se ocupă de creşterea și îngrijirea copilului cu handicap grav sau accentuat în baza unei măsuri de protecție specială, stabilită în condițiile legii. (la 24-08-2020, Articolul 24 din Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost completat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 193 din 21 august 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 21 august 2020) (11) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (9) și (10) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu handicap, Copii și Adopții. (la 24-08-2020, Articolul 24 din Sectiunea a 5-a , Capitolul II a fost completat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 193 din 21 august 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 767 din 21 august 2020)		

Secțiunea a 6-a Asistență juridică **Articolul 25** (1) Persoanele cu handicap beneficiază de protecție împotriva neglijării și abuzului, indiferent de locul unde acestea se află. (2) În cazul în care persoana cu handicap, indiferent de vârstă, este în imposibilitate totală sau parțială de a-și administra bunurile personale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatelei sau tutelei și de asistență juridică. (3) Odată cu preluarea tutelei, tutorele are obligația de a face un inventar al tuturor bunurilor mobile și imobile ale persoanei cu handicap și prezintă anual un raport de gestiune autorității tutelare din unitatea administrativ-teritorială în care persoana cu handicap are domiciliul sau reședința. (4) În cazul în care persoana cu handicap nu are rude ori persoane care să accepte tutela, instanța judecătorească va putea numi ca tutore autoritatea administrației publice locale sau, după caz, persoana juridică privată care asigură protecția și îngrijirea persoanei cu handicap. (5) Monitorizarea respectării obligațiilor care revin tutorelui persoanei cu handicap este asigurată de autoritatea tutelară din unitatea administrativ-teritorială în a cărei rază își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap. (6) Părintele, reprezentantul legal, tutorele, precum și organizația neguvernamentală al cărei membru este persoana cu handicap o poate asista pe aceasta în fața instanțelor judecătorești competente. (7) Judecarea cauzelor care au ca obiect obținerea de către persoanele cu **handicap** a drepturilor prevăzute de prezenta lege se face cu celeritate.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Art. 25. Acest articol trebuie complet reformulat și trebuie coroborat cu rezultatul reformei care are loc în prezent, al mecanismului de tutelă (decizie asistată, asistență juridică). Prin urmare, atenție la modificările Codului Civil, ca urmare a deciziei 601/2020, a Curții Constituționale.
Secțiunea a 7-a Facilități **Articolul 26** Abrogat. (la 01-01-2016, Art. 26 a fost abrogat de pct. 5 al alin. (1) al art. 502 din LEGEA nr. 227 din 8 septembrie		

2015, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 688 din 10 septembrie 2015.)		
Articolul 27 (1) Persoanele adulte cu **handicap grav sau accentuat** pot beneficia de credit a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat, prin transferuri de la bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu **handicap** la bugetele direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în baza unui contract privind angajamentul de plată a dobânzii pentru achiziționarea unui singur autovehicul și pentru adaptarea unei locuințe conform nevoilor individuale de acces, cu condiția **plății la scadență a ratelor creditului, dar** și cu condiția ca valoarea creditului să nu depășească 10.000 de euro, iar returnarea creditului să nu depășească 10 ani. În cazul achiziționării de autovehicule adaptate special pentru transportul persoanelor **cu handicap netransferabile, dependente de scaunul cu rotile**, valoarea creditului nu poate depăși 20.000 de euro, perioada de rambursare fiind de 15 ani. (la 13-06-2009, Alin. (1) al art. 27 a fost modificat de pct. 1 al art. unic din LEGEA nr. 207 din 2 iunie 2009, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 391 din 10 iunie 2009, care modifică pct. 1 al art. 1 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 86 din 24 iunie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 474 din 27 iunie 2008.) (la 01-01-2019, sintagma: Autorității Naționale pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (1ţ1) Persoanele care au contractat un credit în condițiile prevăzute la alin. (1) și cărora, în urma reevaluării, li s-a schimbat încadrarea în gradul de **handicap** beneficiază în continuare de aceleași condiții de rambursare până la achitarea creditului.	17. Articolul 27 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 27. - (1) Persoanele adulte cu **dizabilitate grava sau accentuata, reprezentantii legali ai acestora, precum si reprezentantii legali ai copiilor cu dizabilitate grava sau accentuata,** pot beneficia de credit a carui dobanda se suporta din bugetul de stat, prin transferuri de la bugetul Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **dizabilități** la bugetele directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in baza unui contract privind angajamentul de plata a dobanzii pentru achizitionarea unui autovehicul și pentru adaptarea unei locuinte conform nevoilor individuate de acces, cu conditia ca valoarea creditului sa nu depaseasca 10.000 de euro, iar retumarea creditului sa nu depaseasca 10 ani. In cazul achizitionarii de autovehicule adaptate special pentru transportul persoanelor **care utilizeaza scaunul rulant**, valoarea creditului nu poate depasi 20.000 de euro, perioada de rambursare fiind de 15 ani.	

(la 13-06-2009, Alin. (1ţ1) al art. 27 a fost introdus de pct. 2 al art. unic din LEGEA nr. 207 din 2 iunie 2009, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 391 din 10 iunie 2009, care completează art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 86 din 24 iunie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 474 din 27 iunie 2008, cu pct. 1ţ1.) (2) **Beneficiază de prevederile alin. (1) şi familia sau persoana care are în îngrijire cel puţin un copil cu handicap grav ori accentuat.**	**(2) Persoanele adulte cu dizabilitate grava sau accentuata, reprezentantii legali ai acestora, precum si reprezentantii legali ai copiilor cu dizabilitate grava sau accentuata, pot beneficia de credit a carui dobanda se suporta din bugetul de stat, prin transferuri de la bugetul Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu dizabilităţi la bugetele directiilor generale de asistenta sociala şi protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in baza unui contract privind angajamentul de plata a dobanzii si pentru echipamente de mobilitate sau tehnologii asistive si de acces, cu conditia ca valoarea creditului sa nu depaseasca 10.000 de euro, iar retumarea creditului sa nu depaseasca 10 ani.**	Comentariu referitor la alin. (4). Până când se pot acorda aceste facilităţi la acordarea unor noi credite? Nu este clar. Care este impactul bugetar estimativ la nivelul bugetului public? Problema persoanelor cu dizabilităţi, în procesul de creditare, nu este neapărat acoperirea dobânzii, ci acoperirea ratelor. Această problemă a fost deseori ridicată de persoanele cu dizabilităţi. Recomandăm o discuţie cu organizaţiile persoanelor cu dizabilităţi, privind utilitatea (şi fezabilitatea administrativă, financiară) a unei măsuri de timpul acoperirii (o singură dată) a valorii unui credit necesar accessibilităţii şi/sau mobilităţii.
(3) Metodologia de preluare de către direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti a contractelor privind angajamentul de plată a dobânzii încheiate de Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **handicap** şi de asigurare a transferurilor financiare se aprobă prin ordin al preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **handicap**. (la 13-06-2009, Alin. (3) al art. 27 a fost introdus de pct. 2 al art. unic din LEGEA nr. 207 din 2 iunie 2009, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 391 din 10 iunie 2009, care completează art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 86 din 24 iunie 2008, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 474 din 27 iunie 2008, cu pct. 1ţ2.) (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4,	**(3) Persoanele care au contractat un credit in conditiile prevazute la alin. (1) şi (2) si carora, in urma reevaluarii, li s-a schimbat incadrarea in gradul de dizabilitate grava beneficiaza in continuare de aceleasi conditii de rambursare pana la achitarea creditului.**	

Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	**(4) Persoanele adulte cu dizabilitate grava sau accentuata, reprezentantii legali ai acestora, precum si reprezentantii legali ai copiilor cu dizabilitate grava sau accentuata, pot beneficia de un nou credit, conform alin. (1) sau alin. (2), a carui dobanda se suporta din bugetul de stat, prin transferuri de la bugetul Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu dizabilități la bugetele directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, cu condiția rambursarii integrate a creditului initial.** (5) Metodologia de preluare de catre directiile generale de asistenta sociala şi protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti a contractelor privind angajamentul de plata a dobanzii încheiate de Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu **dizabilități** si de asigurare a transferurilor financiare se aproba prin ordin al preşedintelui Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **dizabilități**."	
Articolul 28 (1) Persoanele cu **handicap**, precum şi însoțitorii sau, după caz, asistenții personali ai acestora, deținători de autoturisme, **beneficiază de scutire de la plata** tarifului de utilizare a rețelelor de drumuri naționale, prevăzut în Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare şi a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 424/2002, cu modificările şi completările ulterioare. (2) **Scutirea prevăzută la** alin. (1) se aplică pentru un singur autoturism deținut de fiecare din persoanele	18. Articolul 28 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art.28. - (1) Persoanele cu **dizabilități**, precum şi însoțitorii sau, dupa caz, asistenții personali ai acestora, detinatori de autoturisme **sunt exceptate** de la plata tarifului de utilizare a rețelelor de drumuri naționale, prevazut in Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare şi a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din Romania, aprobata cu modificari şi completari prin Legea nr. 424/2002, cu modificarile şi completarile ulterioare. (2) **Prevederile** alin. (1) se aplica pentru un singur autoturism detinut de fiecare dintre persoanele indreptatite	

îndreptățite potrivit prevederilor alin. (1). (la 16-07-2015, Art. 28 a fost modificat de pct. 2 al art. unic din LEGEA nr. 193 din 7 iulie 2015, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 518 din 13 iulie 2015.)	potrivit prevederilor alin. (1)."	
Articolul 29 Abrogat. (la 11-12-2015, Art. 29 a fost abrogat de art. 31 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 57 din 9 decembrie 2015, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 923 din 11 decembrie 2015.)		
Secțiunea a 8-a Asigurarea continuității în măsurile de protecție **Articolul 30** În vederea asigurării corelării serviciilor din sistemul de protecție a copilului cu **handicap** cu serviciile din sistemul de protecție a persoanelor adulte cu **handicap**, autoritățile responsabile ale administrației publice **au obligația să ia următoarele măsuri specifice:** a) să planifice și să asigure tranziția tânărului cu **handicap** din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție a persoanei adulte cu **handicap**, în baza nevoilor individuale identificate ale acestuia; b) să **asigure continuitatea serviciilor acordate persoanelor cu handicap;** c) să instituie măsuri menite să asigure pregătirea tânărului pentru viața adultă și pentru viața independentă;	19. Articolul 30 se modifica si si va avea urmatorul cuprins: „Art. 30 - (1) In vederea asigurarii corelarii serviciilor din sistemul de protectie a copilului cu **dizabilități** cu serviciile din sistemul de protectie a persoanelor adulte cu **dizabilități**, autoritatile responsabile ale administratiei publice, **prin directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, au urmatoarele obligatii:** **a) sa infiinteze pana la data de 31.12.2022, sa finanteze si sa actualizeze lunar, la nivelul fiecarui judet, respectiv sector al municipiului Bucuresti, un Registru electronic de evidenta a copiilor cu dizabilități, beneficiari ai serviciilor din sistemului de protectie a copilului cu dizabilități;** b) sa planifice sa asigure tranzitia tanarului cu **dizabilități** din sistemul de protectie a copilului in sistemul de protectie a persoanei adulte cu **dizabilități**, in baza nevoilor individuate identificate ale acestuia; **c) sa creeze un plan de urmarire a evolutiei copilului cu dizabilități, beneficiar alserviciilor din sistemul de protectie a copilului cu dizabilități, incepand cu implinirea varstei de 14 ani;**	**Comentariu general legat de introducerea unor registre noi:** Nu considerăm oportune aceste noi registre. Există în prezent o acțiune de modernizare a registrului unic și credem că, în general, administrarea acestor registre e complexă. Cu cât mai multe registre, cu atât mai dificil vor fi de administrat. Revizuirea registrului unic este în prezent în lucru, deci credem că trebuie profitat de acest proces pentru eventualele modernizări ale conținutului și utilizării datelor.

d) să desfăşoare, în colaborare sau în parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de pregătire pentru viaţa de adult; e) să desfăşoare activităţi de informare a tânărului cu **handicap** în ceea ce priveşte oportunităţile de educaţie, angajare, acces la viaţa familială şi viaţa socială, la diferite mijloace de petrecere a timpului liber; f) să evalueze, la cerere, elevii cu **handicap** şi cu cerinţe educaţionale speciale. (la 30-06-2017, Litera f) din Articolul 30 , Sectiunea a 8-a , Capitolul II a fost modificată de Punctul 3, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	d) sa instituie masuri menite sa asigure pregatirea tanarului pentru viata adulta si pentru viata independents; e) **sa organizeze si sa desfasoare cursuri de pregatire pentru copilul cu dizabilităţi, beneficiar al serviciilor din sistemul de protectie a copilului cu dizabilităţi, incepand cu varsta de 14 ani si pana la implinirea de catre acesta a varstei de 18 ani sau pana la finalizarea studiilor, cu o frecventa de cel putin un curs de pregatire anual**; f) sa desfasoare, in colaborare sau in parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de pregatire pentru viata de adult; **g) in vederea organizarii si desfasurarii cursurilor de pregatire prevazute la lit. e),sa structureze informatiile furnizate prin intermediul cursurilor pentru a atinge urmatoarele domenii: oportunitati de educatie, de integrare in societate, de angajare si cariera;** h) sa desfasoare activitati de informare a tinerilor cu **dizabilităţi** in ceea ce priveste oportunitatile de educatie, angajare, acces la viata familiala şi viata sociala, la diferite mijloace de petrecere a timpului liber; i) sa evalueze, la cerere, elevii cu **dizabilităţi** si cu cerinte educationale speciale. **(2) La implinirea varstei de 18 ani, sau la finalizarea studiilor, directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti efectueaza evaluarea si orientarea profesionala a persoanei cu dizabilităţi, in colaborare cu Agenţia Naţionala pentru Ocuparea Fortei de Munca.** **(3) Directiile generale de asistenta sociala şi protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, impreuna cu Agenţia Naţionala pentru Ocuparea Fortei de Munca, colaboreaza in vederea inscrierii in Registrul electronic de facilitare a**	

	angajarii persoanelor cu dizabilităţi aflate in cautarea unui loc de munca prevazut la art. 74 alin. (1) lit.e), cu acordul acestora."	
Capitolul III Servicii şi prestaţii sociale **Secţiunea 1 Servicii sociale** **Articolul 31** (1) Dreptul la asistenţă socială sub formă de servicii sociale se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, pe baza actelor doveditoare, în condiţiile prevăzute de lege. (2) Cererea pentru acordarea dreptului la servicii sociale se înregistrează la autoritatea administraţiei publice locale **în a cărei rază teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa** persoana cu **handicap**. (3) Cererea şi actele doveditoare se depun spre înregistrare de persoana cu **handicap**, familia sa, reprezentantul legal, asistentul personal, asistentul personal profesionist sau organizaţia neguvernamentală al cărei membru este persoana cu **handicap**. (4) În vederea asigurării serviciilor sociale necesare persoanelor cu **handicap**, autorităţile publice au obligaţia să ia următoarele măsuri speciale: **a)** să creeze condiţii de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu **handicap**; **b)** să iniţieze, să susţină şi să dezvolte servicii sociale centrate pe persoana cu **handicap**, în colaborare sau în parteneriat cu persoane juridice, publice ori private; **c)** să asigure ponderea personalului de specialitate angajat în sistemul de protecţie a persoanelor cu **bandicap** în raport cu tipurile de servicii sociale: asistenţi sociali, psihologi, instructori de ergoterapie, kinetoterapeuţi, pedagogi de recuperare, logopezi, psihopedagogi, cadre didactice de sprijin, educatori specializaţi, medici psihiatri, medici dentişti, infirmieri; **d)** să implice în activităţile de îngrijire, reabilitare şi integrare a persoanei cu **handicap** familia acesteia; **e)** să asigure instruirea în problematica specifică a persoanei cu **handicap** a personalului care îşi desfăşoară	20. La articolul 31, alineatele (2)-(4) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(2) Cererea pentru acordarea dreptului la servicii sociale se inregistreaza, **in format fizic sau electronic**, la autoritatea administratiei publice locale **unde persoana cu dizabilităţi doreste sa beneficieze de serviciile sociale.** (3) Cererea si actele doveditoare se depun **sau se transmit** spre inregistrare de persoana cu **dizabilităţi**, familia sa, reprezentantul legal, asistentul personal, asistentul personal profesionist sau organizatia neguvemamentala al carei membru este persoana cu **dizabilităţi**. (4) in vederea asigurarii serviciilor sociale necesare persoanelor cu **dizabilităţi**, autoritatile publice au urmatoarele obligatii: a) sa creeze conditii de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzatoare nevoilor individuale ale persoanelor cu **dizabilităţi**; b) sa initieze, sa sustina si sa dezvolte servicii sociale centrate pe persoana cu **dizabilităţi**, in colaborare sau in parteneriat cu persoane juridice, publice ori private; c) sa asigure ponderea personalului de specialitate angajat in sistemul de protectie a persoanelor cu **dizabilităţi** in raport cu tipurile de servicii sociale; asistenti social!, psihologi, instructori de ergoterapie, kinetoterapeuti, pedagogi de recuperare, logopezi, psihopedagogi, cadre didactice de sprijin, educator! specializati, medici psihiatri, medici dentişti, infirmieri; d) sa implice in activitatile de ingrijire, reabilitare si integrare a persoanei cu **dizabilităţi** familia acesteia; **e) sa asigure instruirea anuala a personalului care isi desfasoara activitatea in sistemul de protectie a**	Comentariu privind aliniatul (3) punctul e) – Nu este clar cum poate fi aplicat acest punct la personalul care lucrează în serviciile sociale private (din cadrul sistemului de protecţie).

activitatea în sistemul de protecție a persoanelor cu **handicap**, inclusiv a asistenților personali și a asistenților personali profesioniști; **f)** să dezvolte și să sprijine programe de colaborare între părinți și specialiști în domeniul **handicapului**, în colaborare sau în parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private; g) să înființeze și să susțină sistemul bazat pe managementul de caz în protecția persoanei cu **handicap**; **h)** să încurajeze și să susțină activitățile de voluntariat; **i)** să asigure asistență și îngrijire sociomedicală la domiciliul persoanei cu **handicap**.	**persoanelor cu dizabilități, inclusiv a asistentilor personali si a asistentilor personali profesionisti. Instruirea va avea in vedere problematica specifica a persoanei cu dizabilități si se va desfasura pe o durata minima de 60 de ore, din care 20 de ore instruire medicala, pe an calendaristic, si va fi efectuata de specialisti in domeniu;** f) sa dezvolte si sa sprijine programe de colaborare intre parintii sau **reprezentantul legal al copilului cu dizabilități, respectiv familia sau reprezentantul legal al adultului cu dizabilități și specialisti in domeniul dizabilitati, in colaborare sau in parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, cu o frecventa de cel putin de doua ori intr-un an calendaristic;** g) sa infiinteze si sa sustina sistemul bazat pe managementul de caz in protectia persoanei cu **dizabilități**; h) sa incurajeze si sa sustina activitatile de voluntariat; i) sa asigure asistenta si ingrijire sociomedicala la domiciliul persoanei cu **dizabilități**; **j) sa intocmeasca si sa actualizeze periodic, prin grija directiilor generate de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in colaborare cu furnizorii de servicii sociale acreditati conform legii, Registrul electronic al persoanelor cu dizabilități care beneficiaza de servicii sociale in sistem public sau privat."**	Același comentariu (la punctul j) cu cel legat de registre, de mai sus. Registrul unic este preferabil.
Articolul 32 (1) Persoanele adulte cu **handicap** beneficiază de servicii sociale acordate: **a)** la domiciliu; b) în comunitate; **c) în centre de zi și centre rezidențiale, publice sau private.**	21. La articolul 32, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Persoanele cu **dizabilități** beneficiaza de servicii sociale acordate, dupa caz: a) la domiciliu; b) in comunitate; **c) in locuinte protejate, centre de zi, centre respiro, centre pentru viata independentă pentru persoane adulte cu dizabilități, centre de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități si in central de ingrijire si asistenta pentru persoane adulte cu**	La art.32, recomandăm evitarea detaliilor privind lista de servicii. Esențialul, în raport cu spiritul acestui articol, este menționarea caracterului de zi sau cu cazare al serviciilor pe care persoanele cu dizabilități le pot accesa.

(2) Serviciile sociale destinate persoanelor cu handicap sunt proiectate şi adaptate conform nevoilor individuale ale persoanei.	**dizabilităţi publice sau private."**	
Articolul 33 (1) Autorităţile administraţiei publice locale au obligaţia de a organiza, administra şi finanţa servicii sociale destinate persoanelor cu **handicap**, în condiţiile legii.	22. La articolul 33, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Autorităţile administrafiei publice judetene au obligaţia de a organiza, administra şi finanţa **din bugetul propriu, din fonduri provenite de la bugetul de stat sau din fonduri nerambursabile europene, precum si din fonduri provenite din parteneriate cu entitati private, in conditiile legii, ori in parteneriat cu autoritatile administratiei publice locale şi/sau cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditati, servicii sociale destinate persoanelor cu dizabilităţi, in conditiile legii."**	Comentariu privind modificarea cuprinsă la alineatul (1). Nu considerăm oportună completarea surselor de finanţare, la acest paragraf. Mecansimele şi sursele de finanţare a serviciilor sociale sunt cuprinse în Legea cadru a asistenţei sociale, nr. 292/2011.
(2) Autorităţile administraţiei publice locale pot contracta servicii sociale cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditaţi, în condiţiile legii. (3) Costul serviciului social contractat nu poate depăşi costul avut de serviciul respectiv la data contractării sau costul mediu al funcţionării serviciului la data înfiinţării, în cazul unui serviciu nou. (4) Modalitatea de contractare va fi stabilită prin normele metodologice*) de aplicare a prevederilor prezentei legi. **Notă** *) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu **handicap**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.		
	23. Dupa articolul 33 se introduce un nou articol, art. 33*, cu urmatorul cuprins: **„Art. 33*. - (1) Autorităţile administratiei publice**	**Articolul 33* reprezintă o propunere greşită, din punct de vedere tehnic.** **Nu există nici un studiu validat la nivelul**

	judetene au obligatia de a organiza, administra si finanta din bugetul propriu, din fonduri provenite de la bugetul de stat sau din fonduri nerambursabile europene, precum si din fonduri provenite din parteneriate cu entitati private, in conditiile legii, ori in parteneriat cu autoritatile administratiei publice locale sau cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditati, in conditiile legii, dupa cum urmeaza: **a) cel putin un centru respiro cu minimum 30 de locuri pentru adulti si un centru respiro cu minimum 30 de locuri pentru copii la nivel judetean, indiferent de numarul de persoane incadrate in grad de dizabilitate;** **b) cel putin un centru de zi cu minimum 30 de locuri pentru adulti si un centru de zi cu minimum 30 de locuri pentru copii la nivel judetean, indiferent de numarul de persoane incadrate in grad de dizabilitate;** **c) cel putin un serviciu de ingrijire la domiciliu sub forma de echipa mobila la nivel judetean.** **(2) Daca numarul persoanelor cu dizabilități inregistrate pe judet depaseste 1000, autoritatile administratiei publice judetene au obligatia de a organiza, administra si finanța prin resurse proprii sau in parteneriat cu autoritatile administratiei publice locale si/sau cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditati, in conditiile legii, dupa cum urmeaza:** **a) un centru respiro cu minimum 30 de locuri pentru adulti si un centru respire cu minimum 30 de locuri pentru copii la nivel judetean, la fiecare 1000 persoane cu dizabilități; un centru de zi cu minimum 30 de locuri pentru adulti si un centru de zi cu minimum 30 de locuri pentru copii la nivel judetean, la fiecare 1000 persoane cu dizabilități;** **b)un serviciu de ingrijire la domiciliu sub forma de echipa mobila la nivel judetean."**	**României, care să indice cu precizie câte servicii de un anumit fel trebuie să fie organizate în teritoriu, raportat la un anumit volum al utilizatorilor.** În plus, Legea asistenței sociale precizează foarte clar faptul că serviciile sociale trebuie dezvoltate în raport cu nevoia identificată la nivel local, iar această nevoie se evaluează prin metode de analiză cantitativă și calitativă. Nu doar numărul beneficiarilor potențiali generează o nevoie, ci intensitatea suportului necesar, caracteristicile de îngrijire și sprijin pe care aceste persoane le au, lucru identificat în procesul de diagnoză locală participativă. Prin urmare, această propunere este incorectă din punct de vedere tehnic și, deci, inoportună.
	24. La articolul 34, dupa alineatul (3) se introduce un nou	Alineatul (4) este complet incorect, din punct de

Articolul 34 (1) Serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu handicap se află în coordonarea metodologică a Autorității Naționale pentru Persoanele cu **handicap**. (2) Evaluarea, monitorizarea și controlul privind respectarea standardelor minime de calitate sunt în competența Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, precum și a agențiilor județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București. (3) În realizarea activităților de coordonare metodologică, personalul Autorității Naționale pentru Persoanele cu **handicap** are acces în spațiile care au legătură cu furnizarea de servicii sociale, la date și informații legate de persoanele cu **handicap** beneficiare ale serviciului respectiv. (la 30-06-2017, Articolul 34 din Sectiunea 1 , Capitolul III a fost modificat de Punctul 5, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	alineat, alin. (4), cu urmatorul cuprins: **„(4) Monitorizarea si controlul privind respectarea standardelor minime de calitate pot fi efectuate si de catre reprezentantii organizajiilor neguvernamentale care desfaşoara programe de aparare a drepturilor persoanelor cu dizabilităţi şi ai organizaţiilor neguvernamentale care reprezinta persoanele cu dizabilitaţi. In realizarea activitatilor de monitorizare si control, reprezentantii organizajiilor neguvernamentale au acces, anuntat sau inopinat, in spatiile care au legatura cu furnizarea de servicii sociale, precum si la date si informatii legate de persoanele cu dizabilităţi beneficiare ale serviciului respectiv."**	vedere tehnic. Niciodată, în sistemul de servicii sociale, organizațiile neguvernamentale nu pot fi implicate în CONTROLUL calității serviciilor sociale. Controlul este un atribut al autorităților publice, pentru prevenirea abuzurilor, situațiilor de malpraxis, pentru controlul modului în care serviciul este CONFORM standardelor minime de calitate, aprobate la nivel național. Analiza conformității este un atribut al autorităților publice. Organizațiile societății civile pot avea, eventual, roluri în evaluarea externă a calității serviciilor, atunci când vorbim de evaluări opționale, de excelență, sau care corespund unor sisteme de standardizare pentru care organizația respectivă are acreditarea necesară pentru activitatea de evaluare externă (În Europa, de exemplu, marca

		de calitate EQRM este una pe care o certifică European Platform of Rehabilitation, o federație de organizații neguvernamentale, singurul organism de certificare recunoscut, pentru acest standard de calitate). Organizațiile neguvernamentale pot avea, de asemenea, roluri în monitorizarea respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități. Dar acest lucru este un proces diferit de cel al CONTROLULUI CALITĂȚII serviciilor. Un organism privat nu poate avea rol de control al serviciilor sociale, cu singura exceptie a situației în care Statul deleagă acest rol către ea, lucru care se numește delegare de funcție publică.
Secțiunea a 2-a Asistentul personal **Articolul 35** (1) Persoana adultă cu **handicap** grav are dreptul la un asistent personal, în baza evaluării sociopsihomedicale. (2) **Copilul cu handicap grav are dreptul la un asistent personal.** (la 30-06-2017, Articolul 35 din Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 6, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	25. Articolul 35 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 35. - (1) Persoana adulta cu **dizabilitate** grava are dreptul la un asistent personal, **in baza evaluarii sociopsihomedicale sau la indemnizatia lunara corespunzatoare, la solicitarea persoanei cu dizabilități, in baza certificatului de incadrare in grad de dizabilitate grava.** (2) **Toti copiii cu dizabilitate grava au dreptul la un asistent personal sau la indemnizatia lunara corespunzatoare, la simpla cerere a parintelui sau a reprezentantului legal al copilului cu dizabilități, in baza certificatului de incadrare in grad de dizabilitate grava.”**	Recomandăm eliminarea acestui articol, care este, în prezent, redundant față de articolul 42. Toate prevederile propuse de proiectul de lege există deja în art.42. Asocierea unui anumit grad de dizabilitate cu accesul la asistent personal este în prezent obiectul unor analize naționale, în cadrul reformei naționale a evaluării dizabilității.
Articolul 36 (1) Poate fi încadrată cu contract individual de muncă în funcția de asistent personal persoana care îndeplinește următoarele condiții: **a)** are vârsta minimă de 18 ani împliniți;	*articol nemodificat de proiectul de lege -*	

b) nu a fost condamnată pentru săvârşirea unei infracţiuni care ar face-o incompatibilă cu exercitarea ocupaţiei de asistent personal; c) are capacitate deplină de exerciţiu; d) are o stare de sănătate corespunzătoare, atestată de medicul de familie sau pe baza unui examen medical de specialitate; e) a absolvit cel puţin cursurile învăţământului general obligatoriu, cu excepţia rudelor şi afinilor până la gradul al IV-lea inclusiv ale persoanei cu handicap grav, precum şi cu excepţia soţului sau soţiei, după caz; în situaţii excepţionale, la propunerea asistentului social din cadrul aparatului propriu al consiliului local în a cărui rază teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa persoana care urmează să îndeplinească funcţia de asistent personal, Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu Dizabilităţi poate aproba derogarea de la îndeplinirea condiţiilor de studii şi în cazul altor persoane. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (2) Nu pot deţine calitatea de asistent personal persoanele care beneficiază de concediu pentru creşterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 7 ani.		
Articolul 37 (1) Pe perioada îngrijirii şi protecţiei persoanei cu handicap grav, pe baza contractului individual de muncă, asistentul personal are următoarele drepturi: a) salariu stabilit potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice; (la 30-06-2017, Litera a) din Alineatul (1) , Articolul 37	26. La articolul 37, alineatul (3) se modifica si va avea urmatorul cuprins:	

, Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificată de Punctul 7, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) b) program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână; c) concediu anual de odihnă, potrivit dispozițiilor legale aplicabile personalului încadrat în instituții publice; d) transport urban gratuit, în condițiile prevăzute la art. 23; e) transport interurban, în condițiile prevăzute la art. 24. (2) Pe perioada absenței temporare a asistentului personal, angajatorul are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav un înlocuitor al asistentului personal. (la 26-07-2012, Alin. (2) al art. 37 a fost modificat de pct. 1 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 2 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) (3) În situația în care angajatorul nu poate asigura un înlocuitor **al asistentului personal, persoanei cu handicap grav i se acordă** indemnizația prevăzută la art. 43 alin. (1) sau găzduirea într-un centru de tip respiro. (la 22-09-2010, Alin. (3) al art. 37 a fost modificat de pct. 2 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.)	"(3) In situatia in care angajatorul nu poate asigura un înlocuitor **pe perioada absentei temporare a asistentului personal, persoanei cu dizabilitate grava i se asigura gazduirea in familia extinsa, cu sprijinul zilnic al echipei mobile, și i se acorda** indemnizatia prevazuta la art. 43 alin. (1)."	
	27. La articolul 37, dupa alineatul (3) se introduc trei noi alineate, alin. (4)-(6), cu urmatorul cuprins: **„(4) In situatia in care persoanei cu dizabilitate grava nu i se poate asigura gazduirea in familia extinsa, cu sprijinul zilnic al echipei mobile, acesteia i se asigura**	Soluția de găzduire și de sprijin, pe perioada absenței temporare a asistentului personal, trebuie să rămână foarte flexibilă și decisă de persoana însăși. Persoana trebuie să aibă la dispoziție variante din care să aleagă pe cea potrivită

	gazduirea intr-un centru de tip respiro public sau privat. **(5) In situatia in care angajatorul nu poate asigura gazduirea intr-un ccntru respiro, persoanei cu dizabilitate grava i se asigura gazduirea temporara in regim de urgenta intr-un centru pentru viața independentă pentru persoane adulte cu dizabilitați, intr-un centru de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități sau intr-un centru de ingrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități, publice sau private.** **(6) In cazul in care nu exista posibilitatea gazduirii in regim de urgenta, persoanei cu dizabilitate grava i se acorda indemnizatia prevazuta la art. 43 alin. (1).”**	intereselor ei. Prin urmare, finanțarea acestor soluții de gazduire temporară sau sprijin personalizat vor urma persoana, oriunde decide ea să meargă.
Articolul 38 Asistentul personal are următoarele obligații principale: a) să participe, o dată la 2 ani, la instruirea organizată de angajator; b) să semneze un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care își asumă răspunderea **de a realiza integral planul** de abilitare-reabilitare **pentru copilul cu handicap grav, respectiv planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav**; (la 01-01-2019, sintagma: planul de recuperare a fost înlocuită de Punctul 3, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) c) să presteze pentru persoana cu handicap grav toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul de abilitare-reabilitare pentru copilul cu handicap grav, respectiv în planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav; (la 01-01-2019, sintagma: planul de recuperare a fost înlocuită de Punctul 3, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	28. La articolul 38, litera b) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „b) sa semneze un angajament, ca act aditional la contractul individual de munca, prin care isi asuma raspunderea, **de a pune in aplicare integral planul** de abilitare-reabilitare, respectiv planul individual de servicii al persoanei **cu dizabilitate grava, asa cum a fost aprobat de Comisia de evaluare;”**	**Acest articol al Legii 448 trebuie complet regândit. Este unul din punctele foarte slabe ale legii, care denotă o viziune învechită și incorectă cu privire la rolul asistentului personal.** Asistentul personal nu este un serviciu de ”îngrijire”, nici unul de ”abilitare sau reabilitare”. Acest lucrător nu are cum să fie responsabilizat pentru a pune integral sau parțial în aplicare vreun plan de acest fel. Asistentul personal este un serviciu de sprijin al persoanei cu dizabilitate, pentru activitățile sale de zi cu zi, în vederea unei vieți independente și pentru autodeterminare. El asigură sprijin pentru activități de bază ale vieții cotidiene (hrănire, îmbrăcare, igienă etc.) cât și pentru activități mai complexe, de participare activă în comunitate. Sub nicio formă asistentul personal nu se poate transforma într-un responsabil al reabilitării. Este doar ”umbra” persoanei, cel care o sprijină să realizeze ceea ce ea nu poate face singură (deplasare, îmbrăcat, dezbrăcat, hrănire,

d) să trateze cu respect, bună-credință și înțelegere persoana cu handicap grav și să nu abuzeze fizic, psihic sau moral de starea acesteia; e) să comunice direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare survenită în starea fizică, psihică sau socială a persoanei cu handicap grav și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.		participare la activități sociale, cumpărături etc). **Deciziile de a pune în aplicare planuri de abilitare, reabilitare, de a accesa anumite servicii sociale etc, revin EXCLUSIV persoanei cu dizabilitate.** Ea este cea care are controlul propriei sale vieți și nimeni altcineva nu poate fi declarat responsabil pentru acțiunile sale. Asistentul persoanal are doar rolul de a "instrumenta" aceste alegeri și decizii, atunci când persoana însăși nu le poate duce singură la îndeplinire.
Articolul 39 (1) Contractul individual de muncă al asistentului personal se încheie cu primăria localității de domiciliu sau reședință a persoanei cu **handicap** grav, după caz, în termen de maximum 30 de zile de la data înregistrării cererii. (2) Contractul individual de muncă se întocmește în 3 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, iar cel de-al treilea exemplar se transmite direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 5 zile de la încheierea acestuia. (3) Modalitățile și condițiile de încheiere, modificare și încetare a contractului individual de muncă al asistentului personal se completează cu prevederile Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare. (4) Contractul individual de muncă al asistentului personal încetează de drept în cazul decesului persoanei cu handicap grav.	29. La articolul 39, alineatul (1) se modiiica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Primaria localitatii de domiciliu sau resedinta a persoanei cu **dizabilitate** grava incheie, cu asistentul personal, contractul individual de munca al asistentului personal, in termen de maximum 30 de zile de la data inregistrarii cererii."	**Deoarece în practică se constată numeroase încălcări ale acestui articol, propunem analiza unor sancțiuni actualizate și adecvate pentru autoritățile locale care nu respectă legea.**
Articolul 40	30. La articolul 40, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins:	

(1) Autoritățile administrației publice locale au obligația să prevadă în bugetul local sumele necesare din care se suportă salarizarea, precum și celelalte drepturi cuvenite asistentului personal, potrivit legii. Sumele se asigură **în proporție de cel mult 90%** de la bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, în baza numărului de beneficiari comunicat de unitățile administrativ-teritoriale. (la 07-12-2017, Alineatul (1) din Articolul 40 , Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 1, Articolul 30, Capitolul II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 90 din 6 decembrie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 973 din 07 decembrie 2017) (2) Serviciul public de asistență socială dispune efectuarea de controale periodice asupra activității asistenților personali și prezintă semestrial un raport consiliului local.	„(1) Autoritatile administratiei publice locale au obligația sa prevada in bugetul local sumele necesare din care se suporta salarizarea, precum și celelalte drepturi cuvenite asistentului personal, potrivit legii. Sumele se asigura de la bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adaugata, in baza numarului de beneficiari comunicat de unitatile administrativ-teritoriale. "	
Articolul 41 Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către asistentul personal a obligațiilor prevăzute de dispozițiile legale în sarcina lui, precum și a celor prevăzute în contractul individual de muncă atrage răspunderea disciplinară, civilă sau, după caz, penală a acestuia, în condițiile legii.		
Articolul 42 **(1) Adultul cu handicap vizual grav poate opta pentru asistent personal sau indemnizație de însoțitor.** (2) Persoanele cu **handicap** grav care au și calitatea de pensionari de invaliditate încadrați în gradul I de invaliditate pot opta pentru indemnizația pentru însoțitor prevăzută de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările	31. Articolul 42 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 42. - (1) **Parintii sau, dupa caz, reprezentantii legali ai copilului cu dizabilitate grava,persoana sau familia care a primit in plasament un copil cu dizabilitate grava, adultii cu dizabilitate grava sau reprezentantii legali ai acestora au dreptul sa opteze intre asistent personal si indemnizatia de insotitor.** (2) Persoanele cu **dizabilitate** grava care au și calitatea de pensionari de invaliditate incadrati in gradul I de invaliditate pot opta pentru indemnizatia pentru insotitor prevazuta de Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificarile și completarile ulterioare,	

ulterioare, sau pentru asistent personal. Dreptul de opțiune se menține și în cazul trecerii pensionarilor de invaliditate la pensia pentru limită de vârstă. (la 30-06-2017, Alineatul (2) din Articolul 42 , Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	sau pentru asistent personal. Dreptul de optiune se mentine și in cazul trecerii pensionarilor de invaliditate la pensia pentru limita de varsta.	
(3) Invalizii de război care au și calitatea de persoane cu **handicap** grav și sunt pensionari de invaliditate gradul I beneficiază atât de dreptul prevăzut la alin. (2), cât și de dreptul prevăzut la art. 3 din Legea nr. 49/1999 privind pensiile I.O.V.R., cu modificările și completările ulterioare.	(3) Invalizii de razboi care au calitatea de persoane cu **dizabilitate** grava și sunt pensionari de invaliditate gradul I beneficiaza atat de dreptul prevazut la alin. (2), cat și de dreptul prevazut la art. 3 din Legea nr. 49/1999 privind pensiile I.O.V.R., cu modificările și completarile ulterioare.	
(4) **Părinții sau, după caz, reprezentanții legali ai copilului cu handicap grav, persoana sau familia care a primit în plasament un copil cu handicap grav, adulții cu handicap grav ori reprezentanții legali ai acestora, cu excepția celor cu handicap vizual grav, pot opta între asistent personal și primirea unei indemnizații lunare.** (la 30-06-2017, Alineatul (4) din Articolul 42 , Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	(4) Optiunea se exprima prin cerere adresata in scris, **transmisa prin orice mijloc de comunicare**, directiilor generate de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti.	
(5) Opțiunea se exprimă prin cerere adresată în scris direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, **și devine valabilă numai pe baza acordului exprimat în scris al acestora.**	(5) Directiile generate de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, comunica angajatorului, in termen de 5 zile, optiunea exprimata in conditiile prevazute la alin. (4)."	
(6) Direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, vor comunica angajatorului, în termen de 5 zile, acordul pentru opțiunea exprimată în condițiile prevăzute la alin. (5). (7) Abrogat. (la 26-07-2012, Alin. (7) al art. 42 a fost abrogat de pct. 2 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012,		

publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care abrogă pct. 3 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.)		
Articolul 43 (1) Indemnizația lunară prevăzută la art. 42 alin. (4) este în cuantum egal cu salariul net al asistentului personal gradația 0, stabilit potrivit prevederilor legale care reglementează nivelul de salarizare a personalului plătit din fonduri publice. (la 30-06-2017, Alineatul (1) din Articolul 43 , Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 10, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (2) Plata indemnizației lunare se asigură de **primăriile în a căror rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap grav.** (3) Plata indemnizației se face pe perioada valabilității certificatului de încadrare în grad de **handicap**, emis de comisiile de protecție a copiilor sau de comisiile de evaluare a persoanelor **adulte cu handicap, după caz.** (4) Nu pot beneficia de indemnizația lunară: **a)** părinții sau reprezentanții legali ai copilului cu **handicap** grav pentru care s-a stabilit măsură de protecție specială, în condițiile legii, la un asistent maternal sau într-un serviciu de tip rezidențial; (la 30-06-2017, Litera a) din Alineatul (4) , Articolul 43 , Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificată de Punctul 11, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **b)** adulții cu **handicap** grav sau reprezentanții lor legali, pe perioada în care adulții cu **handicap** grav se află în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist, în centre rezidențiale publice, cu excepția centrului de	32. Articolul 43 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 43. - (1) Indemnizatia lunara **de insotitor** prevazuta la art. 42 alin.(l) este in cuantum egal cu salariul net al asistentului personal gradatia 0, stabilit potrivit prevederilor legale care reglementeaza nivelul de salarizare a personalului platit din fonduri publice. (2) Plata indemnizatiei lunare de insotitor se asigura **de la bugetul de stat, prin Ministerul Muncii si Protectiei Sociale si de face de catre agențiile pentru plați și inspecție sociala judetene și a municipiului Bucuresti.** (3) Plata indemnizatiei **lunare de insotitor** se face pe perioada valabilitatii certificatului de incadrare in grad de **dizabilitate**, emis de comisia de evaluare a persoanelor cu **dizabilități**. (4) Nu pot beneficia de indemnizația lunara: a) parintii sau reprezentanții legali ai copilului cu **dizabilitate** grava pentru care s-a stabilit masura de protectie speciala, in condițiile legii, la un asistent maternal sau intr-un serviciu de tip rezidenfial; b) adulții cu **dizabilitate** grava sau reprezentantii lor legali, pe perioada in care adulti cu **dizabilitate** grava se afla in ingrijirea și protectia asistentului personal profesionist, **sau sunt gazduiti in locuinte protejate sau in centre publice**	La aliniatul (4) punctul b) recomandăm folosirea unei expresii mai generale, de tipul serviciilor "publice cu cazare" , pentru a evita enumerarea unor servicii dintr-o listă care poate fi suferi

tip respiro, ori în alte tipuri de instituții rezidențiale publice cu caracter social, medico-social, în care se asigură întreținere completă din partea autorității administrației publice pe o perioadă mai mare de o lună; (la 30-06-2017, Litera b) din Alineatul (4) , Articolul 43 , Sectiunea a 2-a , Capitolul III a fost modificată de Punctul 11, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **c)** persoanele cu **handicap** grav care sunt reținute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii, arestării ori a detenției.	**cu componenta rezidentiala**,cu excepția centrului de tip respiro, ori in alte tipuri de instituții rezidențiale publice cu caracter social, medico-social, în care se asigura intretinere completa din partea autoritatii administrafiei publice pe o perioada mai mare de o luna; c) persoanele cu **dizabilitate** grava care sunt reținute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsa privativa de libertate, pe perioada retinerii, arestarii ori a detenției."	modificări, de-a lungul timpului.
Articolul 44 Autoritățile administrației publice locale prevăzute la art. 43 alin. (2) au obligația: --------- Partea introductivă a art. 44 a fost modificată de pct. 4 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010. **a)** de a angaja și salariza asistentul personal al persoanei cu handicap grav, în condițiile prezentei legi; (la 22-09-2010, Lit. a) a art. 44 a fost modificată de pct. 4 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) **b)** de a asigura și garanta plata indemnizației lunare, în cazul în care persoana cu handicap grav sau reprezentantul ei legal a optat pentru aceasta.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Secțiunea a 3-a Asistentul personal profesionist **Articolul 45** (1) **Adultul cu handicap grav sau accentuat care nu dispune de spațiu de locuit, nu realizează venituri ori realizează venituri de până la nivelul salariului mediu pe economie poate beneficia de îngrijirea și protecția unui asistent personal profesionist.** (1.1) Îngrijirea și protecția persoanei adulte cu handicap	33. Articolul 45 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 45. - (1) **Adultul cu dizabilitate grava sau accentuata care dispune de spatiu de locuit,poate beneficia de îngrijirea si protectia unui asistent personal profesionist la domiciliul adultului cu dizabilitate grava sau accentuata.**	**Comentariu general legat de aliniatul (2) - nici o activitate de sprijin nu trebuie realizată la domiciliul APP, cu o singură excepție, cea care a și generat, de fapt, standardul minim de calitate al APP în forma actuală: cea în care**

grav sau accentuat se asigură de către asistentul personal profesionist, altul decât soţul, soţia sau rudele în linie dreaptă. (la 19-07-2018, Articolul 45 din Sectiunea a 3-a , Capitolul III a fost completat de Punctul 4, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) (2) Îngrijirea şi protecţia adulţilor cu handicap grav sau accentuat de către asistentul personal profesionist se fac pe baza deciziei comisiilor de evaluare a persoanelor adulte cu handicap judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti. (3) Opinia adultului cu handicap grav sau accentuat se va lua în considerare la luarea deciziei referitoare la stabilirea asistentului personal profesionist. (4) Contractul de muncă al asistentului personal profesionist se încheie de către direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti, sau de către furnizorii de servicii sociale privaţi, acreditaţi în condiţiile legii. (5) Monitorizarea şi controlul activităţii de îngrijire şi protecţie a adulţilor cu **handicap** grav şi accentuat de către asistentul personal profesionist se fac de direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti. (6) Asistentul maternal care îngrijeşte copilul cu **handicap** grav sau accentuat până la vârsta majoratului poate opta să devină asistent personal profesionist.	**(2) Adultul cu dizabilitate grava sau accentuată care nu dispune de spatiu de locuit, nu realizeaza venituri ori realizeaza venituri de pana la nivelul salariului mediu pe economie poate fi integrat intr-o locuinta protejata sau poate beneficia de ingrijirea si protectia unui asistent personal profesionist, la domiciliul asistentului personal profesionist.** **(3) Copilul cu dizabilităţi care beneficiaza de ingrijirea si protectia unui asistent maternal, dupa implinirea varstei de 18 ani, poate beneficia in continuare de ingrijirea si protectia asistentului maternal, care devine asistent personal profesionist, prin efectul legii.** (4) Ingrijirea si protectia adultilor cu dizabilitate grava sau accentuata de catre asistentul personal profesionist se fac pe baza deciziei comisiei de evaluare a persoanelor cu dizabilităţi judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti. (5) Opinia adultului cu dizabilitate grava sau accentuata se va lua in considerare la luarea deciziei referitoare la stabilirea asistentului personal profesionist. (6) Contractul individual de munca al asistentului personal profesionist se incheie de catre directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, sau de catre fumizorii de servicii sociale privati, acreditati in conditiile legii. (7) Eliberarea atestatului de asistent personal profesionist	**copilul îngrijit de asistentul maternal devine adult şi doreşte să continue să locuiască la domiciliul acestuia.** În această situaţie excepţională, şi doar pentru a privilegia continuitatea îngrijirii, APP poate continua să găzduiască persoana cu dizabilitate la domiciliul său, dacă optează la rândul său pentru continuarea serviciului. **Atât persoana cu dizabilitate cât şi asistentul maternal au dreptul de a alege continuarea serviciului, sub formă de APP, de aceea şi aliniatul (3) trebuie modificat în consecinţă. Formularea din alin.(3) trebuie coroborată cu cea din alin.(9) –"poate opta să devină"...în loc de "devine".** **Orice altă situaţie va exclude categoric găzduirea persoanei cu dizabilitate la domiciliul furnizorului de servici, indiferent de tipul serviciului acordat. Acest tip de găzduire contravine flagrant dreptului la viaţă independentă, menţionat la art.19 din CDPD.**

	se face la cerere de catre Directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti in termen de cel mult 30 de zile de la primirea acestora; (8) Monitorizarea si controlul activitatii de ingrijire si protectie a adultilor cu dizabilitate grava si accentuata de catre asistentul personal profesionist, precum si eliberarea atestatului de asistent personal profesionist, se fac de directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti. (9) Asistentul maternal care ingrijeste copilul cu dizabilitate grava sau accentuata pana la varsta majoratului poate opta sa devina asistent personal profesionist."	Alin (7) din proiect - Procedurile de dobândire a atestatului de asistent personal profesionist sunt reglementate de HG nr. 548/2017. **Alin (8) din proiect - Atragem atenția că aliniatul (5) trebuie la rândul său modificat. Rolul APP, în esență, nu ar trebui formulat sub forma "îngrijirii și protecției", ci al asistenței pentru activitățile cotidiene.** **Protecția și îngrijirea pot fi realizate de alte servicii specializate în acest sens: consilierea și asistența juridică, administrativă, serviciile de abilitare și reabilitare etc.**
Articolul 46 Pentru fiecare adult cu **handicap** aflat în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist se acordă o alocație lunară de îngrijire reprezentând cheltuieli lunare de locuit, hrană și echipament, astfel: **a) 1,2** din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, pentru persoana adultă cu **handicap** accentuat; **b) 1,5** din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, pentru persoana adultă cu **handicap** grav. (la 19-07-2018, Articolul 46 din Sectiunea a 3-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 5, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018)	34. Articolul 46 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 46. - Pentru fiecare adult cu **dizabilități** aflat in ingrijirea si protectia asistentului personal profesionist **la domiciliul persoanei cu dizabilitate grava sau accentuata sau la domiciliul asistentului personal profesionist** se acorda o alocatie lunara de ingrijire reprezentand cheltuieli lunare de locuit, hrana si echipament, astfel: a) **de 1,5** ori valoarea indicatorului social de referinta prevazuta de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca, cu modificarile si completarile ulterioare, pentru persoana adulta cu dizabilitate accentuata; b) **de doua ori** valoarea indicatorului social de referinta prevazuta de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca, . pentru persoana adulta cu dizabilitate grava."	Adultul cu **dizabilități** aflat in ingrijirea și protectia asistentului personal profesionist la domiciliul persoanei cu dizabilitate grava sau accentuata nu poate avea indemnizație lunară de îngrijire pentru cheltuieli lunare de locuit, hrana si echipament. Acest tip de sprijin a fost stabilit pentru a acoperi cheltuielile asistentului personal profesionist care găzduiește, el însuși, persoana adultă cu **dizabilități**.

Articolul 47 (2) Asistentul personal profesionist beneficiază şi de alte drepturi, după cum urmează: **a)** consiliere şi sprijin din partea specialiştilor de la direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti, ori a furnizorilor de servicii sociale, în vederea îndeplinirii obligaţiilor ce îi revin cu privire la îngrijirea şi protecţia persoanei adulte cu **handicap** grav sau accentuat; **b)** decontarea cheltuielilor de transport interurban, cazare şi masă, în cazul în care deplasarea se face în interesul adultului cu **handicap** grav sau accentuat, în condiţiile stabilite pentru personalul din sectorul bugetar; **c)** transport urban gratuit, în condiţiile prevăzute la art. 23. (3) **Pe perioada concediului de odihnă**, angajatorul are obligaţia de a asigura persoanei cu **handicap** grav sau accentuat **un înlocuitor al asistentului personal profesionist ori găzduirea într-un centru de tip respiro.**	35. La articolul 47, alineatul (2) se modifica şi şi va avea urmatorul cuprins: „(2) Asistentul personal profesionist beneficiaza si de alte drepturi, dupa cum urmeaza: a) consiliere si sprijin din partea specialistilor de la directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, ori a fumizorilor de servicii sociale, in vederea indeplinirii obligatiilor ce ii revin cu privire la ingrijirea si protectia persoanei adulte cu **dizabilitate** grava sau accentuata; b) decontarea cheltuielilor de transport intemrban, cazare si masa, in cazul in care deplasarea se face in interesul adultului cu **dizabilitate** grava sau accentuata, in conditiile stabilite pentru personalul din sectorul bugetar; c) transport urban gratuit, in conditiile prevazute la art. 23; d) sa asiste si sa ofere sprijin persoanei cu dizabilităţi in vederea integrarii sau reintegrarii sociale a acesteia, in procesul de educare, formare profesionala si angajare, participare la viata comunitatii, precum si in orice alte procese sau activitati similare." „(3) **Pe perioada absentei temporare**, angajatorul are obligatia de a asigura persoanei cu **dizabilitate** grava sau accentuata **gazduirea in familia extinsa, cu sprijinul zilnic al echipei mobile**." **„(4) In situatia in care persoanei cu dizabilitate grava sau accentuata nu i se poate asigura gazduirea in familia extinsa, cu sprijinul zilnic al echipei mobile, acesteia i se asigura** **gazduirea intr-un centru de tip respiro public sau privat.** **(5) In situatia in care angajatorul nu poate asigura gazduirea intr-un centru respiro, persoanei cu dizabilitate grava sau accentuata i se asigura gazduirea temporara in regim de** **urgenta intr-un centru pentru viaja independenta pentru persoane adulte cu dizabilităţi,intr-un centru de abilitare şi reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilitaţi**	**Considerăm că este necesară o regândire de ansamblu a conceptelor de asistent personal şi, respectiv, asistent personal profesionist.** **În esenţă, ele reprezintă unul şi acelaşi serviciu, iar organizaţiile societăţii civile, în marea lor majoritate, consideră că acest serviciu trebuie numit şi reglementat în acelaşi mod.** Litera d) din aliniatul (2), în formularea iniţiatorilor, reprezintă o obligaţie a APP, nu un drept.

	sau intr-un centru de ingrijire şi asistenţa pentru persoane adulte cu dizabilitaţi, public sau privat."	
Articolul 47.1 (1) Finanţarea sumelor prevăzute la art. 46 şi 47 se asigură din bugetul propriu al judeţului, respectiv al sectorului municipiului Bucureşti, în a cărui rază teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa asistentul personal profesionist. (2) Direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti pot contracta servicii sociale licenţiate de tip asistent personal profesionist cu furnizori privaţi de servicii sociale, acreditaţi, în condiţiile legii. (la 19-07-2018, Sectiunea a 3-a din Capitolul III a fost completata de Punctul 6, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Articolul 48 (1) Condiţiile de obţinere a atestatului, procedurile de atestare şi statutul asistentului personal profesionist se reglementează prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu dizabilităţi. (la 01-01-2019, sintagma: Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (2) Standardele minime obligatorii pentru asigurarea îngrijirii şi protecţiei adulţilor cu handicap grav sau accentuat la asistentul personal profesionist se elaborează de Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu dizabilităţi şi se aprobă prin ordin al ministrului muncii şi justiţiei sociale. (la 30-06-2017, Alineatul (2) din Articolul 48 , Sectiunea a 3-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 14, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL		

nr. 508 din 30 iunie 2017)		
Articolul 49 Asistentul personal profesionist are următoarele obligații principale: a) să participe anual la instruirea organizată de angajator; b) să semneze un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care își asumă răspunderea de a realiza integral planul individual de servicii al adultului cu **handicap** grav sau accentuat; c) să presteze pentru adultul cu **handicap** grav sau accentuat toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul individual de servicii; d) să trateze cu respect, bună-credință și înțelegere adultul cu **handicap** grav sau accentuat și să nu abuzeze fizic, psihic ori moral de starea acestuia; e) să comunice direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare survenită în starea fizică, psihică ori socială a adultului cu **handicap** grav sau accentuat și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.	38. Articolul 49 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 49. - Asistentul personal profesionist are urmatoarele obligatii principale: **a) sa asiste si sa asigure sprijin persoanei cu dizabilități in vederea integrarii sau reintegrarii sociale a acesteia;** **b) sa colaboreze cu serviciul de evaluare complexa din cadrul directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti pentru identificarea nevoilor individuale si implementarea planului individual de servicii al adultului cu dizabilitate grava sau accentuata;** c) sa participe anual la instruirea organizata de angajator; d) sa semneze un angajament, ca act aditional la contractul individual de munca, prin care isi asuma raspunderea de a pune in aplicare integral planul individual de servicii al adultului cu **dizabilitate** grava sau accentuata; e) sa presteze pentru adultul cu **dizabilitate** grava sau accentuata toate activitatile si serviciile prevazute in contractul individual de munca, in fisa postului si in planul individual de servicii; **f) sa intreprinda toate actiunile necesare pentru reintegrarea sociala a adultului cu dizabilități, in sensul incurajarii acestuia de a se autoadministra la domiciliul persoanei cu dizabilități sau, dupa caz, in cadrul familiei asistentului personal profesionist;** **g) sa pastreze legatura permanent cu managerul de caz pentru a obtine din partea acestuia recomandari privind planul de tratament si sprijin adaptat nevoilor specifice** **persoanei cu dizabilități;**	Punctul f) al articolului 49 vizează acțiuni care depășesc cu mult atribuțiile unii asistent personal. Așa cum am precizat într-un comentariu anterior, asistentul personal nu trebuie să fie responsabilizat cu reintegrarea socială a unei persoane cu dizabilitate. Ea este doar un asistent pentru viața de zi cu zi. Decizia de participare socială aparține exclusiv persoanei adulte cu dizabilitate, ori familiei copilului cu dizabilitate.

	h) sa trateze cu respect, buna-credinta si intelegere adultul cu **dizabilitate** grava sau accentuata si sa nu abuzeze fizic, psihic ori moral de starea acestuia; i) sa comunice directiilor generale de asistenta sociala şi protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 48 de ore de la luarea la cunostinta, orice modificare survenita in starea **dizabilitate** grava sau accentuata si alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege."	
Articolul 50 Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către asistentul personal profesionist a obligaţiilor prevăzute de dispoziţiile legale în sarcina acestuia, precum şi a celor prevăzute în contractul individual de muncă atrage răspunderea disciplinară, civilă, ori, după caz, penală a asistentului personal profesionist, în condiţiile legii.		
Secţiunea a 4-a **Centre pentru persoanele adulte cu handicap** **(la 30-06-2017, Titlul Sectiunii a 4-a din Capitolul III a fost modificat de Punctul 15, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)** **Articolul 51** **(1) Persoana cu handicap poate beneficia de servicii sociale acordate în centre de zi şi centre rezidenţiale de diferite tipuri, publice, public-private sau private.** **(2) Centrele de zi şi centrele rezidenţiale reprezintă servicii sociale acordate persoanelor adulte cu handicap, cu personal calificat şi infrastructură adecvată; centrele rezidenţiale sunt servicii sociale în care persoana cu handicap este găzduită cel puţin 24 de ore.** **(3) În sensul prezentei legi, tipurile de centre rezidenţiale pentru persoane adulte cu handicap sunt:**	**39. Articolul 51 se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„Art. 51.** **(1) Persoanele cu dizabilităţi au dreptul la servicii sociale la domiciliu, in comunitate sau în centrele prevazute la art. 32 alin.(l) lit. c).** **(2) Serviciile sociale la domiciliu se asigura prin intermediul echipelor mobile de interventie la domiciliu, al asistentilor personali sau al asistentilor personali profesionişti.** **(3) Serviciile sociale in comnnitate se asigura prin intermediul locuinţelor protejate, centrelor de zi, centrelor respiro, centrelor pentru viata independenta**	**Recomandăm rescrierea completă a acestui articol, cu evitarea enumerării detaliate a diferitelor tipuri de servicii sociale.** Lista de servicii sociale evoluează permanent, în funcţie de nevoile beneficiarilor, precum şi de introducerea progresivă a serviciilor inovative. **Sub nici o formă, în acest articol, nu vor fi reglementate elemente legate de capacitatea şi profilul particular al fiecărei categorii de servicii sociale, modul specific de finanţare al fiecărei categorii, modul specific de înfiinţare etc. Toate acestea fac obiectul legislaţiei subsecvente (standarde de calitate, regulamente de organizare şi funcţionare).** În cel mai bun caz, serviciile menţionate la acest articol trebuie doar categorizate după criteriile mari (de zi sau cu cazare, la domiciliu sau în comunitate), deşi chiar şi acest lucru ar fi

a) locuințe protejate; **b) centre pentru viață independentă;** **c) centre de abilitare și reabilitare;** **d) centre de îngrijire și asistență;** **e) centre respiro/centre de criză.** **(4) Capacitatea centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap nu poate fi mai mare de 50 de locuri.** **(5) Admiterea unei persoane cu handicap într-un centru rezidențial, cu excepția celor prevăzute la alin. (3) lit. e), se face în cazul în care acesteia nu i se pot asigura servicii la domiciliu sau în comunitate.** **(6) Centrele de zi și centrele rezidențiale publice pentru persoane adulte cu handicap se înființează ca structuri cu sau fără personalitate juridică, astfel:** **(la 05-10-2021, Partea introductivă a alineatului (6) din Articolul 51 , Sectiunea a 4-a , Capitolul III a fost modificată de Punctul 1, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 4 octombrie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 950 din 05 octombrie 2021)** **a) în subordinea consiliilor județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în structura direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului;** **b) în subordinea autorității administrației publice locale la nivel de municipiu, oraș sau comună, în structura serviciului public de asistență socială, cu excepția celor de la alin. (3) lit. b)-d).** **(7) Centrele de zi și centrele rezidențiale private pentru persoanele adulte cu handicap se înființează ca structuri cu sau fără personalitate juridică.** **(la 05-10-2021, Alineatul (7) din Articolul 51 , Sectiunea a 4-a , Capitolul III a fost modificat de**	**pentru persoane adulte cu dizabilități.** **(4) Pentru serviciile sociale prevazute la alin.(3), persoana cu dizabilități poate beneficia de gazduire pe o perioada mai mare de 24 ore.** **(5) In situatii extraordinare, persoanele cu dizabilități care nu pot beneflda de servliciile sociale prevazute la alin. (2) si (3) pot fi admise, numai cu acordul persoanel cu dizabilității și numai dupa consiliere medlcala, pslhologlca si juridică, intr-un centru de abilitare reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități sau intr-un centru de ingrijire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilitate, pe o perioada mai mare de 30 zile.** **(6) Pentru situatiile extraordinare prevazute la alin.(5), cererea de admitere in centrul de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilitate sau in centrul de ingrijire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilitate va fi insotita de un Istoric al masurilor de prevenire a instituționalizării si de Integrare a persoanei cu dizabilități in sodetate.** **(7) Echipele mobile si centrele prevazute la alin,(3) si (5) se infiinteaza ca structuri, cu sau fara personalitate juridlca, astfel:** **a) in subordinea consiliilor judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in structura**	redundant cu Legea cadru a asistenței sociale, nr 292/2011. Este critica pe care am facut-o și formei anterioare a legii. În plus, menționarea explicită a tipurilor de subordonare față de anumite categorii de autorități publice este incorectă. Serviciile sociale pot fi atât publice cât și private, iar cele private nu sunt subordonate autorităților locale. Mai mult, aceste subordonări pot evolua în timp, iar dinamica este destul de mare. Includerea acestor reglementări în lege este contraproductivă. În ansamblu, recomandăm limitarea conținutului acestui articol la categoriile mari de servicii la care au acces persoanele cu **dizabilități**.

Punctul 2, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 4 octombrie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 950 din 05 octombrie 2021)	**directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului;** **b) in subordinea autoritatii administratiei publice locale la nivel de municipiu, oras sau comuna, in structura serviciului public de asistenta sociala, cu exceptia centrelor pentru** **viata independenta pentru persoane adulte cu dizabilități, centrelor de abllltare si reabllltare pentru persoane adulte cu dizabilități si centrelor de ingrljire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilități;**	
(8) Centrele de zi și centrele rezidențiale publice și private pentru persoane adulte cu handicap funcționează cu respectarea standardelor specifice de calitate.	**(8) Capacitatea centrelor respiro, centrelor pentru viata independenta pentru persoane adulte cu dizabilități, centrelor de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilitați si centrelor de ingrijire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilitaji publice si private nu poate fi mai mare de 30 de locuri.**	
(9) Centrele publice și private pentru persoane adulte cu handicap sunt coordonate metodologic de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu dizabilități.	**(9) Echipele mobile de interventie la domiciliu, locuintele protejate, centrele de zi, centrele respiro si centrele pentru viata independenta pentru persoane adulte cu dizabilitaji, centrele de abllltare si reabllltare pentru persoane adulte cu dizabilitaji si centrele de ingrljire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilitaji, publice si private functioneaza cu respectarea standardelor specifice de calitate.**	Comentariu legat de Nota din Legea actuală: Procesul de dezinstituționalizare se află în prezent în plină reformă. Viitoarea strategie a dezinstituționalizării va genera, foarte probabil, recomandări privind ajustările legislative necesare. Recomandăm coroborarea acestui articol cu evoluția procesului de planificare strategică (ANPD, MMSS, Banca Mondială) din domeniul dezinstituționalizării.
(10) Finanțarea măsurilor de protecție de tip centre de zi și centre rezidențiale pentru persoanele adulte cu handicap se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului sau al autorității administrației publice locale la nivel de municipiu, oraș sau comună, după caz, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată alocate cu această destinație, în proporție de cel mult 90% din necesarul stabilit anual de Ministerul Muncii și Justiției Sociale la elaborarea bugetului de stat, în baza standardelor de cost calculate pentru beneficiari/tipuri de servicii sociale. **(la 19-07-2018, Articolul 51 din Sectiunea a 4-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 7, Articolul I**	**(10) Echipele mobile de interventie la domiciliu, locuintele protejate, centrele de zi, centrele respiro, centrele pentru viata independenta pentru persoane adulte cu dizabilități, centrele de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități si centrele de mgrijire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilități publice si private sunt coordonate metodologic de Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu dizabilități.** **(11) Finantarea masurilor de protectie de tip echipe mobile de interventie la domiciliu, locuintele protejate, centre de zi, centre respiro, centre pentru viata independenta pentru** **persoane adulte cu dizabilități, centre de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu**	

din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) Notă Articolul II-IV din ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 114 din 4 octombrie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 950 din 5 octombrie 2021 prevăd: Articolul II (1) Centrele rezidențiale, publice sau private, care nu s-au reorganizat în termenul prevăzut la art. II alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată prin Legea nr. 92/2021, au obligația să se reorganizeze, până la data de 31 decembrie 2021, ținând cont de nevoile individuale ale beneficiarilor corelate cu standardele specifice de calitate în vigoare. (2) Reorganizarea prevăzută la alin. (1) se realizează fără avizul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu dizabilități, Copii și Adopții. (3) Pentru solicitările de obținere a avizului Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu dizabilități, Copii și Adopții aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se aplică procedura de avizare. Articolul III (1) Direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București și furnizorii de servicii sociale privați acreditați care nu au elaborat planurile de restructurare a centrelor rezidențiale cu capacitate mai mare de 50 de locuri în termenul prevăzut la art. II alin. (3) din Ordonanța de urgență nr. 69/2018, aprobată prin Legea nr. 92/2021, au obligația să elaboreze și să prezinte Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu dizabilități, Copii și Adopții planurile de restructurare a centrelor	dizabilități si centre de ingrijire si asistenta pentru persoanele adulte cu dizabilități se asigura de la bugetul de stat, prin bugetul directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului sau al autoritatii administratiei publice locale la nivel de municipiu, oras sau comuna, dupa caz, din sume defalcate din taxa pe valoarea adaugata alocate cu aceasta destinatie, in proportie de 100% din necesarul stabilit anual de Ministerul Muncii si Protectiei Sociale la elaborarea bugetului de stat, in baza standardelor de cost calculate pentru beneficiari/tipuri de servicii sociale.”	

rezidențiale cu capacitate mai mare de 50 de locuri până la data de 31 decembrie 2021. **(2) Planul de restructurare a centrului, prevăzut la alin. (1), reprezintă documentul avizat de către Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu dizabilități, Copii și Adopții și aprobat de consiliul județean, respectiv local al sectorului municipiului București, care cuprinde acțiuni planificate pentru a fi implementate în perioada 2021-2023, cu scopul de a asigura tranziția persoanelor cu handicap beneficiare de servicii sociale în instituții rezidențiale de tip vechi, în alternativele de tip familial sau rezidențial nou-înființate.** **(3) Planurile de restructurare elaborate și aprobate până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență rămân valabile, cu excepția situațiilor în care direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului solicită revizuirea acestora.** **Articolul IV** **(1) Finanțarea de la bugetul de stat a centrelor rezidențiale a căror capacitate este mai mare de 50 de locuri și pentru care nu au fost îndeplinite obligațiile prevăzute la art. III alin. (1) din prezenta ordonanță de urgență se diminuează anual, începând cu data de 1 ianuarie 2022 cu 25%, începând cu data de 1 ianuarie 2023 cu 50%, urmând ca de la data de 1 ianuarie 2024 aceasta să se asigure exclusiv din bugetul județului, respectiv al sectorului municipiului București.** **(2) Începând cu data de 1 ianuarie 2024, finanțarea centrelor rezidențiale a căror capacitate este mai mare de 50 de locuri și pentru care nu au fost implementate planurile de restructurare aprobate se asigură exclusiv din bugetul județului, respectiv al sectorului municipiului București.**		
Articolul 52 (1) În vederea desfășurării unui tip de activități cu	40. Articolul 52 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 52 (1) Fumizorii de servicii sociale acreditati pot infiinta,	Comentariu privind aliniatul (2) – recomandăm

caracter inovator în domeniul protecției persoanelor cu **handicap**, furnizorii de servicii sociale acreditați pot înființa, administra și finanța centre-pilot, pentru o durată de maximum 2 ani. (2) Evaluarea activităților cu caracter inovator se realizează de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **Handicap**. (la 30-06-2017, Alineatul (2) din Articolul 52 , Sectiunea a 4-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 18, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	administra si finanta centre-pilot, pentru o durata de minimum 2 ani, in vederea desfasurarii unui tip de activitati cu caracter inovator in domeniul protectiei persoanelor cu **dizabilități**, precum si echipe mobile, **locuinte protejate, centre de zi, centre respiro, centru pentru viata independenta.** **(2) Înființarea echipelor mobile, locuintelor protejate, centrelor de zi ,centrelor respiro si centrelor pentru viata independenta de catre furnizorii de servicii sociale acreditati se face cu avizul Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu dizabilități. Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu dizabilități emite avizul in termen de maximum 45 zile de la depunerea cererii de solicitare a avizului.** (3) Evaluarea activitatilor cu caracter inovator se realizeaza de Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilități**. **(4) Evaluarea activitatii echipelor mobile, a activitatii din locuintele protejate, din centrele de zi, din centrele respiro si centrelor pentru viata independenta infiintate de catre** **furnizorii de servicii sociale acreditati se realizeaza periodic de catre Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu dizabilități."**	eliminarea acestui aliniat propus de inițiatori. Nu se justifică un aviz suplimentar, adăugat la procedura obișnuită de acreditare și licențiere.
Articolul 53 (2) Persoanele cu **handicap** din centrele de zi sau rezidențiale beneficiază de servicii medicale din cadrul pachetului de servicii medicale de bază care se suportă din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate. (3) Coordonarea serviciilor sociale furnizate în sistem integrat se face de autoritatea administrației publice locale sau de furnizorul de servicii sociale care înființează, administrează și finanțează centrul.	41. La articolul 53, alineatele (2) si (4) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(2) Persoanele cu **dizabilități** din centrele de zi, locuintele protejate, centrele pentru viața independenta pentru persoane adulte cu dizabilități, centrele de abilitare !$i reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități si centrele de ingrijire și asistenta pentru persoane adulte cu dizabilitafi beneficiaza de servicii medicale din cadrul pachetului de servicii medicale de baza care se suporta din bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordarii asistenței medicale in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate.	Recomandăm evitarea detaliilor legate de furnizarea unor acțiuni sau măsuri specifice în cadrul serviciilor sociale, în corpul legii. Aceste elemente se detaliază în standardele de calitate sau în regulamentele de organizare și funcționare ale diverselor categorii de servicii. Sensul aliniatului (1) este acela de a pune accent pe caracterul integrat al intervențiilor (din domenii diferite de activitate) ori de câte ori nevoia utilizatorului o cere. Propunem eliminarea aliniatului (2). Nu toate centrele de zi sau servicii cu cazare includ obligatoriu servicii medicale.

(4) Ministerul Educației Naționale alocă fonduri de la buget pentru finanțarea cheltuielilor aferente: a) activităților de educație desfășurate în centrele pentru persoanele cu **handicap**; b) perfecționării pregătirii profesionale a cadrelor didactice; c) altor acțiuni și activități, în condițiile legii.	(4) Ministerul Educatiei aloca fonduri de la buget pentru fmantarea cheltuielilor aferente: a) activitatilor de educatie desfasurate in centrele pentru persoanele cu **dizabilități**; b) perfectionarii pregatirii profesionale a cadrelor didactice; c) altor actiuni si activitati, in conditiile legii."	
Articolul 54 (1) Persoana cu **handicap** are dreptul să fie îngrijită și protejată într-un centru din localitatea/județul în a cărei/cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința. (2) Finanțarea centrelor publice se face din bugetele proprii ale județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București, pe teritoriul cărora funcționează acestea. **(3) În cazul în care nevoile individuale ale persoanei cu handicap nu pot fi asigurate în condițiile prevăzute la alin. (1), persoana cu handicap poate fi îngrijită și protejată într-un centru aflat în altă unitate administrativ-teritorială.** **Notă** *) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu **handicap**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.	42. La articolul 54, aiineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Persoana cu **dizabilități** are dreptul sa fie ingrijita si protejata **in orice locuinta protejata, centru de zi, centru respiro, centra pentru viata independents pentru persoane adulte cu dizabilități, centru de abilitare si reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități si centru de ingrijire si asistenta pentru persoane adulte cu dizabilități de pe teritoriul tarii."** *43. La articolul 54, alineatul (3) se abroga.*	Recomandăm abrogarea art.54, pentru că toate aceste servicii și modalități de referire și accesare a serviciilor sunt reglementate în legea cadru a asistenței sociale.
Articolul 55 (1) Furnizorul de servicii sociale are obligația de a promova, facilita și asigura personalului programe de formare profesională, precum și programe de instruire	44. La articolul 55, alineatele (1) si (2) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(1) Autoritatile administratiei publice locale, precum si fumizorul de servicii sociale au obligatia de a facilita si asigura personalului care vine in contact cu persoana cu	

specifică cu privire la problematica **handicapului** şi legislaţia în domeniu. (2) Personalul din cadrul centrelor prevăzute la art. 51 alin. (1) are obligaţia respectării standardelor specifice de calitate, precum şi a prevederilor legale privind drepturile persoanelor cu **handicap**. (3) Nerespectarea prevederilor alin. (2) atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravenţională sau penală, conform prevederilor legale.	**dizabilităţi**, indiferent de locul in care se afla persoana cu **dizabilităţi**, programe de formare profesionala, precum si programe de instruire specifică cu privire la problematica **dizabilităţiă** si legislatia in domeniu. (2) Personalul din cadrul locuintelor protejate si centrelor prevazute la art. 51 alin. (2), alin. (3) şi alin. (5) are obligatia respectarii standardelor specifice de calitate, precum si a prevederilor legale privind drepturile persoanelor cu **dizabilităţi**."	
Articolul 56 (1) Personalul de specialitate care îşi desfăşoară activitatea în centrele publice din mediul rural, de zi şi rezidenţiale pentru copiii şi adulţii cu **handicap**, beneficiază de decontarea cheltuielilor de transport dus-întors de la domiciliu, în condiţiile legii. (2) Sumele necesare acordării drepturilor prevăzute la alin. (1) se asigură din bugetele proprii ale judeţelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti, pe a căror rază teritorială funcţionează centrul.	45. La articolul 56, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Personalul de specialitate care işi desfasoara activitatea in **locuintele protejate** si centrele publice **prevazute la art. 51 alin. (2), alin (3) si alin (5) in alta localitate decat cea de** **domiciliu, dar nu mai mult de 100 km**, beneficiaza de decontarea cheltuielilor de transport dus-intors de la domiciliu, in conditiile legii."	Propunem înlocuirea denumirilor specifice a serviciilor menţionate la aliniatul (1) cu o expresie generală de tipul "servicii sociale publice".
Secţiunea a 5-a Prestaţii sociale pentru persoanele cu handicap Articolul 57 **(1) Dreptul la prestaţiile sociale se stabileşte prin decizie a directorului executiv al direcţiei generale de asistenţă socială şi protecţia copilului. în baza documentului care atestă încadrarea în grad de handicap din evidenţa direcţiilor generale de asistenţă socială şi protecţia copilului.** **(2) Plata prestaţiei sociale se face în baza deciziei de plată emisă de directorul executiv al agenţiei**	**46. Articolul 57 se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„Art. 57.** **(1) Dreptul la prestatiile sociale se naşte in momentul emiterii certificatului de incadrarea in grad de dizabilitate.** **(2) Dreptul la prestatiile sociale se stabileste prin decizie a directorului executiv al directiei generale de**	Aliniatul (1) propus de iniţiatori este incorect. Dreptul la prestaţii sociale poate să nu fie condiţionat de existenţa unui certificat de încadrare în grad de dizabilitate. Acest aspect, alături de toate celelealte prevederi de la aliniatele articolului 57, se află în prezent în proces de revizuire şi pilotare/reformă (modernizarea procesului de evaluare a **dizabilităţii**, MMSS şi Banca Mondială, 2020-2023).

judeţene pentru plăţi şi inspecţie socială, respectiv a municipiului Bucureşti, de către personalul cu atribuţii în acest sens, preluat de la direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti. (la 01-01-2019, Alineatul (2) din Articolul 57 , Sectiunea a 5-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 1, Articolul III din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (3) În situaţia în care persoana încadrată în grad de handicap nu doreşte să beneficieze de prestaţii sociale poate depune cerere în acest sens. (4) Cererea prevăzută la alin. (3) se înregistrează la autoritatea administraţiei publice locale competente în a cărei rază teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa persoana cu handicap şi se transmite direcţiei generale de asistenţă socială şi protecţia copilului în maximum 5 zile lucrătoare de la înregistrare. (5) Dreptul la prestaţii sociale se acordă începând cu luna următoare celei în care persoana a fost încadrată în grad de handicap şi încetează cu luna următoare celei în care persoana nu mai este încadrată în grad de handicap sau, după caz, a depunerii cererii prevăzute la alin. (3). (la 30-06-2017, Articolul 57 din Sectiunea a 5-a , Capitolul III a fost modificat de Punctul 19, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	**asistenta sociala si protectia copilului in baza docuraentului care atesta incadrarea in grad de dizabilitate din evidenta directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului si a optiunii exprima.** **(3) Plata prestatiei sociale se face in baza deciziei de plata emisa de directorul executiv al agentiei judetene pentru plati si inspectie sociala, respectiv a municipiului Bucuresti, de catre personalul cu atributii in acest sens, preluat de la directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti.** **(4) In situatia in care persoana incadrata in grad de dizabilitate nu doreste sa beneficieze de prestatii sociale poate depune cerere in acest sens.**	

	(5) Cererea prevazuta la alin. (4) se inregistreaza la autoritatea administratiei publice locale competente in a carei raza teritoriala isi are domiciliul sau resedinta persoana cu dizabilități si se transmite directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului in maximum 5 zile lucratoare de la imegistrare. **(6) Dreptul la prestatii sociale se acorda incepand cu luna urmatoare celei in care persoana a fost incadrata in grad de dizabilitate și incetează cu luna urmatoare celei in care persoana nu mai este incadrata in grad de dizabilitate sau, dupa caz, a depunerii cererii prevazute la alin. (4).”**	
Articolul 58 (1) Copiii cu **handicap**, inclusiv copiii cu **bandicap** de tip HIV/SIDA, beneficiază de alocație de stat în condițiile și în cuantumul prevăzut de lege. (la 22-02-2019, Alineatul (1) din Articolul 58 , Sectiunea a 5-a , Capitolul III a fost modificat de Articolul III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 9 din 19 februarie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 143 din 22 februarie 2019) (2) Copiii cu **handicap** de tip HIV/SIDA beneficiază de o alocație lunară de hrană, calculată pe baza alocației zilnice de hrană stabilite pentru consumurile colective din unitățile sanitare publice. (4) Adultul cu **handicap** beneficiază, în condițiile prezentei legi, de următoarele prestații sociale: **a)** indemnizație lunară, indiferent de venituri: **(i) 70%** din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, pentru adultul cu **handicap** grav; **(ii) 53%** din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, pentru adultul cu **handicap** accentuat;	47. La articolul 58, alineatele (1), (2) si (5) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(1) Copiii cu **dizabilități**, inclusiv copiii diagnosticati cu infectie de tip HIV/SIDA, beneficiaza de alocație de stat in condițiile și in cuantumul prevazut de lege. (2) Copiii cu **dizabilități, inclusiv copiii diagnosticati cu infectie de tip HIV/SIDA**, beneficiaza de o alocatie lunara de hrana, calculate pe baza alocației zilnice de hrana stabilite pentru consumurile colective din unitațile sanitare publice.	Nu recomandăm introducerea unor beneficii sociale noi, pentru situații care pot fi adresate de îmbunătățirea accesului la beneficii deja existente. Este cazul, de exemplu, al introducerii unui ”buget de subzistenta”, versus accesul mai bine reglementat al persoanelor cu **dizabilități** la ajutorul social pentru venitul minim garantat, care are aceeași funcție, de prevenire a sărăciei. Pentru toate celelalte propuneri de actualizare a cuantumului beneficiilor sociale existente, recomandăm pregătirea atentă a impactului bugetar al acestor măsuri.

	(5) Parintele, tutorele sau persoana care se ocupa de cresterea si ingrijirea copilului cu dizabilităţi in baza unei masuri de protectie speciala, stabilita in conditiile legii, beneficiaza de prestatii sociale, pe perioada in care il are in ingrijire, supraveghere si intretinere, astfel: **a) 100% din indicatorul social de referinta, prevazut de Legea nr. 76/2002, cu modificările si completarile ulterioare, in cazul copilului cu dizabilitate grava;** **b) 75% din indicatorul social de referinta, prevazut de Legea nr. 76/2002, cu modificarile si completarile ulterioare, in cazul copilului cu dizabilitate accentuata;** **c) 50% din indicatorul social de referinta, prevazut de Legea m. 76/2002, cu modificarile si completarile ulterioare, in cazul copilului cu dizabilitate medie."** 48. La articolul 58 alineatul (4), litera a) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „a) indemnizatie lunara, indiferent de venituri: (i) **100%** din indicatorul social de referinta, prevazut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca, cu modificarile si completarile ulterioare, pentru adultul cu **dizabilitate** grava; (ii) **75%** din indicatorul social de referinta, prevazut de Legea nr. 76/2002, cu modificarile si completarile ulterioare, pentru adultul cu **dizabilitate** accentuata; (iii) 50% din indicatorul social de referinta, prevazut de Legea nr. 76/2002, cu modificarile ţi completarile ulterioare, pentru adultul cu dizabilitate medie; 49. La articolul 58, dupa alineatul (6) se introduc doua noi alineate, alin. (7) si alin. (8), cu urmatorul cuprins: **„(7) Adultul cu dizabilitate grava care nu realizeaza venituri altele decat cele neimpozabile, conform art. 62 din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificarile si completarile ulterioare si care nu beneficiaza de pensie pentru limita de varsta si nici de**	

	pensie pentru **invaliditate, conform legii, beneficiaza de un buget de subzistenta reprezentand 100% din indicatorul social de referinta prevazut de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca, cu modificarile si completarile** **ulterioare.** **(8) Adultul cu dizabilitate grava beneficiaza de bugetul de subzistenta mentionat la alin. (7)** **cu indeplinirea urmatoarelor conditii, cumulativ:** **a) detine un certificat de incadrare in grad de dizabilitate grava.** **b) nu a prestat niciodata munca in baza unui contract individual de munca si nici nu a** **obtinut venituri asimilate salariilor, in baza unui alt tip de contract asimilat contractului** **individual de munca.** **c) in urma expertize!, Comisia de evaluare a stabilit ca persoana cu dizabilităţi este lipsita** **de capacitate de munca."** *50. La articolul 58, alineatul (14) se abroga.*	
Secţiunea a 6-a Obligaţiile persoanelor cu handicap, ale familiei sau reprezentanţilor legali **Articolul 59** **(1) Persoanele adulte cu handicap au următoarele obligaţii:** **a) să se prezinte din oficiu pentru evaluare/reevaluare la structurile competente în domeniu;**	**51. La articolul 59, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„(1) Persoanele adulte cu dizabilităţi au urmatoarele obligatii:** **a) sa se prezinte pentru evaluare/reevaluare la comisiile de evaluare pentru incadrarea in grad si tip de dizabilitate, cu cel putin 30 de zile inainte de expirarea termenului de** **valabilitate al certificatului de incadrare in grad si tip de dizabilitate, cu exceptia persoanelor cu dizabilităţi a caror afectiune a generat deficiente functionate si/sau structural-anatomice intr-un stadiu ireversibil, care nu pot urma programe de recuperare fi pentru care**	Prevederile acestui articol vor trebui coroborate cu modificările legislative recomandate în cadrul procesului de reformă al evaluării **dizabilităţii** (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).

	comisia de evaluare a stabilit un termen permanent de valabilitate a certificatului de incadrare in grad si tip de dizabilitate;	
b) să se prezinte din oficiu pentru reevaluare la comisiile de evaluare pentru încadrarea în grad şi tip de handicap, cu cel puţin 30 de zile înainte de expirarea termenului de valabilitate al certificatului de încadrare în grad şi tip de handicap;	b) sa depuna diligentele necesare pentru a beneficia de drepturile prevazute de lege;	
c) să se prezinte pentru reevaluare, la solicitarea structurilor competente în domeniu, cu excepţia persoanelor cu handicap a căror afecţiune a generat deficienţe funcţionale şi/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil, care nu pot urma programe de recuperare şi pentru care comisia de evaluare a stabilit un termen permanent de valabilitate a certificatului de încadrare în grad şi tip de handicap;	c) sa urmeze activitatile si serviciile prevazute in planul de abilitare-reabilitare, respectiv in planul individual de servicii al persoanei cu dizabilităţi;	
d) să depună diligenţele necesare pentru a beneficia de drepturile prevăzute de lege;	d) sa depuna diligente pentru incadrarea in munca, in conditiile legii, in raport cu pregatirea, posibilitatile fizice si psihice, pe baza recomandarilor consilierului specializat in medierea muncii din cadrul agenţiilor pentru ocuparea forţei de munca judeţene şi a municipiului Bucureşti;	
e) să urmeze activităţile şi serviciile prevăzute în planul de abilitare-reabilitare pentru copilul cu handicap, respectiv în planul individual de servicii al adultului cu handicap; (la 01-01-2019, sintagma: planul de recuperare a fost înlocuită de Punctul 3, Articolul III ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	e) sa colaboreze cu asistentii sociali si echipele de specialist, in scopul recuperarii, reabilitarii, orientarii profesionale si integrarii sociale;	
f) să depună diligenţe pentru încadrarea în muncă, în condiţiile legii, în raport cu pregătirea, posibilităţile fizice şi psihice, pe baza recomandărilor comisiei cu competenţă în domeniu;	f) sa aduca la cunostinta directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 48 de ore de la luarea la cunostinta, orice modificare cu privire la gradul de dizabilitate, domiciliu sau resedinta, starea materiala si alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege.”	
g) să colaboreze cu asistenţii sociali şi echipele de		

specialişti, în scopul recuperării, reabilitării, orientării profesionale şi integrării sociale; **h) să aducă la cunoştinţa direcţiilor generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoştinţă, orice modificare cu privire la gradul de handicap, domiciliu sau reşedinţă, starea materială şi alte situaţii de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.** **(2) Persoanele pentru care comisia de evaluare a stabilit un termen permanent de valabilitate a certificatului de încadrare în grad şi tip de handicap se prezintă pentru reevaluare în următoarele situaţii:** **a) solicită acest lucru ca urmare a agravării condiţiei lor medico-psihosociale;** **b) sunt convocate de către structurile competente în cazul existenţei unor suspiciuni justificate privind încălcarea prevederilor legale referitoare la încadrarea în grad şi tip de handicap.** **(la 17-05-2014, Alin. (2) al art. 59 a fost introdus de pct. 2 al art. unic din LEGEA nr. 67 din 12 mai 2014 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 353 din 14 mai 2014.)** **(la 22-09-2010, Art. 59 a fost modificat de pct. 5 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.)**		
Articolul 60 Persoana care are în îngrijire, supraveghere şi întreţinere un copil sau adult cu **handicap** are următoarele obligaţii principale: **a)** să asigure creşterea şi îngrijirea corespunzătoare a persoanei cu **handicap**; **b)** să respecte şi/sau să urmeze activităţile şi serviciile prevăzute în planul de abilitare-reabilitare pentru copilul cu **handicap**, respectiv în planul individual de servicii al	52. Articolul 60 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 60. Persoana care are in ingrijire, supraveghere şi intretinere un copil sau adult cu **dizabilităţi** are urmatoarele obligatii principale: a) sa asigure creşterea şi ingrijirea corespunzatoare a persoanei cu **dizabilităţi**; b) sa respecte şi/sau sa urmeze activităţle şi serviciile prevazute in planul de abilitare-reabilitare, respectiv in planul individual de servicii al persoanei cu **dizabilităţi**;	

adultului cu **handicap**; c) să însoțească persoana cu **handicap**, la termenul necesar sau la solicitare, pentru evaluare și reevaluare, la comisiile cu competență în domeniu; d) să se prezinte la solicitarea direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București; e) să colaboreze cu asistenții sociali și specialiștii care au ca scop recuperarea, reabilitarea, orientarea profesională și integrarea socială; f) să comunice direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare cu privire la gradul de **handicap**, domiciliu sau reședință, starea materială, precum și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.	c) sa insoțeasca persoana cu **dizabilități**, la termenul necesar sau la solicitare, pentru evaluare și reevaluare, la comisiile cu competența în domeniu; d) sa se prezinte la solicitarea directiilor generale de asistența sociala și protecția copilului județene, respectiv locale al e sectoarelor municipiului București; e) sa colaboreze cu asistentii sociali, **cadrele didactice** si specialiștii **in desfasurarea activitatilor** care au ca scop recuperarea, reabilitarea, pregatirea scolara, pregatirea si orientarea profesionala si integrarea sociala; f) sa comunice directiilor generale de asistenja sociala și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, in termen de 48 de ore de la luarea la cunoștința, orice modificare cu privire la gradul de **dizabilitate**, domiciliu sau reședinta, starea materiala, precum și alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege."	
Capitolul IV Accesibilitate **Articolul 61** În vederea asigurării accesului persoanelor cu **handicap** la mediul fizic, informațional și comunicațional, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: a) să promoveze și să implementeze conceptul Acces pentru toți, pentru a împiedica crearea de noi bariere și apariția unor noi surse de discriminare; b) să sprijine cercetarea, dezvoltarea și producția de noi tehnologii de informare și comunicare și tehnologii asistive; c) să recomande și să susțină introducerea în pregătirea inițială a elevilor și studenților a unor cursuri referitoare la problematica **handicapului** și a nevoilor acestora, precum și la diversificarea modalităților de realizare a accesibilității; d) să faciliteze accesul persoanelor cu **handicap** la noile tehnologii;	53. Articolul 61 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 61. In vederea asigurarii accesului persoanelor cu **dizabilități** la mediul fizic, informational si comunicational, autoritatile publice au urmatoarele obligatii; a) sa promoveze si sa implementeze Normativul privind adaptarea cladirilor civile si spatiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu **handicap**, indicativ NP 051. pentru a asigura accesul persoanelor cu **dizabilități** in imobile si facilitarea utilizarii spatiului urban; b) sa sprijine cercetarea, dezvoltarea si productia de noi tehnologii de informare si comunicare si tehnologii asistive; c) sa initieze si sa sustina campanii de informare pentru elevi, studenti si cadre didactice referitoare la problematica **dizabilității** si a nevoilor persoanelor cu **dizabilități**, precum si la integrarea, respectiv reintegrarea in societatea prin realizarea accesibilitatii; d) sa faciliteze accesul persoanelor cu **dizabilități** la noile tehnologii asistive;	

e) să asigure accesul la informațiile publice pentru persoanele cu **handicap**; f) să asigure interpreți autorizați ai limbajului mimico-gestual și ai limbajului specific persoanelor cu surdocecitate; g) să proiecteze și să deruleze, în colaborare sau în parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de accesibilitate sau de conștientizare asupra importanței acesteia.	e) sa asigure accesul la informatiile publice pentru persoanele cu **dizabilități**; f) sa asigure, **din oficiu sau la cererea persoanei cu dizabilități**, interpreți autorizati ai limbajului mimico-gestual si ai limbajului specific persoanelor cu surdocecitate; g) sa proiecteze si sa deruleze, in colaborare sau in parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de accesibilitate sau de constientizare asupra importantei acesteia."	
Articolul 62 (1) Clădirile de utilitate publică, căile de acces, clădirile de locuit construite din fonduri publice, mijloacele de transport în comun și **stațiile acestora, taxiurile, vagoanele de transport feroviar pentru călători și peroanele principalelor stații**, spațiile de parcare, străzile și drumurile publice, telefoanele publice, **mediul informațional și comunicațional** vor fi adaptate conform prevederilor legale în domeniu, astfel încât să permită accesul neîngrădit al persoanelor cu **handicap**. (2) Clădirile de patrimoniu și cele istorice se vor adapta, cu respectarea caracteristicilor arhitectonice, conform prevederilor legale în domeniu.	54. La articolul 62, alineatele (1) si (2) se modifica si vor avea urmatorul cuprins; „ (1) Cladirile de utilitate publica, caile de acces, cladirile de locuit construite din fonduri publice, statiile mijloacelor de transport in comun, peroanele statiilor de transport feroviar, spatiile de parcare, strazile si drumurile publice, telefoanele publice, **bancomatele** vor fi adaptate conform prevederilor legale in domeniu, astfel incat sa permita accesul neingradit al persoanelor cu **dizabilități, fiind dotate cu minimum o rampa acces, mobila sau fixă, in termen de cel mult 1 an de la intrarea in vigoare a prezentei legi.** (2) Cladirile de patrimoniu si cele istorice se vor adapta, cu respectarea caracteristicilor arhitectonice, conform prevederilor legale in domeniu, **cu minimum o rampa de acces, mobila sau fixa, in termen de cel mult 3 ani de la intrarea in vigoare a prezentei legi."** 55. La articolul 62, dupa alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (5) cu urmatorul cuprins: **„(5) Autoritatile administratiei publice locale raspund civil, contraventional sau, dupa caz, penal, pentru nerespectarea obligatiilor prevazute in prezentul articol."**	Recomandăm ferm evitarea exemplificărilor și a detaliilor de accesibilizare, în corpul legii (de tipul "minimum o rampă de acces, mobilă sau fixă" etc). Toate reglementările de accesibilizare sau adaptare rezonabilă a spațiilor publice, respectiv a mediilor în care participă sau lucrează persoanele cu **dizabilități**, fac obiectul normativelor specifice de accesibilitate, deci a legislației subsecvente. Măsurile de accesibilizare privesc aspecte care țin de mediul fizic, informațional sau administrativ. Orice evidențiere a unuia dintre aceste aspecte le elimină pe celelalte două din atenția publică.
Articolul 63	56. La articolul 63, alineatele (1) si (3) se modifica și vor avea urmatorul cuprins:	Recomandăm ferm eliminarea denumirilor de acte normative din corpul legii ("NP051").

(1) Autoritățile prevăzute de lege au obligația să elibereze autorizația de construcție pentru clădirile de utilitate publică numai în condițiile respectării prevederilor legale în domeniu, astfel încât să fie permis accesul neîngrădit al persoanelor cu **handicap**. (2) Prevederile alin. (1) se aplică și pentru clădirile de locuit care se construiesc ori pentru care se realizează lucrări de consolidare, de reabilitare, de extindere și/sau de modernizare, cu finanțare din fonduri publice. (3) Adaptarea accesului în clădirile aflate în patrimoniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale se face și în condițiile când nu se realizează lucrările prevăzute la alin. (2), la solicitarea persoanelor cu **handicap** grav, **locatari ai acestora.**	„(1) Autoritatile prevazute de lege au obligatia sa elibereze autorizatia de constructie pentru clădirile de utilitate publica numai in conditiile respectarii prevederilor legale. **Normativului privind adaptarea cladirilor civile si spatiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu dizabilități, indicativ NP 051.** (3) Adaptarea accesului in cladirile aflate in patrimoniul public sau privat al statului ori al unitatilor administrativ-teritoriale se face si in conditiile cand nu se realizeaza lucrarile prevazute la alin. (2), la solicitarea persoanelor cu **dizabilități**."	Expresia "legislația în vigoare" este de dorit și are rolul de a preveni modificări ale legii, ori de câte ori se actualizează legislația subsecventă sau conexă. Recomandăm păstrarea aliniatului (1) în forma inițială din Legea 448/2006.
Articolul 64 (1) Pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu **handicap** la transport și călătorie, **până la 31 decembrie 2010**, autoritățile administrației publice locale au obligația să ia măsuri pentru: **a)** adaptarea tuturor mijloacelor de transport în comun aflate în circulație; **b)** adaptarea tuturor stațiilor mijloacelor de transport în comun conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil a spațiilor de acces spre ușa de intrare în mijlocul de transport; **c)** montarea panourilor de afișaj corespunzătoare nevoilor persoanelor cu **handicap** vizual și auditiv în mijloacele de transport public; **d)** imprimarea cu caractere mari și în culori contrastante a rutelor și a indicativelor mijloacelor de transport în comun. (2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, toți operatorii de taxi au obligația să	57. Articolul 64 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 64. (1) Pentru a asigura accesul neingradit al persoanelor cu **dizabilități** la transport si calatorie, autoritatile administratiei publice locale au urmatoarele obligatii: a) adaptarea tuturor mijloacelor de transport in comun aflate in circulatie; b) adaptarea tuturor statiilor mijloacelor de transport in comun conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil a spatiilor de acces spre usa de intrare in mijlocul de transport; c) montarea panourilor de afisaj corespunzatoare nevoilor persoanelor cu **dizabilități** vizuale si auditive in mijloacele de transport public; d) imprimarea cu caractere mari și in culori contrastante a rutelor si a indicativelor mijloacelor de transport in comun. (2) In termen de 6 luni de la data intrarii in vigoare a prezentei legi, autoritatile locale au obligatia de a asigura	Recomandăm revizuirea completă a acestui articol, în acord cu: - Prevederile art.3 și 9 din CDPD - Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului UE privind adaptarea legislației, a regulamentelor și a prevederilor administrative ale Statelor Membre ale UE, cu privire la cerințele de accesibilitate pentru produse și servicii {SWD(2015) 264 final} {SWD(2015) 265 final} {SWD(2015) 266 final}[1] Atragem atenția că, din legislația românească, lipsesc, în prezent, prevederile referitoare la accesibilitatea informației pentru persoanele cu deficiențe intelectuale, prin urmare măsurile din Directiva europeană și cele din textul CDPD trebuie incorporate neîntârziat în legislația națională, alături de toate celelalte măsuri de accesibilizare fizică, informațională și

[1] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1202

asigure cel puţin o maşină adaptată transportului persoanelor cu **handicap** care utilizează fotoliul rulant. (3) Constituie discriminare refuzul conducătorului de taxi de a asigura transportul persoanei cu **handicap** şi a dispozitivului de mers. (4) **Până la data de 31 decembrie 2007**, autorităţile administraţiei publice locale competente au obligaţia să ia măsuri pentru: a) adaptarea trecerilor de pietoni de pe străzile şi drumurile publice conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil; b) montarea sistemelor de semnalizare sonoră şi vizuală la intersecţiile cu trafic intens. (5) Câinele-ghid care însoţeşte persoana cu **handicap** grav are acces liber şi gratuit în toate locurile publice şi în mijloacele de transport. (6) **Până la data de 31 decembrie 2010**, administratorii infrastructurii feroviare şi operatorii de transport feroviar au următoarele obligaţii: **a)** să adapteze cel puţin un vagon şi staţiile principale de tren, pentru a permite accesul persoanelor cu **handicap** care utilizează fotoliul rulant; **b)** să marcheze prin pavaj tactil contrastant căile spre peroanele de îmbarcare, ghişee sau alte utilităţi.	existenta unui numar de taxiuri adaptate transportului persoanelor cu **dizabilităţi** care utilizeaza fotoliul rulant, **intr-un procent egal cu raportul dintre numarul persoanelor cu dizabilităţi care utilizeaza fotoliul rulant şi totalul populatiei din unitatea administrativ-teritoriala respectiva.** (3) Constituie discriminare refuzul conducatorului de taxi de a asigura transportul persoanei cu **dizabilităţi**, precum si a dispozitivului de mers. (4) Autoritatile administratiei publice locale competente si administratorii drumurilor publice au urmatoarele obligatii: „a) adaptarea trecerilor de pietoni de pe strazile si drumurile publice conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil, **inclusiv la cererea unei persoane cu dizabilităţi;** b) montarea sistemelor de semnalizare sonora si vizuala la intersectiile cu trafic intens. (5) Cainele-ghid care insoteste persoana cu dizabilitate grava are acces liber si gratuit in toate locurile publice si in toate mijloacele de transport in comun. (6) Administratorii infrastructurii feroviare si operatorii de transport feroviar au urmatoarele obligatii: a) sa adapteze cel putin un vagon si statiile principale de tren, pentru a permite accesul persoanelor cu **dizabilităţi** care utilizeaza fotoliul rulant; b) sa marcheze prin pavaj tactil contrastant caile spre peroanele de imbarcare, ghisee sau alte utilitati; **c) sa asigure sprijin, prin personalul propriu, la solicitarea persoanei cu dizabilităţi sau a insotitorului acesteia, pentru accesul persoanei cu dizabilităţi in vagoane, respectiv pentru coborarea acesteia din vagoane."**	administrativă prevăzute de textele de drept internaţional.
Articolul 65 (5) În spaţiile de parcare ale domeniului public şi cât mai aproape de domiciliu administratorul acestora	58. La articolul 65, alineatul (5) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(5) In spatiile de parcare ale domeniului public si cat mai aproape de **domiciliul persoanei cu dizabilităţi,**	

repartizează locuri de parcare gratuită persoanelor cu **handicap** care au solicitat şi au nevoie de astfel de parcare.	administratorul acestora repartizeaza un loc de parcare gratuita persoanei cu **dizabilităţi** care a solicitat acest lucru."	
Articolul 66 (1) Editurile au obligaţia să pună matriţele electronice utilizate pentru tipărirea cărţilor şi revistelor la dispoziţia persoanelor juridice autorizate care le solicită pentru a le transforma în format accesibil persoanelor cu deficienţe de vedere sau de citire, în condiţiile Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor şi drepturile conexe, cu modificările şi completările ulterioare. (2) Bibliotecile publice au obligaţia să înfiinţeze secţii cu carte în formate accesibile persoanelor cu deficienţe de vedere sau de citire.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Atragem atenţia că nu există în România, in prezent, fond de carte în limbaj uşor de citit-şi-de-înţeles.
Articolul 67 (1) Până la data de 31 martie 2007, operatorii de telefonie au următoarele obligaţii: **a)** să adapteze cel puţin o cabină la o baterie de telefoane publice în conformitate cu prevederile legale în vigoare; **b)** să furnizeze informaţii despre costurile serviciilor în forme accesibile persoanelor cu **handicap**. (2) Operatorii de servicii bancare au obligaţia să pună la dispoziţia persoanelor cu **handicap**, la solicitarea acestora, extrase de cont şi alte informaţii în formate accesibile. (3) Angajaţii operatorilor de servicii bancare şi poştale au obligaţia de a acorda asistenţă în completarea formularelor, la solicitarea persoanelor cu **handicap**.	59. Articolul 67 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 67. - (1) Operatorii de telefonie au urmatoarele obligatii: a) sa adapteze cel putin o cabina la o baterie de telefoane publice in conformitate cu prevederile legale in vigoare; b) sa furnizeze informatii despre costurile serviciilor in forme accesibile persoanelor cu **dizabilităţi**. (2) Operatorii de servicii bancare au obligatia sa puna la dispozitia persoanelor cu **dizabilităţi**, la solicitarea acestora, extrase de cont si alte informatii in formate accesibile. (3) Angajaţii operatorilor de servicii bancare şi poştale au obligapa de a acorda asistenta în completarea formularelor, la solicitarea persoanelor cu **dizabilităţi**. **(4) Operatorii economici furnizori de produse de baza, precum iţi farmaciile au obligatia sa asigure asistenta si sprijin persoanelor cu dizabilităţi, ori de cate ori este nevoie."**	
Articolul 68 Până la data de 31 decembrie 2007, proprietarii de spaţii hoteliere au următoarele obligaţii: **a)** să adapteze cel puţin o cameră pentru găzduirea	60. Articolul 68 se modiflca si va avea urmatorul cuprins: „Art. 68.- Proprietarii de spatii hoteliere au urmatoarele obligatii: a) sa adapteze cel putin o camera pentru gazduirea	Recomandăm menţionarea expresă a obligaţiei de accesibilizare a spaţiilor hoteliere pentru toţi, cu incorporarea tuturor măsurilor care privesc accesibilizarea spaţiului fizic, informaţional şi a

persoanei cu **handicap** care utilizează fotoliul rulant; b) să marcheze prin pavaj sau covoare tactile intrarea, recepția și să dețină harta tactilă a clădirii; c) să monteze lifturi cu însemne tactile.	persoanei cu **dizabilități** care utilizeaza fotoliul rulant; b) sa marcheze prin pavaj sau covoare tactile intrarea, receptia si sa detina harta tactila a cladirii; c) sa monteze insemne tactile in lifturi **sau lifturi cu insemne acolo unde nu exista."**	procedurilor administrative. Atragem atenția că, în practică, utilizatorii de câini-ghid întâmpină numeroase probleme de acceptanță a animalelor ghid în hoteluri, iar persoanele cu probleme de învățare sau deficiențe intelectuale nu dispun de informații ușor-de-citit-și de înțeles. Aceste tipuri de accesibilizare sunt mai puțin înțelese de publicul larg, de aceea legislația trebuie să prevină evidențierea repetată a unora din formele de accesibilizare (de pildă rampe de acces) în dauna altora.
Articolul 69 (1) Autoritățile și instituțiile centrale și locale, publice sau private asigură, pentru relațiile directe cu persoanele cu **handicap** auditiv ori cu surdocecitate, interpreți autorizați ai limbajului mimico-gestual sau ai limbajului specific al persoanei cu surdocecitate. (2) Metodologia de autorizare a interpreților*) va fi aprobată prin ordin comun al ministrului educației naționale și al ministrului muncii și justiției sociale, la propunerea Autorității Naționale pentru Persoanele cu **dizabilități**, cu consultarea Asociației Naționale a Surzilor din România, precum și a organizațiilor neguvernamentale din domeniul surdocecității. (la 01-01-2019, sintagma: Autorității Naționale pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (3) Limbajul mimico-gestual și limbajul specific al persoanei cu surdo-cecitate sunt recunoscute oficial ca mijloace de comunicare specifice persoanelor cu **handicap** auditiv sau cu surdocecitate. (la 30-06-2017, Articolul 69 din Capitolul IV a fost	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

completat de Punctul 25, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **Notă** *) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu **handicap**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007. **) A se vedea Ordinul ministrului muncii, familiei şi egalităţii de şanse, al preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **handicap** şi al ministrului educaţiei, cercetării şi tineretului nr. 671/1.640/61/2007 pentru aprobarea Metodologiei de autorizare a interpreţilor limbajului mimico-gestual şi a interpreţilor limbajului specific persoanei cu surdocecitate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 27 septembrie 2007.		
Articolul 70 (1) Autorităţile centrale şi locale publice, precum şi instituţiile centrale şi locale, publice sau de drept privat, au obligaţia de a asigura servicii de informare şi documentare accesibile persoanelor cu **handicap**. (2) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, serviciile de relaţii cu publicul vor afişa şi vor dispune de informaţii accesibile persoanelor cu **handicap** vizual, auditiv şi mintal.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Recomandăm expresia "deficienţă intelectuală" în locul celei de "handicap mintal". Într-un comentariu anterior am explicat de ce termenul "dizabilitate" nu poate fi asociat unei anumite categorii de deficienţă (fizică, intelectuală sau senzorială).
Articolul 71 (1) Până la data de 31 decembrie 2007, autorităţile publice au obligaţia să ia măsuri pentru: **a)** accesibilizarea paginilor de internet proprii, în vederea îmbunătăţirii accesării documentelor electronice de către persoanele cu **handicap** vizual şi mintal; **b)** utilizarea pictogramelor în toate serviciile publice; **c)** adaptarea telefoanelor pentru persoanele cu **handicap**	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

auditiv; (la 30-06-2017, Litera c) din Alineatul (1) , Articolul 71 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 26, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (2) În achiziția de echipamente și softuri, instituțiile publice vor avea în vedere respectarea criteriului de accesibilitate.		
Capitolul V Orientare, formare profesională, ocupare și angajare în muncă **Articolul 72** (1) Orice persoană cu **handicap** care dorește să se integreze sau să se reintegreze în muncă are acces gratuit la evaluare și orientare profesională, indiferent de vârstă, tipul și gradul de **handicap**. (2) Persoana cu **handicap** participă activ în procesul evaluării și orientării profesionale, are acces la informare și la alegerea activității, conform dorințelor și aptitudinilor sale. (3) Datele și informațiile personale colectate în cursul procesului de evaluare și orientare profesională sunt confidențiale și pot fi utilizate numai în interesul și cu acordul persoanei cu **handicap** în cauză.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Articolul 73 (1) Beneficiază de orientare profesională, după caz, persoana cu **handicap** care este școlarizată și are vârsta corespunzătoare în vederea integrării profesionale, persoana care nu are un loc de muncă, cea care nu are experiență profesională sau cea care, deși încadrată în muncă, dorește reconversie profesională. (2) Persoana cu **handicap** sau, după caz, familia ori reprezentantul legal al acesteia este principalul factor de decizie cu privire la orientarea profesională. (3) Formarea profesională a persoanelor cu **handicap** se organizează, conform legii, prin programe de inițiere, calificare, recalificare, perfecționare și specializare.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

Articolul 74 (1) În vederea asigurării evaluării, orientării, formării și reconversiei profesionale a persoanelor cu **handicap**, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: **a)** să realizeze/diversifice/susțină financiar programe privind orientarea profesională a persoanelor cu **handicap**; **b)** să asigure pregătirea și formarea pentru ocupații necesare în domeniul **handicapului**; **c)** să coreleze pregătirea profesională a persoanelor cu **handicap** cu cerințele pieței muncii; **d)** să creeze cadrul necesar pentru accesul la evaluare și orientare profesională în orice meserie, în funcție de abilitățile persoanelor cu **handicap**.	61, Articolul 74 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 74. (1) in vederea asigurarii evaluarii, orientarii, formarii si reconversiei profesionale a persoanelor cu **dizabilități**, autoritatile publice **prin Agenția Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca,** au obligatia sa ia urmatoarele masuri specifice: a) sa realizeze/diversifice/sustina financiar programe privind orientarea profesionala a persoanelor cu **dizabilități**; **b) sa asigure reconversia profesionala a persoanelor cu dizabilități in conformitate cu abilitatile acesteia;** c) sa coreleze pregatirea profesionala a persoanelor cu **dizabilități** cu cerintele pietei muncii; d) sa creeze cadrul necesar pentru accesul la evaluare si orientare profesionala in orice meserie, in functie de abilitatile persoanelor cu **dizabilități**; **e) sa infiinteze, sa finanteze și sa actualizeze lunar, la nivelul fiecarui judet, respectiv sector al Municipiului Bucuresti, un registru electronic de facilitare a angajarii persoanelor cu dizabilități, aflate in cautarea unui loc de munca. Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca, in colaborare cu directiile generate de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, va inregistra persoanele cu dizabilități, aflate in cautarea unui loc de munca, precum si detalii legate de pregatirea si experienta profesionala. De asemenea, Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca va inregistra autoritatile si institutiile publice si persoanele juridice, publice sau private care ofera locuri de munca persoanelor cu dizabilități. Accesul la registrul de facilitare a angajarii este gratuit, atat pentru persoanele cu dizabilități aflate in cautarea unui loc de munca, cat si pentru autoritatile si institutiile publice si pentru persoanele juridice, publice sau private care doresc sa angajeze persoane cu dizabilități.**	La litera e) recomandăm evitarea unui nou registru, din motivele expuse anterior.
(2) Evaluarea și orientarea profesională a adulților cu **handicap** se realizează de comisia de evaluare a	(2) Evaluarea și orientarea profesionala a adultilor cu **dizabilități** se realizeaza de catre **serviciul de evaluare**	Aliniatul (2) va fi sincronizat ulterior cu prevederile recomandate de reforma actuală a

persoanelor adulte cu **handicap**, în condițiile legii.	**complexa din cadrul directiilor judetene de asistenta sociala, respectiv a Municipiului Bucuresti** in conditiile legii. **(3) in vederea facilitarii si incurajarii incadrarii in munca a persoanelor cu dizabilități. Agenda Națională pentru Ocuparea Fortei de Munca, prin agentiile judetene, are obligatia de a informa cel putin anual sau ori de cate ori intervin modidcari, persoanele juridice de drept public si privat despre drepturile si obligatiile pe care acestea le au cu privire la incadrarea in munca a persoanelor cu dizabilități, precum si cu privire la facilitatile de care beneficiaza in cazul angajarii acestora."**	sistemului de evaluare a **dizabilității**. În prezent, comisiile de evaluare complexă nu au nici competențele și nici resursele necesare pentru a realiza orientarea profesională a persoanelor cu **dizabilități**, acest rol fiind (încă) în atribuțiile AJOFM.
Articolul 75 (1) Persoanele cu **handicap** au dreptul să li se creeze toate condițiile pentru a-și alege și exercita profesia, meseria sau ocupația, pentru a dobândi și menține un loc de muncă, precum și pentru a promova profesional. (2) În realizarea drepturilor prevăzute la alin. (1), autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: **a)** să promoveze conceptul potrivit căruia persoana cu **handicap** încadrată în muncă reprezintă o valoare adăugată pentru societate și, în special, pentru comunitatea căreia aparține; **b)** să promoveze un mediu de muncă deschis, inclusiv și accesibil persoanelor cu **handicap**; **c)** să creeze condițiile și serviciile necesare pentru ca persoana cu **handicap** să poată alege forma de conversie/reconversie profesională și locul de muncă, în conformitate cu potențialul ei funcțional; **d)** să înființeze și să susțină complexe de servicii, formate din unități protejate autorizate și locuințe protejate; **e)** să inițieze și să dezvolte forme de stimulare a angajatorilor, în vederea angajării și păstrării în muncă a persoanelor cu **handicap**, inclusiv prin încurajarea acestora în sensul adaptării programului și normelor de	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

lucru. (la 25-07-2020, Litera e) din Alineatul (2) , Articolul 75 , Capitolul V a fost modificată de Punctul 12, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) **f)** să acorde sprijin pentru organizarea unei piețe de desfacere pentru produsul muncii persoanei cu **handicap**; **g)** să diversifice și să susțină diferite servicii sociale, respectiv consiliere pentru persoana cu **handicap** și familia acesteia, informare pentru angajatori, angajare asistată și altele asemenea; **h)** să promoveze serviciile de mediere pe piața muncii a persoanelor cu **handicap**; **i)** să realizeze/actualizeze permanent baza de date, pentru evidențierea ofertei de muncă din rândul persoanelor cu **handicap**; **j)** să dezvolte colaborări cu mass-media, în vederea creșterii gradului de conștientizare/sensibilizare a comunității cu privire la potențialul, abilitățile și contribuția persoanelor cu **handicap** la piața muncii; **k)** să realizeze, în colaborare sau parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe și proiecte având ca obiectiv creșterea gradului de ocupare; **l)** să inițieze și să susțină campanii de sensibilizare și conștientizare a angajatorilor asupra abilităților persoanelor cu **handicap**; **m)** să inițieze programe specifice care stimulează creșterea participării pe piața muncii a forței de muncă din rândul grupurilor supuse riscului major de excluziune socială.		
Articolul 76 Ministerul Educației Naționale stabilește măsuri privind egalitatea de șanse pentru persoanele cu **handicap**, asigurând, acolo unde este necesar, suport adițional adaptat nevoilor adulților cu **handicap**, sprijinind accesul acestora în unitățile și instituțiile de învățământ	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	O inițiativă a Asociației Naționale a Studenților din România, în acest sens, este pe masa de lucru a Ministerului Educației, sub formă de propunere de act normativ.

superior. Ministerul Educației Naționale inițiază programe de educație permanentă a adulților cu **handicap** și asigură sprijin privind implementarea lor.		
Articolul 77 (1) Persoanele cu **handicap** au dreptul de a munci și de a realiza venituri în conformitate cu prevederile legislației muncii, precum și cu dispozițiile speciale din prezenta lege. **(2) În sensul prezentei legi și numai în contextul încadrării în muncă, prin persoană cu handicap se înțelege și persoana invalidă gradul III.**	*62. La articolul 77, alineatul (2) se abroga.*	Nu este oportună abrogarea aliniatului (2) în acest moment. Nu toate persoanele invalide gradul III au și certificat de încadrare în grad de handicap și de aceea este necesară clarificarea aceasta, în lege.
Articolul 78 (1) Persoanele cu **handicap** pot fi încadrate în muncă conform pregătirii lor profesionale și capacității **de muncă, atestate prin certificatul de încadrare în grad de handicap, emis de comisiile de evaluare de la nivel județean sau al sectoarelor municipiului București.**	63. La articolul 78, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Persoanele cu **dizabilități** pot fi incadrate in munca conform pregatirii lor profesionale si capacitatii **lor de a indeplini cerintele postului respectiv."** 64. La articolul 78, dupa alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3'), cu urmatorul cuprins: **„(3') Suma mentionata la alin. (3) lit. b), calculata ca diferența pana la nivelul prevazut la lit. a), reprezinta pretul de achizitie inclusiv TVA, in cazul angajatorilor care nu au drept de deducere a TVA pentru achizitiile respective, potrivit art 297 din Legea 227/2015 privind Codul fiscal, cu completarile si modificarile ulterioare. In cazul angajatorilor care au drept de deducere a TVA pentru achizitiile respective, suma reprezinta pretul de achizitie exclusiv TVA."**	
Articolul 79 (1) Angajarea persoanei cu handicap în muncă se realizează în următoarele forme: **a)** pe piața liberă a muncii; **b)** la domiciliu; **c)** în forme protejate.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Conceptul de muncă protejată și muncă asistată necesită o dezbatere largă la nivel național. Recomandăm implicarea tuturor actorilor instituționali și ai societății civile în această dezbatere, pentru modernizarea formelor de angajare la care ar trebui să aibă acces persoanele

(2) Formele protejate de angajare în muncă sunt: **a)** loc de muncă protejat; **b)** unitate protejată autorizată.		cu dizabilități.
Articolul 80 Persoanele cu handicap angajate la domiciliu beneficiază din partea angajatorului de transportul la și de la domiciliu al materiilor prime și materialelor necesare în activitate, precum și al produselor finite realizate.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Articolul 81 (1) Unitățile protejate pot fi înființate de orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, care angajează persoane cu handicap. (1¹) Este asimilată unității protejate forma de organizare pentru desfășurarea unei activități economice de către persoana fizică deținătoare a unui certificat de încadrare în grad de handicap, dacă aceasta: **a)** este autorizată în baza unei legi speciale să desfășoare activități independente, atât individual, cât și în una din formele de organizare ale profesiei respective, reglementate potrivit legii; **b)** este persoană fizică autorizată sau membru titular al unei întreprinderi individuale ori al unei întreprinderi familiale, organizate potrivit legii. (la 25-07-2020, Articolul 81 din Capitolul V a fost completat de Punctul 14, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020) (2) Unitățile protejate pot fi: **a)** cu personalitate juridică; **b)** fără personalitate juridică, cu gestiune proprie, sub formă de secții, ateliere sau alte structuri din cadrul operatorilor economici, instituțiilor publice ori din cadrul organizațiilor neguvernamentale, care au angajate minimum 3 persoane cu handicap, reprezentând cel puțin 30% din totalul angajaților structurii respective, iar timpul de lucru cumulat al acestora reprezintă cel puțin 50% din totalul timpului de lucru al tuturor angajaților	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

secției, atelierului sau structurii respective. (la 16-04-2021, Litera b) din Alineatul (2) , Articolul 81 , Capitolul V a fost modificată de Punctul 5, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 81 din 12 aprilie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 384 din 13 aprilie 2021) c) Abrogată; (la 16-04-2021, Litera c) din Alineatul (3), Articolul 81 , Capitolul V a fost abrogată de Punctul 6, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 81 din 12 aprilie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 384 din 13 aprilie 2021) (3) Procedura de autorizare a unităților protejate se stabilește prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale. (la 30-06-2017, Alineatul (3) din Articolul 81 , Capitolul V a fost modificat de Punctul 28, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **Notă** *) A se vedea Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu handicap nr. 60/2007 privind aprobarea Procedurii de autorizare a unităților protejate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 3 mai 2007.		
Articolul 82 (1) Unitățile protejate autorizate beneficiază de următoarele drepturi: a) scutire de plata taxelor de autorizare la înființare și de reautorizare; b) scutire de plată a impozitului pe profit, cu condiția ca cel puțin 75% din fondul obținut prin scutire să fie reinvestit pentru restructurare sau pentru achiziționarea de echipamente tehnologice, mașini, utilaje, instalații de lucru și/sau amenajarea locurilor de muncă protejate, în condițiile prevăzute de Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare; c) alte drepturi acordate de autoritățile administrației	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

publice locale finanțate din fondurile proprii. (2) La începutul fiecărui an, unitățile protejate autorizate au obligația să prezinte raportul de activitate pentru anul precedent Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap. (la 01-01-2019, sintagma: Autorității Naționale pentru Persoanele cu handicap a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (3) Nerespectarea obligației prevăzute la alin. (2) se sancționează cu suspendarea autorizației de funcționare ca unitate protejată sau, după caz, cu retragerea acesteia și cu obligația rambursării integrale a facilităților de care a beneficiat pe durata funcționării ca unitate protejată autorizată. (4) Procedura de suspendare sau retragere a autorizației unităților protejate se stabilește prin normele metodologice**) de aplicare a prevederilor prezentei legi. **Notă** **) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.		
Articolul 83 (1) Persoanele cu **handicap** aflate în căutarea unui loc de muncă sau încadrate în muncă beneficiază de următoarele drepturi: **a)** cursuri de formare profesională; **b)** adaptare rezonabilă la locul de muncă; **c)** consiliere în perioada prealabilă angajării și pe parcursul angajării, precum și în perioada de probă, din partea unui consilier specializat în medierea muncii;	65. La articolul 83, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 83. (1) Persoanele cu **dizabilități** aflate in cautarea unui loc de munca sau incadrate in munca beneficiaza de urmatoarele drepturi; a) cursuri de formare profesionala; b) adaptare rezonabila la locul de munca; c) consiliere in perioada prealabila angajarii și pe parcursul angajarii, precum și in perioada de proba, din partea unui consilier specializat in medierea muncii **din cadrul**	

d) o perioadă de probă la angajare, plătită, de cel puțin 45 de zile lucrătoare; e) un preaviz plătit, de minimum 30 de zile lucrătoare, acordat la desfacerea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului pentru motive neimputabile acestuia; f) posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi, în condițiile legii, în cazul în care beneficiază de recomandarea comisiei de evaluare în acest sens; g) **abrogată**; (la 01-01-2010, Lit. g) a alin. (1) al art. 83 a fost abrogată de pct. 153 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 109 din 7 octombrie 2009, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 689 din 13 octombrie 2009.) (2) Finanțarea drepturilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și c) pentru persoanele cu **handicap** aflate în căutarea unui loc de muncă se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii.	**agențiilor pentru ocuparea forței de munca județene și a municipiului București sau din partea furnizorilor de servicii sociale acreditati, conform legii;** d) **insotire la locul de munca pe durata perioadei de proba din partea unui consilier specializat in medierea muncii din cadrul agenfiilor pentru ocuparea forței de munca județene a municipiului București sau din partea furnizorilor de servicii sociale acreditati, conform legii;** e) o perioada de proba la angajare, platita, de cel puțin 45 de zile lucratoare; f) un preaviz platit, de minimum 30 de zile lucratoare, acordat la desfacerea contractului individual de munca din initiativa angajatorului pentru motive neimputabile acestuia; **g) posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi, in condițiile legii, in cazul in care beneficiaza de recomandarea comisiei de evaluare in acest sens."**	
Articolul 84 Angajatorii persoanelor cu **handicap** beneficiază de următoarele drepturi: a) deducerea, la calculul profitului impozabil, a sumelor aferente adaptării locurilor de muncă protejate și achiziționării utilajelor și echipamentelor utilizate în procesul de producție de către persoana cu **handicap**; b) deducerea, la calculul profitului impozabil, a cheltuielilor cu transportul persoanelor cu **handicap** de	66. Articolul 84 se modifica si si va avea urmatorul cuprins: „Art. 84. Angajatorii persoanelor cu **dizabilități** beneficiaza de urmatoarele drepturi: a) deducerea, la calculul profitului impozabil, a sumelor aferente adaptarii locurilor de munca si achizitionarii utilajelor si echipamentelor utilizate in procesul de productie de catre persoana cu **dizabilități**; b) deducerea, la calculul profitului impozabil, a cheltuielilor cu transportul persoanelor cu **dizabilități** de la	

la domiciliu la locul de muncă, precum şi a cheltuielilor cu transportul materiilor prime şi al produselor finite la şi de la domiciliul persoanei cu **handicap**, angajată pentru muncă la domiciliu; **c)** decontarea din bugetul asigurărilor pentru şomaj a cheltuielilor specifice de pregătire, formare şi orientare profesională şi de încadrare în muncă a persoanelor cu **handicap**; **d)** o subvenţie de la stat, în condiţiile prevăzute de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru şomaj şi stimularea ocupării forţei de muncă, cu modificările şi completările ulterioare.	domiciliu la locul de munca, precum şi a cheltuielilor cu transportul materiilor prime si al produselor finite la si de la domiciliul persoanei cu **dizabilităţi**, angajata pentru munca la domiciliu; **c) profitul investit in adaptarea locurilor de munca şi achiziţionarea utilajelor şi echipamentelor utilizate in procesul de producţie de catre persoana cu dizabilităţi este scutit de impozit;** d) decontarea din bugetul asigurarilor pentru somaj a cheltuielilor specifice de pregatire, formare si orientare profesionala si de incadrare in munca a persoanelor cu **dizabilităţi**; e) o subventie de la stat, in conditiile prevazute de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca, cu modificarile si completarile ulterioare."	
Capitolul VI Încadrarea în grad de handicap **Articolul 85** (1) Persoanele cu **handicap** beneficiază de drepturile prevăzute **la art. 6_pe baza încadrării în grad de handicap, în raport cu gradul de handicap**. (2) Încadrarea în grad şi tip de **handicap** a copiilor cu **handicap** se face de comisia pentru protecţia copilului. **(3) Încadrarea în grad şi tip de handicap a adulţilor cu handicap se face de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, denumită în continuare comisie de evaluare.** (4) Comisia de evaluare este organ de specialitate al consiliului judeţean, după caz, al consiliului local al sectorului municipiului Bucureşti, cu activitate decizională în materia încadrării persoanelor adulte în grad şi tip de **handicap** şi are următoarea componenţă: **a)** preşedinte - un medic de specialitate expertiză medicală a capacităţii de muncă, medicină internă, medicină de familie sau un medic de medicină generală,	67. Articolul 85 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 85. (1) Persoanele cu **dizabilităţi** beneficiaza de drepturile prevazute **de prezenta lege pe baza certificatului de incadrare in grad de dizabilitate.** (2) Încadrarea in grad si tip de **dizabilitate** a persoanelor cu **dizabilităţi** se face de comisia de evaluare **a persoanelor cu dizabilitaji, denumita in continuare comisia de evaluare, pe baza raportului serviciilor de evaluare complexa.** (3) Comisia de evaluare este organ de specialitate al consiliului judetean, dupa caz, al consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, cu activitate decizionala in materia incadrarii persoanelor cu **dizabilităţi** in grad si tip de dizabilitate si are urmatoarea componenta: a) presedinte - un medic de specialitate expertiza medicala a capacitatii de munca, medicina interna, medicina de familie sau un medic de medicina generala, absolvent de	Atragem atenţia că, din perspectiva reformei sistemului de evaluare a **dizabilităţii**, existenţa unui certificat de încadrare în grad de **handicap** nu va mai condiţiona accesul la întreaga paletă de servicii prezentate în actuala lege. Prin urmare, recomandăm vigilenţă la formularea aliniatului (1). Recomandăm o redenumire a comisiei de evaluare. Ea nu evaluează persoane, ci situaţii ale persoanelor, sau dizabilitatea în ansamblu. Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării **dizabilităţii**. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componenţa comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului

absolvent de cursuri de management în domeniul sociomedical; **b)** un medic de specialitate expertiză medicală a capacității de muncă, medicină de familie sau un medic de medicină generală, propus de direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București; **c)** un reprezentant desemnat de organizațiile neguvernamentale care desfășoară **activități în beneficiul persoanelor cu handicap;** **d)** un psiholog; **e)** un asistent social. (5) Componența nominală a comisiilor de evaluare se aprobă prin hotărâre de către consiliile județene sau, după caz, locale ale sectoarelor municipiului București, cu avizul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap. (la 30-06-2017, Alineatul (5) din Articolul 85 , Capitolul VI a fost modificat de Punctul 29, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (6) Președintele comisiei de evaluare, fără a fi funcționar public, face parte din structura de personal a direcției generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv a sectorului municipiului București. (7) Membrii comisiilor de evaluare, inclusiv președintele, au dreptul la o indemnizație de ședință, echivalentă cu 1% din indemnizația președintelui consiliului județean, respectiv a primarilor sectoarelor municipiului București. Plata indemnizației se suportă din bugetele consiliilor județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București. (la 26-07-2012, Alin. (7) al art. 85 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 6 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.)	cursuri de management in domeniul sociomedical; b) un medic de specialitate expertiza medicala a capacitatii de munca, medicina de familie sau un medic de medicina generala, propus de directia de sanatate publica judeteana, respectiv a municipiului Bucuresti; c) un reprezentant desemnat de organizatiile neguvernamentale care desfasoara **activitati de protecție a drepturilor in-persoanelor cu dizabilități;** d) un psiholog; e) un asistent social. (4) Componenia nominala a comisiilor de evaluare se aproba prin hotarare de catre consiliile județene sau, dupa caz, locale ale sectoarelor municipiului București, cu avizul Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilități**. (5) Președintele comisiei de evaluare, fara a fi functionar public, face parte din structura de personal a direcfiei generale de asistența sociala și protecpa copilului judefene, respectiv a sectorului municipiului București. (6) Membrii comisiilor de evaluare, inclusiv președintele, au dreptul la o indemnizatie de ședinta, echivalenta cu 1% din indemnizatia președintelui consiliului județean, respectiv a primarilor sectoarelor municipiului Bucuresti. Plata indemnizatiei se suporta din bugetele consiliilor judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.	persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).

(8) Preşedintele şi membrii comisiei de evaluare nu fac parte din Serviciul de evaluare complexă. (9) Activitatea de secretariat a comisiilor de evaluare este asigurată de personal care face parte din structura direcţiei generale de asistenţă socială şi protecţia copilului din subordinea consiliilor judeţene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti. (la 26-07-2012, Alin. (9) al art. 85 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 6 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) (10) Criteriile medicopsihosociale pe baza cărora se stabileşte încadrarea în grad şi tip de **handicap** sunt aprobate prin ordin comun al ministrului muncii şi justiţiei sociale şi al ministrului sănătăţii. (la 22-09-2010, Art. 85 a fost modificat de pct. 6 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.)	(7) Preşedintele şi membrii comisiei de evaluare nu fac parte din Serviciile de evaluare complexa. (8) Activitatea de secretariat a comisiilor de evaluare este asigurata de personal care face parte din structura direcţiei generale de asistenfa sociala şi protecţia copilului din subordinea consiliilorjudefene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti. (9) Criteriile medicopsihosociale pe baza carora se stabileşte incadrarea in grad şi tip de **dizabilitate** sunt aprobate prin ordin comun al ministmlui muncii, familiei şi protecpei sociale şi al ministrului sanataţii."	
Articolul 86 (1) Gradele de **handicap** sunt: uşor, mediu, accentuat şi grav. (2) Tipurile de **handicap** sunt: fizic, vizual, auditiv, surdocecitate, somatic, mintal, psihic, HIV/SIDA, asociat, boli rare.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării dizabilităţii. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componenţa comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).
Articolul 86ţ1 **(1) Comisia pentru protecţia copilului stabileşte încadrarea copiilor cu dizabilităţi în grad de**	68. La articolul 86', alineatul (1) se abroga.	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a

handicap şi eliberează certificatul de încadrare a copilului într-un grad de handicap. (2) Termenul de valabilitate a certificatului de încadrare în grad de **handicap pentru copii** se stabileşte ţinând cont de situaţia concretă a **copilului** din punct de vedere al deficienţelor/afectărilor, limitărilor de activitate şi restricţiilor de participare şi este de **minimum 6 luni şi maximum 2 ani. Pentru tânărul care urmează să împlinească 18 ani, termenul de valabilitate poate fi mai mic de 6 luni şi mai mare de 2 ani, dar nu mai mare de 2 ani şi 6 luni.** (2[1]) **Prin excepţie de la prevederile alin. (2), în situaţia în care copilului cu dizabilităţi îi sunt eliberate**, consecutiv, două certificate de încadrare în grad de handicap grav, fiecare având termenul de valabilitate de 2 ani, ulterior, Comisia pentru protecţia copilului eliberează un certificat valabil până la vârsta de 18 ani, pe baza unor criterii biopsihosociale specifice, elaborate de Ministerul Sănătăţii împreună cu Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale. (la 05-07-2021, Articolul 86ţ1 din Capitolul VI a fost completat de Articolul I din LEGEA nr. 185 din 1 iulie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 657 din 02 iulie 2021) **Notă** Conform articolului II din LEGEA nr. 185 din 1 iulie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 657 din 2 iulie 2021, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se aprobă prin ordin comun al ministrului sănătăţii şi al ministrului muncii şi protecţiei sociale criteriile biopsihosociale prevăzute la art. 86ţ1 alin. (2ţ1) din Legea nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu **handicap**, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi cu completările aduse prin prezenta lege. (3) Prin excepţie de la prevederile alin. (2) pentru copiii cu **handicap** a căror afecţiune necesită îngrijiri medicale paliative, certificate de medicul de specialitate, Comisia pentru protecţia copilului stabileşte un termen de	69. La articolul 86', alineatele (2), (2') si (3) se modifica şi vor avea urmatorul cuprins: „(2) Termenul de valabilitate a certificatului de incadrare in grad de **dizabilitate** se stabileste tinand cont de situatia concreta a **persoanei** cu **dizabilităţi**, din punctul de vedere al deficientelor/afectarilor, limitarilor de activitate si restrictiilor de participare si **este de minimum 1 an**. **(2[1]) Pentru persoanele cu dizabilităţi a caror afectiune necesita necesita ingrijiri medicale paliative, certificate de medicul de specialitate, comisia de evaluare elibereaza un certificat permanent de incadrare în grad de dizabilitate.** (3) **In situatia in care copilului cu dizabilităţi ii sunt eliberate,** consecutiv, doua certificate de incadrare in grad de dizabilitate grava, fiecare avand termenul de valabilitate de 2 ani, ulterior, Comisia de evaluare poate elibera un certificat permanent pe baza unor criterii biopsihosociale specifice, elaborate de Ministerul Sanatatii impreuna cu Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale.”	evaluării **dizabilităţii**. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componenţa comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).

valabilitate a certificatului valabil până la vârsta de 18 ani. (la 30-06-2017, Capitolul VI a fost completat de Punctul 30, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)		
Articolul 87 (1) Comisia de evaluare are următoarele atribuții principale: **a)** stabilește încadrarea în grad și tip de **handicap** și perioada de valabilitate a certificatului, **după caz, data ivirii handicapului, orientarea profesională a adultului cu handicap,** pe baza raportului de evaluare complexă elaborat de serviciul de evaluare complexă; (la 26-07-2012, Lit. a) a alin. (1) al art. 87 a fost modificată de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 7 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) **b)** stabilește măsurile de protecție a adultului cu **handicap**, în condițiile legii; **c) abrogată;** (la 26-07-2012, Lit. c) a alin. (1) al art. 87 a fost abrogată de pct. 5 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 7 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) **d)** revocă sau înlocuiește măsura de protecție stabilită, în condițiile legii, dacă împrejurările care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat; **e) soluționează cererile privind eliberarea atestatului**	70. Articolul 87 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 87. (1) Comisia de evaluare are urmatoarele atributii principale: a) stabileşte incadrarea in grad şi tip de **dizabilitate** şi perioada de valabilitate a certificatului, **precum si lipsa capacitatii de munca a persoanei cu dizabilităţi**, pe baza rapoartelor de evaluare complexa elaborate de serviciile de evaluare complexa; **b) aproba program individual de reabilitare si integrare sociala elaborat de serviciile de evaluare complexa, precum si planul individual de servicii elaborat de managerul de caz;** c) stabileşte masurile de protecjie a persoanei cu **dizabilităţi**, in condipile legii; d) revoca sau inlocuieşte masura de protectie stabilita, in condiliile legii, daca imprejurarile care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat; e) informeaza persoana cu **dizabilităţi** sau reprezentantul	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării dizabilității. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componența comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).

de asistent personal profesionist; f) informează adultul cu **handicap** sau reprezentantul legal al acestuia cu privire la măsurile de protecție stabilite și obligațiile ce le revin; g) promovează drepturile persoanelor cu **handicap** în toate activitățile pe care le întreprinde. (la 22-09-2010, Alin. (1) al art. 87 a fost modificat de pct. 7 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) (1^1) Pentru persoanele cu **handicap** a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare, Comisia de evaluare va stabili un termen permanent de valabilitate a certificatului fără a fi necesară prezentarea acestora la reevaluările periodice. (la 26-07-2012, Alin. (1ț1) al art. 87 a fost introdus de pct. 6 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care introduce pct. 7ț1 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) (2) Comisia de evaluare îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege. (3) Organizarea și metodologia de funcționare a comisiei de evaluare se reglementează prin hotărâre a Guvernului. (4) Încadrarea sau respingerea încadrării în grad și tip de **handicap** se atestă prin certificat emis de către comisiile de evaluare. Eliberarea certificatului este scutită de taxa de timbru. (la 22-09-2010, Alin. (4) al art. 87 a fost introdus de pct. 8 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.) (5) Certificatele emise potrivit prevederilor alin. (4) pot fi contestate de titularii acestora, în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, la instanța de contencios	legal al acesteia cu privire la masurile de protecfie stabilite, drepturile și obligațiile ce le revin; f) promoveaza drepturile persoanelor cu **dizabilități** m toate activitatile pe care le intreprinde, **in sensul protectiei si integrarii sociale a acestora.** (2) Pentru persoanele cu **dizabilitați** a caror afectiune a generat deficiente functionale si/sau structural-anatomice intr-un stadiu ireversibil, Comisia de evaluare va stabili un termen permanent de valabilitate a certificatului fara a fi necesara prezentarea acestora la reevaluarile periodice. (3) Comisia de evaluare indeplineste orice alte atributii prevazute de lege. (4) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei de evaluare se reglementeaza prin hotarare a Guvemului; (5) Incadrarea sau respingerea incadrarii in grad si tip de dizabilitate se atesta prin certificat emis de catre Comisia de evaluare. Eliberarea certificatului este scutita de taxa de timbru. (6) Certificatele emise potrivit prevederilor alin. (5) pot fi contestate de titularii acestora sau de reprezentantii legal ai acestora, in termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, la Comisia superioara de evaluare a persoanelor cu **dizabilități**. Comisia superioara de evaluare a persoanelor cu **dizabilități** emite o decizie in termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la primirea contestatiei. Deciziile Comisiei de Evaluare pot fi atacate la instanta de contencios administrativ competenta, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificarile si completarile ulterioare, cererile adresate instantei fiind scutite de taxa judiciara de timbru. Inaintarea contestatiei catre Comisia Superioare de Evaluare constituie procedura prealabila obligatorie conform Legii nr. 554/2004, cu modificarile si completarile ulterioare. (7) Activitatea Comisiei de evaluare este coordonata metodologic de Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu **dizabilități**."	

administrativ competentă, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările şi completările ulterioare, cererile adresate instanţei fiind scutite de taxa judiciară de timbru. (la 30-06-2017, Alineatul (5) din Articolul 87 , Capitolul VI a fost modificat de Punctul 31, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (6) Activitatea comisiilor de evaluare este coordonată metodologic de Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **dizabilităţi**. (la 30-06-2017, Alineatul (6) din Articolul 87 , Capitolul VI a fost modificat de Punctul 31, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)		
Articolul 88 În vederea exercitării atribuţiilor ce revin comisiei de evaluare, se înfiinţează serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu **handicap**, în cadrul direcţiilor generale de asistenţă socială şi protecţia copilului judeţene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti.	71. Articolul 88 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 88. În vederea exercitarii atributiilor ce revin comisiei de evaluare, se infiinteaza serviciile de evaluare complexa a **copiilor**, respectiv adultilor cu **dizabilităţi**, in cadrul directiilor generate de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti."	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării dizabilităţii. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componenţa comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).
Articolul 89 (1) Odată cu emiterea certificatului de încadrare în grad şi tip de **handicap**, comisia de evaluare are obligaţia de a elabora programul individual de reabilitare şi integrare socială a adultului cu **handicap**. (2) Pentru elaborarea programului individual de reabilitare şi integrare socială, comisia de evaluare va	72. Articolul 89 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 89. (1) Odata cu emiterea certificatului de incadrare in grad si tip de **dizabilitate**, comisia de evaluare are obligatia de a elabora-programul individual de reabilitare si integrare sociala al persoanei cu **dizabilităţi**. (2) Pentru elaborarea programului individual de reabilitare si integrare sociala comisia de evaluare va colabora cu	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării dizabilităţii. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componenţa comisiilor, (e)

colabora cu persoana cu **handicap** sau cu reprezentantul legal al acesteia. (3) Certificatul prevăzut la alin. (1) dă dreptul adultului cu **handicap** de a beneficia de dispoziţiile prevăzute de lege pentru gradul de **handicap** respectiv. (4) Programul individual de reabilitare şi integrare socială prevăzut la alin. (1) se întocmeşte şi se revizuieşte în conformitate cu normele metodologice*) de aplicare a prevederilor prezentei legi. **Notă** *) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.	persoana cu **dizabilităţi** sau cu reprezentantul legal al acesteia, **precum si cu asistentul personal sau asistentul personal profesionist, dupa caz.** (3) Certificatul prevazut la alin. (1) da dreptul persoanei cu **dizabilităţi** de a beneficia de dispozitiile prevazute de lege pentru gradul de dizabilitate respectiv. (4) Programul individual de reabilitare si integrare sociala si planul individual de servicii prevazute la alin. (1) se intocmesc si se revizuiesc in conformitate cu normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi."	procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).
Articolul 90 Abrogat. (la 22-09-2010, Art. 90 a fost abrogat de pct. 9 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010.)		
Articolul 90[1] **(1) În structura Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu dizabilităţi funcţionează Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, denumită în continuare Comisia superioară, cu activitate de coordonare metodologică şi monitorizare a activităţii de evaluare şi încadrare în grad şi tip de handicap.** **(2) Comisia superioară are următoarea componenţă:** **a) un membru, medic de specialitate expertiză medicală a capacităţii de muncă sau medicină fizică şi de reabilitare sau un medic de medicină generală şi cu experienţă în dizabilitate;**	73. La articolul 90[1], alineatele (1) si (2) se modifica si se completeaza dupa cum urmeaza: **„(1) Principalele atributii ale Comisiei superioare sunt:** **a) asigura coordonarea metodologica si monitorizarea activitatii de evaluare si incadrare in grad si tip de dizabilitate;** **a') solutioneaza contestatiile depuse conform art. 87 alin (6);** **a'') pune in aplicare criteriile medicopsihosociale pe baza carora se stabileste incadrarea in grad si tip de dizabilitate a persoanelor cu dizabilităţi, aprobate prin ordin al ministrului muncii si justitiei sociale si al ministrului sanatatii, la propunerea Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu dizabilităţi;**	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării **dizabilităţii**. Această reformă este deosebit de complexă şi vizează: (a) criteriile de evaluare şi încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componenţa comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii şi servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).

b) un membru licenţiat în asistenţă socială şi cu experienţă în dizabilitate; **c) un membru licenţiat în psihologie şi cu experienţă în dizabilitate;** **d) un membru licenţiat în ştiinţe juridice şi cu experienţă în dizabilitate.** (3) Componenţa nominală a Comisiei superioare se aprobă prin decizie a preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi**. Preşedintele Comisiei superioare este numit, prin aceeaşi decizie, dintre membrii menţionaţi la alin. (2). (4) Activitatea de secretariat a Comisiei superioare se asigură de personal din structura Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi**. (5) Preşedintele şi membrii Comisiei superioare au dreptul la o indemnizaţie de şedinţă, echivalentă cu până la 5% din indemnizaţia preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi**. Cuantumul lunar brut al indemnizaţiilor de şedinţă, pentru fiecare membru al Comisiei superioare, nu poate depăşi 35% din indemnizaţia preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi** şi se acordă proporţional cu numărul de şedinţe la care a participat în luna respectivă. (6) În situaţii justificate, în funcţie de volumul şi specificul activităţii, componenţa Comisiei superioare poate fi suplimentată cu maximum 3 membri, de alte specialităţi decât cele menţionate la alin. (2), cu încadrarea în fondurile bugetare alocate cu această destinaţie. (7) În cazul în care membrii şi/sau preşedintele Comisiei superioare se deplasează în interesul serviciului, în ţară ori în străinătate, pot beneficia de drepturile de delegare prevăzute de legislaţia în vigoare pentru personalul din sectorul bugetar, în limita bugetului aprobat. (la 19-07-2018, Articolul 90ţ1 din Capitolul VI a fost modificat de Punctul 8, Articolul I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018)	**c) stabileste prin decizie reevaluarea persoanelor cu dizabilităţi, in urmatoarele situatii;** **1. ca urmare a recomandarilor cuprinse in documentele intocmite in urma unor actiuni de control dispose prin ordin al ministrului muncii-si solidaritatii sociale;** **2. ca urmare a autosesizarii;** **3. ca urmare a contestatiei depuse conform art. 87 alin (6);** **d) stabileste incadrarea in grad si tip de dizabilitate, ca urmare a reevaluarii dispose in conditiile lit. c);** **e) participa la actiuni de verificare a activitatii de evaluare si incadrare in grad si tip de dizabilitate."** **(2) in exercitarea atributiilor prevazute la alin. (1), Comisia superioara emite decizii dupa cum urmeaza:** **a) de reevaluare, in conditiile alin. (1) lit. c);** **b) de incadrare/neincadrare in grad si tip de dizabilitate, in urma reevaluarii dispose in conditiile alin. (1) lit. c)."**	Propunem o dezbatere naţională cu privire la reînfiinţarea Comisiei Superioare. Opiniile privind eficienţa acesteia sunt împărţite, prin urmare trebuie cântărite atent argumentele pro şi contra.

Articolul 90² (1) Principalele atribuții ale Comisiei superioare sunt: **a)** asigură coordonarea metodologică și monitorizarea activității de evaluare și încadrare în grad și tip de **handicap**; **aț1)** elaborează, modifică și/sau completează Criteriile medicopsihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad și tip de **handicap** a persoanelor adulte, aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului sănătății, la propunerea Autorității Naționale pentru Persoanele cu **dizabilități**. (la 19-07-2018, Alineatul (1) din Articolul 90ț2 , Capitolul VI a fost completat de Punctul 9, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) (la 30-06-2017, Litera b) din Alineatul (1) , Articolul 90ț2 , Capitolul VI a fost abrogată de Punctul 33, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **c)** stabilește prin decizie reevaluarea persoanelor adulte cu **handicap**, în următoarele situații: **1.** ca urmare a recomandărilor cuprinse în documentele întocmite în urma unor acțiuni de control dispuse prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale; **2.** ca urmare a autosesizării; **d)** stabilește încadrarea în grad și tip de **handicap**, ca urmare a reevaluării dispuse în condițiile lit. c); **e)** participă, la solicitare, în acțiuni de verificare a activității de evaluare și încadrare în grad și tip de **handicap**. (2) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Comisia superioară emite decizii după cum urmează: (la 30-06-2017, Litera a) din Alineatul (2) , Articolul 90ț2 , Capitolul VI a fost abrogată de Punctul 33, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării dizabilității. Această reformă este deosebit de complexă și vizează: (a) criteriile de evaluare și încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componența comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii și servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023). Propunem o dezbatere națională cu privire la reînființarea Comisiei Superioare. Opiniile privind eficiența acesteia sunt împărțite, prin urmare trebuie cântărite atent argumentele pro și contra.

b) de reevaluare, în condițiile alin. (1) lit. c); c) de încadrare/neîncadrare în grad și tip de **handicap**, în urma reevaluării dispuse în condițiile alin. (1) lit. c). (3) Modelul deciziilor prevăzute la alin. (2) se aprobă prin regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei superioare, aprobat prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale. (4) Deciziile emise de Comisia superioară pot fi atacate la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, cererile adresate instanței fiind scutite de taxa judiciară de timbru. (la 15-02-2013, Alin. (4) al art. 90ț2 a fost modificat de art. VI din LEGEA nr. 2 din 1 februarie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 89 din 12 februarie 2013.) (la 26-07-2012, Art. 90ț2 a fost modificat de pct. 8 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 10 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010		
Articolul 90³ (1) Decizia de reevaluare emisă de Comisia superioară în condițiile art. 90ț2 alin. (1) lit. c) cuprinde recomandări cu privire la conținutul dosarului de evaluare complexă și va fi transmisă direcției generale de asistență socială și protecția copilului din raza de domiciliu a persoanei, în vederea efectuării reevaluării de către serviciul de evaluare complexă. (2) Reevaluarea persoanei se va realiza în termen de 60 de zile **lucrătoare** de la data înregistrării deciziei de reevaluare la direcția generală de asistență socială și protecția copilului. (3) În cazul în care persoana supusă reevaluării nu se prezintă la a doua convocare a serviciului de evaluare	74. La articolul 90³ alineatele (2) si (3) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(2) Reevaluarea persoanei se va realiza in termen de 60 de zile **calendaristice** de la data inregistrarii deciziei de reevaluare la directia generala de asistenta sociala si protectia copilului. (3) in cazul in care persoana supusa reevaluarii nu se prezinta, **fara motiv**, la a doua convocare a serviciului de	Recomandăm armonizarea prevederilor acestui articol cu recomandările de modificare legislativă care vor fi generate în procesul de reformă a evaluării dizabilității. Această reformă este deosebit de complexă și vizează: (a) criteriile de evaluare și încadrare în grad de dizabilitate, (b) procesul concret de evaluare, (c) gradele de dizabilitate, (d) componența comisiilor, (e) procesul de referire către beneficii și servicii, (f) procesul de monitorizare a parcursului persoanelor, management de caz etc. (ANPD, MMSS, Banca Mondială, 2020-2023).

complexă, directorul direcției generale de asistență socială și protecția copilului dispune, prin act administrativ, suspendarea dreptului de asistență socială sub formă de prestații sociale. (4) Procesul de reevaluare prevăzut la alin. (2) se desfășoară în prezența unui reprezentant din structura de specialitate a Ministerului Muncii și Justiției Sociale, care va elabora un referat ce va fi înaintat Comisiei superioare împreună cu dosarul completat și raportul de reevaluare complexă elaborat de serviciul de evaluare complexă. (5) În cazul în care persoana nu se prezintă la reevaluare în termenul prevăzut la alin. (2), în baza raportului de reevaluare al serviciului de evaluare complexă însoțit de referatul reprezentantului structurii de specialitate a ministerului, Comisia superioară emite decizie de neîncadrare în grad și tip de **handicap**. (6) În baza raportului și a referatului prevăzute la alin. (4), Comisia superioară emite decizia de încadrare/neîncadrare în grad și tip de **handicap**. (7) Punerea în executare a deciziilor emise de Comisia superioară se face de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului. (la 26-07-2012, Art. 90ț3 a fost modificat de pct. 9 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 10 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010	evaluare complexa, directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului dispune, prin act administrativ, suspendarea dreptului de asistenta sociala sub forma de prestatii sociale."	
Articolul 90⁴ Abrogat. (la 26-07-2012, Art. 90ț4 a fost abrogat de pct. 10 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 10 al art. I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

2010)		
Articolul 90[5] Abrogat. (la 26-07-2012, Art. 90ţ5 a fost abrogat de pct. 10 al art. I din LEGEA nr. 136 din 18 iulie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 23 iulie 2012, care modifică pct. 10 al art. I din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 84 din 20 septembrie 2010, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 654 din 22 septembrie 2010)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Capitolul VII Parteneriate **Articolul 91** În activitatea de protecţie şi promovare a drepturilor persoanelor cu **handicap**, Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **dizabilităţi** şi autorităţile administraţiei publice centrale şi locale întreţin relaţii de dialog, colaborare şi parteneriat cu organizaţiile neguvernamentale ale persoanelor cu **handicap** sau care reprezintă interesele acestora, precum şi cu instituţiile de cult recunoscute de lege cu activitate în domeniu. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Articolul 92 (1) Se înfiinţează, pe lângă Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **Handicap**, Consiliul de analiză a problemelor persoanelor cu **handicap**, denumit în continuare Consiliul, cu rol consultativ, în următoarea componenţă: a) preşedintele Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi**; b) preşedintele Consiliului Naţional al **dizabilităţii** din România;	75. La articolul 92, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: (1) Se infiinteaza, pe langa Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilităţi**, Consiliul de analiza a problemelor persoanelor cu **dizabilităţi**, denumit in continuare Consiliul, cu rol consultativ, in urmatoarea componenta: a) presedintele Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **dizabilităţi**; b) presedintele Consiliului National al **dizabilităţi**! din Romania;	Recomandăm revizuirea acestui articol, deoarece problematica dizabilităţii este mult mai largă decât cea strict legată de domeniul social şi medical. De exemplu, acest consiliu ar putea fi alcătuit atât din reprezentanţi ai organizaţiilor persoanelor cu dizabilităţi (criteriile de selecţie a acestor organizaţii trebuie mult mai clar specificate), cât şi din reprezentanţii desemnaţi ca puncte de contact la nivelul tuturor instituţiilor publice

c) un reprezentant al Autorității Naționale pentru **Protecția Drepturilor Copilului;** **d)** un reprezentant al Ministerului Muncii și Justiției Sociale; **e)** un reprezentant al Ministerului Sănătății; **f)** un reprezentant al unei organizații neguvernamentale pentru **protecția drepturilor omului;** **g)** câte un reprezentant al organismelor administrației publice centrale și/sau locale, precum și al altor organisme de drept public sau privat din domeniu, cu statut de membri nepermanenți, în funcție de problemele ce urmează a fi soluționate. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (2) Consiliul are următoarele atribuții: **a)** emite avize consultative cu privire la proiectele de acte normative care au ca obiect protecția persoanelor cu **handicap,** inițiate de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **dizabilități** sau de alte autorități competente; (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **b)** analizează problematica protecției persoanelor cu **handicap** și propune măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de viață ale acestora; **c)** sesizează organele competente cu privire la încălcarea drepturilor persoanelor cu **handicap.** (3) Consiliul se întrunește în ședințe ordinare trimestriale, precum și în ședințe extraordinare ori de câte ori este necesar. (4) Convocarea membrilor se realizează de către Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **dizabilități.** (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Națională pentru	c) un reprezentant al Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilități;** d) un reprezentant al Ministerului Muncii Solidaritatii Sociale; e) un reprezentant al Ministerului Sanatatii; f) un reprezentant al unei organizatii neguvernamentale pentru protectia **drepturilor persoanelor cu dizabilități;** g) cate un reprezentant al organismelor administratiei publice centrale si/sau locale, precum si al altor organisme de drept public sau privat din domeniu, cu statut de membri nepermanenti, in functie de problemele ce urmeaza a fi solurionate."	(ministere, agenții, administrație locală, instituții publice) implicate în monitorizarea CDPD (conform art. 33 din CDPD). Punctele de contact sau punctele focale fac obiectul responsabilității organismului desemnat ca responsabil pentru implementarea CDPD în România, adică Autoritatea Națională pentru Persoanele cu dizabilități.

Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (5) Şedinţele se desfăşoară la sediul Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi** sau în orice alt loc pe care aceasta îl propune. (la 01-01-2019, sintagma: Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (6) Secretariatul Consiliului se asigură de Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **dizabilităţi**. (la 01-01-2019, sintagma: Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (7) Modul de organizare şi funcţionare a Consiliului se aprobă prin ordin al ministrului muncii şi justiţiei sociale, la propunerea Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **dizabilităţi**. (la 30-06-2017, Alineatul (7) din Articolul 92 , Capitolul VII a fost modificat de Punctul 34, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) **Notă** *) A se vedea Ordinul preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **handicap** nr. 256/2007 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului de analiză a problemelor persoanelor cu **handicap**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 15 august 2007.		
Articolul 92.1 (1) Autoritatea Naţională pentru Drepturile Persoanelor cu **dizabilităţi**, Copii şi Adopţii coordonează	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

implementarea interministerială a politicilor de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu **handicap** la nivelul autorităților centrale. (2) Modalitatea de coordonare a implementării interministeriale a politicilor de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu **handicap** la nivelul autorităților centrale se stabilește prin hotărâre a Guvernului. (la 25-07-2020, Capitolul VII a fost completat de Punctul 15, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 145 din 22 iulie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 648 din 22 iulie 2020)		
Articolul 93 (1) La nivelul județelor și sectoarelor municipiului București se vor înființa, pe lângă direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, comitete de analiză a problemelor persoanelor cu **handicap**. **(2) Înființarea, precum și modul de organizare și funcționare se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București.**	76. Articolul 93 se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. 93. (1) La nivelul județelor și sectoarelor municipiului București se vor infiinta, pe langa direcțile generale de asistența sociala și protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, comitete de analiza a problemelor persoanelor cu **dizabilități**. **(2) Din Comitetul de analiza a problemelor persoanelor cu dizabilități vor face parte in mod obligatoriu: o persoana cu dizabilități, un reprezentant legal al unui copil cu dizabilități, un reprezentant al consiliului judetean, respectiv al consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, un reprezentant al direcfiilor generale de asistența sociala și protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, un reprezentant al Agenției judetene pentru ocuparea forjei de munca, respectiv al municipiului Bucuresti, si un reprezentant al Inspectoratului Scolar Judetean, respectiv al municipiului Bucuresti.** **(3) Comitetul de analiza a problemelor persoanelor cu dizabilități monitorizeaza, propune solutii pentru imbunatatirea serviciilor oferite persoanelor cu dizabilități si sesizeaza institutiile abilitate sa dispuna sanctiuni.** **(4) Infiintarea, precum și modul de organizare și flinctionare a Comitetului de analiza a problemelor**	Componența și criteriile de selecție ale membrilor acestui comitet de analiză județean nu sunt solid argumentate și credibile.

	persoanelor cu dizabilități se aproba prin hotarare a consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului București."	
Capitolul VIII Finanțarea sistemului de protecție a persoanelor cu handicap **Articolul 94** (1) Protecția persoanelor cu handicap se finanțează din următoarele surse: **a) bugetul local al comunelor, orașelor și municipiilor;** **b) bugetele locale ale județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București;** **c) bugetul de stat;** **d) contribuții lunare de întreținere a persoanelor cu handicap care beneficiază de servicii sociale în centre;** e) donații, sponsorizări și alte surse, în condițiile legii. (2) Pentru a garanta primirea de către persoanele cu **handicap** a sumelor reprezentând prestații sociale, acestea vor fi constituite numai din sume provenind de la bugetul de stat și vor fi gestionate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale **prin agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială.** **(3) Nivelul contribuției lunare de întreținere datorate de adulții cu handicap asistați în centre sau de susținătorii acestora, precum și metodologia de stabilire a acesteia se aprobă prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale.** (4) Pentru anumite servicii sociale furnizate persoanelor cu **handicap** se pot percepe taxe, în condițiile stabilite de furnizorii de servicii sociale publici sau privați acreditați, cu avizul Autorității Naționale pentru Persoanele cu **Handicap**. (la 01-01-2019, sintagma: Autorității Naționale pentru	77. La articolul 94, alineatele (1), (2) si (4) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: **"(1) Masurile de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilitad sunt centrate pe nevoile beneficiarului si se finanțeaza din urmatoarele surse:** **a) bugetul de stat, cu precadere din veniturile constitute din taxele percepute conform art. 78 alin. (3);** **b) bugetele locale ale judetelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti;** **c) bugetul local al comunelor, oraselor si municipiilor;** **d) fonduri externe rambursabile si nerambursabile;** e) donatii, sponsorizari si alte surse, in conditiile legii. (2) Pentru a garanta primirea de catre persoanele cu **dizabilități** a sumelor reprezentand prestatii sociale, acestea vor fi constituite numai din sume provenind de la bugetul de stat si vor fi gestionate de Ministerul Muncii Solidaritatii Sociale, **prin agențiile pentru plați și inspecție sociala județene, respectiv a municipiului București.** (4) Pentru anumite servicii sociale furnizate persoanelor cu **dizabilități**, se pot percepe taxe, in conditiile stabilite de fumizorii de servicii sociale publici sau privați acreditati, cu avizul Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilități**."	Nu este corect să se elimine contribuțiile lunare de întreținere a persoanelor cu dizabilități care beneficiază de servicii sociale în serviciile sociale, întrucât acestea se stabilesc în funcție de venitul acestora, iar acordarea serviciilor sociale nu este condiționată de plata contribuției.

Persoanele cu **handicap** a fost înlocuită de Punctul 4, Articolul III ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	*78. La articolul 94, alineatul (3) se abroga.*	
Articolul 94.[1] **(1) Persoanele cu handicap grav psihic şi/sau mintal asistate în centrele rezidenţiale publice pentru persoane adulte cu handicap şi susţinătorii legali ai acestora sunt seutite de plata contribuţiei lunare de întreţinere. Costurile aferente sunt susţinute din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată în condiţiile legii, prin bugetele locale judeţene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti.** **(la 30-06-2017, Capitolul VIII a fost completat de Punctul 36, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)**	*79. Articolul 94[1] se abroga.*	
Articolul 94.2 **Susţinătorii legali ai adulţilor cu handicap asistaţi în centrele rezidenţiale publice pentru persoane adulte cu handicap, care pot datora contribuţia lunară de întreţinere, sunt:** **a) soţul pentru soţie sau, după caz, soţia pentru soţ;** **b) copiii pentru părinţi;** **c) părinţii pentru copii.** **(la 30-06-2017, Capitolul VIII a fost completat de Punctul 36, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)**	*80. Articolul 94[2] se abroga*	
Articolul 95 (1) Produsele şi serviciile realizate de centrele pentru persoanele cu **handicap**, aflate în coordonarea Autorităţii Naţionale pentru Persoanele cu **Handicap**, pot fi valorificate către persoane fizice şi juridice.	81. La articolul 95, alineatele (1) si (2) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(1) Produsele si serviciile realizate in centrele publice pentru persoanele cu **dizabilităţi**, aflate in coordonarea Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilităţi**, pot fi valorificate catre persoane fizice si juridice.	

(2) Sumele obținute în condițiile prevăzute la alin. (1) se **fac venit la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în subordinea căreia funcționează centrul respectiv.**	(2) Sumele obtinute in conditiile prevazute la alin. (1) **vor fi folosite pentru functionarea centrelor respective."**	
Articolul 96 **(1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate finanța sau, după caz, cofinanța programe de interes național care au ca scop integrarea, incluziunea socială și profesională a persoanelor adulte cu handicap, precum și creșterea calității vieții acestora.** **(2) Programele de interes național prevăzute la alin. (1), complementare acțiunilor finanțate la nivel local, pot avea următoarele obiective generale:** **a) realizarea investițiilor necesare pentru dezvoltarea, diversificarea, restructurarea și buna funcționare a serviciilor și centrelor care asigură îngrijirea adulților cu handicap;** **b) realizarea de studii, cercetări și publicații în cadrul domeniului său de activitate;** **c) instruirea personalului care își desfășoară activitatea în cadrul serviciilor și centrelor pentru persoanele cu handicap;** **d) informarea opiniei publice despre drepturile adulților cu handicap prin campanii de mediatizare;** **e) transcrierea sau traducerea materialelor informative și culturale în sistemele de acces la informație, specifice persoanelor încadrate în anumite categorii de handicap: alfabet Braille, înregistrări audio, scriere vizuală cu litere mărite, limbaj mimico-gestual, pictograme;** **f) orice alte obiective corespunzătoare domeniului de activitate al Autorității Naționale pentru Persoanele**	82. Articolul 96 se modifica si va avea urmatorul cuprins: **(1) Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu Dizabilități finanteaza sau, dupa caz, cofinanteaza anual programe de interes national care au ca scop integrarea, incluziunea sociala si profesionala a persoanelor cu dizabilități, precum si cresterea calitatii vietii acestora.** **(2) Programele de interes national prevazute la alin. (1), complementare actiunilor finantate la nivel local, vor avea urmatoarele obiective generale:** **a) accesibilizarea institutiilor si a cladirilor publice pentru toate persoanele cu dizabilități, indiferent de tipul de dizabilitate;** **b) realizarea investitiilor necesare pentru dezvoltarea, diversificarea, restructurarea si buna functionare a serviciilor si centrelor care asigura ingrijirea persoanelor cu dizabilități;** **c) instruirea personalului care isi desfasoara activitatea in cadrul serviciilor si centrelor pentru persoanele cu dizabilități;** **d) transcrierea sau traducerea materialelor informative si culturale in sistemele de acces la informatie, specifiee persoanelor incadrate in anumite categorii de dizabilitate; alphabet Braille, inregistrari audio, scriere vizuala cu litere marite, limbaj mimico-gestual, pictograme;** **e) dezvoltarea de servicii de asistenta vie si alte forme sau servicii de asistenta adeevata a dizabilități;** **f) realizarea de studii, cercetari si publicatii in cadrul domeniului sau de activitate;**	

cu dizabilităţi; **g) dezvoltarea de servicii de asistenţă vie şi alte forme sau servicii de asistenţă adecvată a handicapului.** **h) accesibilizarea instituţiilor şi a clădirilor publice pentru toate persoanele cu handicap, indiferent de tipul de handicap.** **(3) Programele de interes naţional prevăzute la alin. (1) se aprobă ca anexă la bugetul Ministerului Muncii şi Justiţiei Sociale, pe baza fundamentărilor elaborate de Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu dizabilităţi.** **(4) Metodologia de selectare şi finanţare a programelor de interes naţional se aprobă prin ordin al ministrului muncii şi justiţiei sociale.**	**g) informarea opiniei publice despre drepturile persoanelor cu dizabilităţi prin campanii de mediatizare;** **h) orice alte obiceetive corespunzatoare domeniului de aetivitate al Autoritatii pentru Protectia Persoanelor cu dizabilităţi.** **(3) Programele de interes national prevazute la alin. (1) se aproba ca anexa la bugetul Ministerului Muncii si Solidaritatii Sociale, pe baza fundamentelor elaborate de Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu Dizabilităţi.** **(4) Metodologia de selectare şi fmantare a programelor de interes national se aproba prin ordin al Ministrului Muncii si Solidaritatii Sociale."** **83. La articolul 97, alineatele (3)-(5) se modifica si vor avea urmatorul cuprins:** **„(3) In scopul fmantarii programelor de interes national prevazute la art. 96 alin. (1), Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu dizabilităţi poate aloca fonduri din bugetul propriu:** **a) serviciilor publiee de asistenta sociala din subordinea consiliilor judetene si a eonsiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti;** **b) furnizori de servicii sociale autorizati potrivit legii.** **(4) Metodologia de selectare şi fmantare a programelor de interes national se aproba prin ordin al Ministrului Muncii si Solidaritatii Sociale."**	
Articolul 97 (3) În scopul finanţării programelor de interes naţional prevăzute la art. 96 alin. (1), Autoritatea Naţională pentru Persoanele cu **dizabilităţi** poate aloca fonduri din bugetul propriu: a) serviciilor publice de asistenţă socială din subordinea consiliilor judeţene şi a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti;	83. La articolul 97, alineatele (3)-(5) se modifica si vor avea urmatorul cuprins: „(3) In scopul finantarii programelor de interes national prevazute la art. 96 alin. (1), Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu **dizabilitati** poate aloca fonduri din bugetul propriu: a) serviciilor publice de asistenta sociala din subordinea consiliilor judetene si a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti;	

b) organismelor private autorizate, potrivit legii. (4) Alocarea fondurilor potrivit prevederilor alin. (3) se face pe bază de convenții încheiate cu consiliile județene și cu consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, respectiv cu organismele private autorizate potrivit legii. (5) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **Handicap** poate finanța proiecte din cadrul programelor de interes național ce urmează să fie realizate, pe bază de convenție, în colaborare cu ministere, cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și cu alte autorități sau instituții publice și organisme private autorizate, potrivit legii.	b) furnizori de servicii sociale autorizati potrivit legii. (4) Alocarea fondurilor potrivit prevederilor alin. (3) se face pe baza de conventii ineheiate eu consiliile judetene si cu consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, respectiv eu furnizori de servicii sociale autorizati potrivit legii. (5) Autoritatea pentru Protectia Persoanelor cu **Dizabilitati** poate finanța proiecte din cadrul programelor de interes national ce urmeaza sa fie realizate, pe baza de conventie, in colaborare cu ministere, cu alte organe de specialitate ale administratiei publiee centrale, precum si cu alte autoritati sau institutii publice și furnizori de servicii sociale autorizati potrivit legii."	
Articolul 98 (1) Asociația Nevăzătorilor din România, Asociația Invalizilor de Război Nevăzători din România, Asociația Națională a Surzilor din România, Liga Națională a Organizațiilor cu Personal **handicapat** din Cooperația Meșteșugărească și Consiliul Național al **dizabilității** din România pot primi sume de la bugetul de stat, prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu **dizabilități** în condițiile stabilite prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi, potrivit bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate anual. (la 30-06-2017, Alineatul (1) din Articolul 98 , Capitolul VIII a fost modificat de Punctul 38, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017) (2) Sumele prevăzute la alin. (1) se utilizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, iar sumele rămase neutilizate la data încheierii exercițiului financiar se restituie la bugetul de stat. (la 19-11-2012, Art. 98 a fost modificat de art. VIII din ORDONANȚA DE URGENȚA nr. 68 din 14 noiembrie 2012, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 778 din 19 noiembrie 2012.)	*84. Articolul 98 se abroga.*	

Articolul 99 (1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **dizabilități** finanțează, în proporție de până la 98%, prin derogare de la prevederile Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, cu modificările și completările ulterioare, proiecte ale organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protecției persoanelor cu **handicap**. (la 19-07-2018, Alineatul (1) din Articolul 99 , Capitolul VIII a fost modificat de Punctul 10, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 69 din 17 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 625 din 19 iulie 2018) (2) Metodologia de selectare și finanțare a proiectelor se aprobă prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale. (la 30-06-2017, Alineatul (2) din Articolul 99 , Capitolul VIII a fost modificat de Punctul 39, Articolul I din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 51 din 30 iunie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 508 din 30 iunie 2017)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Capitolul IX Răspunderea juridică **Articolul 100** (1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează: **a)** nerespectarea dispozițiilor art. 15 alin. (1), cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei; **b)** nerespectarea dispozițiilor art. 16-22, art. 23 alin. (1), (2) și (4), art. 24 alin. (1)-(6), art. 27 alin. (1) și (2), art. 28, art. 30, art. 31, art. 32 alin. (2), art. 33 alin. (1)-(3), art. 34 alin. (3), art. 37 alin. (2), art. 51 alin. (4)-(7), art. 54 alin. (1)-(3), art. 55 alin. (1) și (2), art. 61-64, art. 65 alin. (1), (2) și (5), art. 66-68, art. 69 alin. (1), art. 70, art. 71, art. 75 alin. (2) și art. 78 alin. (6), cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei;	85. La articolul 100, alineatul (1) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(1) Urmatoarele fapte constituie contraventii si se sanctioneaza dupa cum urmeaza: a) nerespectarea dispozitiilor art. 7 alin. (3), art. 11 alin. (2), art. 15 alin. (1), cu amenda de la 10.000 lei la 20.000 lei; b) nerespectarea dispozitiilor art. 16-22, art. 23 alin. (1), (2), (3) si (4), art. 24 alin. (1) - (6), art. 27 alin. (1) si (2), art. 28, art. 30, art. 31, art. 33', art. 32 alin. (2), art. 33 alin. (1) - (3), art. 34 alin. (3) si (4), art. 37, art. 39, alin. (1), art. 40 alin. (1), art. 42 alin. (5), art. 44, art. 46, art. 47, art. 47' alin (1), art. 51, art. 54 alin. (1) - (2), art. 55 alin. (1) si (2), art. 61-64, art. 65 alin. (1), (2) și (5), art. 66-68, art. 69 alin. (1), art. 70, art. 71, art. 72, alin. (1), art. 74, art. 75 alin. (2), art. 76 si art. 78 alin (!"), alin (1ț) si alin. (6), cu	

c) nerespectarea dispozițiilor art. 78 alin. (2) și (3), cu amendă de la 25.000 lei la 50.000 lei; d) nerespectarea dispozițiilor art. 83 alin. (1) lit. b), cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei; e) nerespectarea standardelor specifice de calitate, cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei; (la 05-10-2021, Litera e) din Alineatul (1) , Articolul 100 , Capitolul IX a fost modificată de Punctul 3, Articolul 1 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 4 octombrie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 950 din 05 octombrie 2021) f) nerespectarea condițiilor de autorizare în timpul funcționării ca unitate protejată autorizată, cu amendă de la 25.000 lei la 50.000 lei și retragerea autorizației de funcționare; g) parcarea altor mijloace de transport pe locurile de parcare adaptate, rezervate și semnalizate prin semn internațional pentru persoane cu **handicap**, cu amendă de la 2.000 lei la 10.000 lei și ridicarea mijlocului de transport de pe locul de parcare respectiv; h) propunerea de încadrare, încadrarea în grad și tip de **handicap** a unei persoane, cu încălcarea criteriilor medico-psihosociale aprobate prin ordin comun al ministrului muncii și protecției sociale și al ministrului sănătății, cu amendă de la 30.000 lei la 100.000 lei.	amenda de la 10.000 lei la 25.000 lei; c) nerespectarea dispozitiilor art. 78 alin. (2) și (3), cu amenda de la 25.000 lei la 50.000 lei; d) nerespectarea dispozitiilor art. 83 alin. (1) lit. b), cu amenda de la 10.000 lei la 25.000 lei; e) nerespectarea standardelor specifice de calitate, cu amenda de la 10.000 lei la 25.000 lei; f) nerespectarea conditiilor de autorizare in timpul functionarii ca unitate protejata autorizata, cu amenda de la 25.000 lei la 50.000 lei si retragerea autorizatiei de functionare; g) parcarea altor mijloace de transport pe locurile de parcare adaptate, rezervate si semnalizate prin semn international pentru persoane cu **dizabilități**, cu amenda de la 2.000 lei la 10.000 lei și ridicarea mijlocului de transport de pe locul de parcare respectiv; h) propunerea de incadrare, incadrarea in grad si tip de **dizabilități** a unei persoane, cu incalcarea criteriilor medico-psihosociale aprobate prin ordin comun al ministrului muncii si protectiei sociale si al ministrului sanatatii, cu amenda de la 30.000 lei la 100.000 lei."	
Articolul 100¹ Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500 lei la 2.000 lei următoarele fapte: a) nerespectarea de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București a prevederilor art. 23 alin. (3), art. 42 alin. (6), art. 88, art. 90ț3 alin. (2) și (7); b) nerespectarea de către comisiile de evaluare a prevederilor art. 89 alin. (1) și (4); c) nerespectarea de către primăriile în a căror rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu **handicap** grav a prevederilor art. 37 alin. (3), art. 39	86. Articolul **100¹**se modifica si va avea urmatorul cuprins: „Art. **100¹**. - Constituie contravenlie și se sanctioneaza cu amenda de la 2.000 lei la 10.000 lei urmatoarele fapte: a) nerespectarea de catre directiile generale de asistenta sociala și protectia copilului judetene, respectiv ale sectoarelor municipiului București a prevederilor art. 23 alin. (3), art. 88, art. 90.1 alin. (2) și (7); b) nerespectarea de catre comisia de evaluare a prevederilor art. 89 alin. (1) și (4); c) nerespectarea de catre primariile in a caror raza teritoriala își are domiciliul sau rețedința persoana cu dizabilitate grava a prevederilor art. 37 alin. (3), (4), (5) si	

alin. (1) şi (2), art. 40 alin. (1), art. 44; **d)** nerespectarea de către serviciile publice de asistenţă socială a prevederilor art. 40 alin. (2); **e)** nerespectarea de către consiliile judeţene, după caz, consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti a prevederilor art. 85 alin. (5). (la 01-01-2017, Capitolul IX a fost completat de Articolul 22, Capitolul II din ORDONANŢA DE URGENŢĂ nr. 82 din 16 noiembrie 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 965 din 29 noiembrie 2016)	(6) art. 39 alin. (1) şi (2), art. 40 alin. (1), art. 44; d) nerespectarea de catre serviciile publice de asistenta sociala a prevederilor art. 40 alin. (2); e) nerespectarea de catre consiliile judefene, dupa caz, consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti a prevederilor. art. 85 alin. (4)."	
Articolul 100.2 (1) Constatarea contravenţiilor şi aplicarea amenzilor contravenţionale prevăzute la art. 100.1 se fac de către inspectorii sociali. (2) Constatarea contravenţiilor se poate efectua şi de către celelalte organe de control ale Ministerului Muncii şi Justiţiei Sociale, în cadrul controalelor de fond sau tematice proprii dispuse de ministrul muncii şi justiţiei sociale, conform atribuţiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. e) din Hotărârea Guvernului nr. 344/2014*) privind organizarea şi funcţionarea Ministerului Muncii, Familiei, Protecţiei Sociale şi Persoanelor Vârstnice, precum şi pentru modificarea unor acte normative, cu modificările şi completările ulterioare. (3) În situaţia prevăzută la alin. (2), organul de control al Ministerul Muncii, Familiei, Protecţiei Sociale şi Persoanelor Vârstnice are obligaţia de a transmite de îndată procesul-verbal de constatare organului de control competent potrivit alin. (1) în vederea aplicării sancţiunilor prevăzute de lege. (4) Sumele obţinute din aplicarea amenzilor se fac venit la bugetul de stat. (5) Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal de contravenţie ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la art. 100t1, agentul constatator făcând menţiune despre	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

această posibilitate în procesul-verbal. (6) Procesele-verbale întocmite de către personalul prevăzut la alin. (1) vor fi depuse în fotocopie la entitatea controlată prevăzută de art. 100t1. (la 01-01-2017, Capitolul IX a fost completat de Articolul 22, Capitolul II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 82 din 16 noiembrie 2016, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 965 din 29 noiembrie 2016)		
Articolul 101 (1) Sumele încasate necuvenit, cu titlu de prestații sociale, se recuperează de la titularul dreptului sau de la familia acestuia, după caz. (2) Sumele prevăzute la alin (1) se recuperează fără perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, dacă acestea sunt restituite de beneficiar în termen de maximum 180 zile de la emiterea deciziei sau, după caz, a dispoziției de recuperare, în condițiile legii. (3) Pentru recuperarea sumelor prevăzute la alin. (1) termenul de prescripție este cel prevăzut de art. 2.517 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare. (4) În situația în care beneficiarul dreptului a locuit singur și a decedat, nu se mai procedează la recuperarea sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații*). (la 12-11-2015, Alin. (4) al art. 101 a fost modificat de art. unic din LEGEA nr. 266 din 6 noiembrie 2015, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 836 din 9 noiembrie 2015, care modifică art. II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 44 din 26 iunie 2014, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 475 din 27 iunie 2014.) (la 27-06-2014, Art. 101 a fost modificat de art. II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 44 din 26 iunie 2014, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 475 din 27 iunie 2014.)	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Capitolul X Dispoziții tranzitorii și finale	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	

Articolul 102 Prevederile art. 43 alin. (1) şi ale art. 58 alin. (4) şi (5) intră în vigoare la 1 ianuarie 2007.		
Articolul 103 La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999 privind protecția specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu **handicap**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 310 din 30 iunie 1999, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 519/2002, cu modificările şi completările ulterioare, cu excepția prevederilor art. 18 alin. (2) lit. d) şi e) şi alin. (5) şi ale art. 19 alin. (1) lit. a)-c), e), f), q) şi r), care se abrogă începând cu data de 1 ianuarie 2007, precum şi orice alte dispoziții contrare prezentei legi.	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
Articolul 104 În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu **dizabilități** va elabora normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi şi le va supune spre aprobare prin hotărâre a Guvernului*).	*- articol nemodificat de proiectul de lege -*	
	Art. II. - (1) In tot cuprinsul Legii nr.448/2006, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si al legislatiei in vigoare, sintagma "persoana cu handicap" se **Inlocuieşte cu sintagma "persoana cu dizabilități" şi sintagma "certificat de incadrare in grad de handicap" se inlocuieste cu sintagma "certificat de incadrare in grad de dizabilitate".** **(2) Certificated de incadrare in grad de handicap emise pana la data intrarii in vigoare a prezentei legi se utilizeaza in continuare pana la expirarea termenului de valabilitate a acestora.**	
	Art. III. - Registrul electronic de facilitare a angajarii persoanelor cu dizabilități, aflate in cautarea unui loc	Propunem reanalizarea acestei măsuri, în sensul administrării Registrului Unic al Persoanelor cu

	de munca, prevazut la art.74 alin.(I) lit.e) din Legea nr.448/2006, cu modificarile si completarile ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul act normativ, se infiinteaza in termen de 6 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi.	dizabilități, în prezent în proces de actualizare/modernizare.
	Art. IV. - Articolul 3 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din Romania, publicata in **Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 82 din 1 februarie 2002, aprobata cu modificari și completari prin Legea nr. 424/2002, cu modificarile și completarile ulterioare, se** **modifica și se completeaza dupa cum urmeaza:** **1. La alineatul (1), litera a), dupa punctul (xii), se introduce un nou punct, (xiii), cu urmatorul cuprins:** **„(xiii) persoanele cu dizabilități, precum și insoțitorii sau, dupa caz, asistentii personali ai acestora, deținatori de autoturisme."** **2. Alineatul (2) se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„(2) Vehiculele prevazute la alin. (1) lit. a) pet. (viii)-(xiii), lit. b)-e) sunt exceptate de la plata tarifului de utilizare numai daca sunt inregistrate, ca vehicule exceptate, in baza de date a SIEGMCR."** **3. Alineatul (3) se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„(3) Obligația de a solicita inscrierea/eliminarea vehiculelor prevazute la alin. (1) lit. a) pet. (viii)-(xiii), lit. b)-e) și alin. (1ț1) in/din baza de date a SIEGMCR și marcarea vehiculelor** **prevazute la alin. (1) lit. a) pet. (i)-(vii) in Registrul national de evidența a permiselor de conducere și a vehiculelor inmatriculate revine utilizatorilor acestora."** **4. Alineatul (4) se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„(4) Documentele necesare și condițiile de**	

	inscriere/eliminare a vehiculelor prevazute la alin. (1) lit. a) pet. (viii)-(xiii), lit. b)-e) şi alin. (I'ţl) in/din baza de date a SIEGMCR şi de marcare a vehiculelor prevazute la alin. (1) lit. a) pet. (i)-(vii) in Registrul national de evidenţa a permiselor de conducere şi a vehieulelor inmatriculate se stabilesc prin normele metodologice pentru aplicarea tarifului de utilizare ?i a tarifiilui de trecere care se aproba prin ordin al ministrului transporturilor." **5. Alineatul (5) se modifica si va avea urmatorul cuprins:** **„(5) Incepand cu data de la care inregistrarea tarifului de trecere se realizeaza prin SIEGMCR, vehiculele prevazute la alin. (1) lit. a) pet. (viii)-(xiii), lit. b)-c), inscrise in baza de date ca exceptate de la plata tarifului de utilizare, sunt exceptate şi de la obligafia de plata a tarifului de** **trecere, fara a mai fi necesara solicitarea inscrierii acestora in baza de date a SIEGMCR."**	
	Art, V.- Articolul 22 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, publicata in Monitorul Oficial al Romanici, Partea 1, nr.688 din 10 septembrie 2015, cu modificarile si **completarile ulterioare, se modifica si se completeaza dupa cum urmeaza:** **1. Dupa alineatul (1') se introduce se introduce un nou alineat, (1^2), cu urmatorul cuprins:** **„(1^2) Profitul investit in adaptarea locurilor de munca şi achizilionarea utilajelor şi echipamentelor utilizate in procesul de produefie de catre persoana cu dizabilităţi este** **scutit de impozit."** **2. Alineatul (2) se modifica şi va avea urmatorul cuprins:** **„(2) Profitul investit potrivit alin. (1), alin (1'), alin, (P) reprezinta soldul contului de profit şi pierdere, respectiv profitul contabil brut cumulat de la inceputul anului, obţinut pana in trimestrul sau in anul punerii in**	

	funefiune a activelor prevazute la alin. (1) si alin, (1^2), respective trimestrul sau anul inregistrarii cheltuielilor prevazute la alin, (l'). Scutirea de impozit pe profit aferenta investifiilor realizate se acorda in limita impozitului pe profit calculat cumulat de la inceputul anului pana in trimestrul punerii in funefiune a activelor prevazute la alin. (1) si alin, (1^2), respectiv trimestrul inregistrarii cheltuielilor prevazute la alin, (1*), pentru contribuabilii care aplica sistemul trimestrial de declarare şi plata a impozitului pe profit, respectiv in limita impozitului pe profit calculat cumulat de la inceputul anului punerii in funefiune a activelor prevazute la alin. (1) si alin, (1^2), respectiv inceputul anului inregistrarii cheltuielilor prevazute la alin. (1') pana la sfarşitul anului respectiv pentru contribuabilii care aplica sistemul anual de declarare plata a impozitului pe profit." 3. Alineatul (3) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(3) Pentru contribuabilii care au obligaţia de a plati impozit pe profit trimestrial, m situajia in care se efectueaza investiţii in trimestrele anterioare, din profitul contabil brut cumulat de la inceputul anului se scade suma profitului investit anterior pentru care s-a aplicat facilitatea. In cazul in care in trimestrul in care se pun in functiune activele prevazute la alin. (1) si alin. (1ţ), respectiv trimestrul inregistrarii cheltuielilor prevazute la alin. (1') se inregistreaza pierdere contabila, iar in trimestrul urmator sau la sfarşitul anului se inregistreaza profit contabil, impozitul pe profit aferent profitului investit nu se recalculeaza." 4. Alineatul (4) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(4) in cazul contribuabililor prevazuţi la art. 47 care devin platitori de impozit pe profit in conformitate cu prevederile art. 48 alin. (3') şi art. 52, pentru aplicarea facilităţii se ia in	

	considerare profitul contabil brut cumulat de la inceputul trimestrului respectiv investit in activele prevazute la alin. (1) si alin. (1ţ), puse in funcţiune incepand cu trimestrul in care aceştia au devenit platitori de impozit pe profit, respectiv profitul contabil brut cumulat de la inceputul trimestrului investit conform alin. (1').” 5. Alineatul (6) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(6) Pentru activele prevazute la alin. (1) si alin. (1ţ), care se realizeaza pe parcursul mai multor ani consecutivi, facilitatea se acorda pentru investiţiile puse in funcţiune partial in anul respectiv, in baza unor situaţii parţiale de lucrari.” 6. Alineatul (7) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(7) Prevederile alin. (1) si alin. (1ţ) se aplica pentru activele considerate noi, potrivit normelor metodologice.” 7. Alineatul (8) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(8) Contribuabilii care beneficiaza de prevederile alin. (1) si alin. (1ţ) au obligapa de a pastra in patrimoniu activele respective cel puţin o perioada egala cu jumatate din durata de utilizare economica, stabilit potrivit reglementarilor contabile aplicabile, dar nu mai mult de 5 ani. In cazul nerespectarii acestei condiţii, pentru sumele respective se recalculeaza impozitul pe profit şi se percep creanţe fiscale accesorii potrivit Codului de procedura fiscala, de la data aplicarii facilitaţii, potrivit legii. In acest caz, contribuabilul are obligaţia depunerii declarapei fiscale rectificative. Nu intra sub incidenta acestor prevederi activele mentionate la alin. (1) si alin. (1ţ) care se inscriu in oricare dintre urmatoarele situaţii: a) sunt transferate in cadrul operaţiunilor de reorganizare, efectuate potrivit legii; b) sunt instrainate in procedura de lichidare/faliment,	

	potrivit legii; c) sunt distruse, pierdute, furate sau defecte şi inlocuite, in conditiile in eare aceste situapi sunt demonstrate sau confirmate in mod corespunzator de eontribuabil. In cazul activelor furate, contribuabilul demonstreaza furtul pe baza actelor doveditoare emise de organele judiciare. d) sunt scoase din patrimoniu ca urmare a indeplinirii unor obligaţii prevazute de lege." 8. Alineatul (9) se modifica si va avea urmatorul cuprins: „(9) Prin excepţie de la prevederile art. 28 alin. (5) lit. b), contribuabilii eare beneficiaza de prevederile alin. (1) şi alin. (1^2) nu pot opta pentru metoda de amortizare accelerata pentru activele respe ctive."	
	ART. VI. - In termen de 30 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi, se vor modifica in mod corespunzator: a) Hotararea Guvernului nr.268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.448/2006 privind protecfia şi promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007, cu modificarile şi completarile ulterioare; b) Ordinul ministrului transporturilor nr. 1463/2018 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea de catre Compania Naţionala de Administrare a Infrastructurii Rutiere - S.A. a tarifului de utilizare şi a tarifului de trecere, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.881 din 18 octombrie 2018.	
	Art. VII. - Pentru respectarea obligatiilor prevazute la art. 19 din Legea nr.448/2006, cu modificarile si completarile ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul act normativ, Ministerul Educatiei in	

	colaborare cu Directiile generate de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, stabilesc necesarul de profesori de sprijin si itineranti si organizeaza concursuri pentru ocuparea posturilor.	
	Art. VIII. - Legea nr. 448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 1 din 3 ianuarie 2008, cu modificarile si completarile ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege, va fi republicata in Monitorul Oficial, Partea I, dandu-se textelor o alta numerotare. **Aceasta lege a fost adoptata de Parlamentul Romaniei cu respectarea prevederilor art. 75 si ale art. 76 alin (1) din Constitutia Romaniei, republicata.**	